

Regeringens proposition

2008/09:195

Utveckling för oberoende och kvalitet –
Radio och TV i allmänhetens tjänst 2010–2013

Prop.
2008/09:195

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 4 juni 2009

Fredrik Reinfeldt

Lena Adelsohn Liljeroth
(Kulturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till villkor och riktlinjer som ska gälla under kommande tillståndsperiod för den radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst som bedrivs av Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). I propositionen föreslås i huvudsak oförändrade villkor för företagen. Flera förslag syftar till regelförenkling och ökat oberoende.

Fria och självständiga medier är en förutsättning för den mångfald i nyhetsförmedling och opinionsbildning som är av stor betydelse i ett demokratiskt samhälle. Uppdraget för radio och TV i allmänhetens tjänst handlar i vid mening om att självständigt och oberoende av utomstående ekonomiska, politiska och andra intressen erbjuda ett programutbud som är tillgängligt för alla, speglar hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans oavsett genre. Ett mångsidigt programutbud ska erbjudas som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Det är viktigt för SR, SVT och UR att slå vakt om programråden som är betydelsefulla för allmänintresset och som är kvalitativt eller kvantitativt underrepresenterade hos branschen i övrigt.

Med de utgångspunkterna föreslås i propositionen att sändningstillstånden för kommande tillståndsperiod ska gälla fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 december 2013. En avstämning genomförs efter två år. Villkoren under perioden innebär bl.a. att SR och SVT ska fortsätta att fördjupa, utveckla och vidga sitt kulturutbud inom ramen för nuvarande uppdrag på kulturområdet. Ett mål för tillståndsperioden föreslås vara att alla program på svenska i SVT1, SVT2, SVTB, Kunskapskanalen och SVT24 ska textas. Bestämmelserna för direkt

sponsring föreslås skärpas medan regleringen för indirekt sponsring förenklas. Det föreslås också att Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB ska utse ordförande och samtliga valda ledamöter i SR:s, SVT:s och UR:s styrelser, vilket innebär att regeringen inte längre kommer att utse ordförande samt suppleant för dessa bolag.

I propositionen görs bedömningen att nuvarande finansieringssätt för programföretagen bör fortsätta att gälla, dvs. en direktfinansiering bör inte införas. Det föreslås att TV-avgiften i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst benämns radio- och TV-avgift. Det föreslås också att det i lagen införs en bestämmelse som anger att en enda radio- och TV-avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare om mottagarna innehas av en statlig myndighet eller en avgiftsskyldig. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst	6
2.2	Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)	11
2.3	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	13
3	Ärendet och dess beredning	16
4	Bakgrund och utgångspunkter	16
4.1	Historik	17
4.2	Styrning av radio och TV i allmänhetens tjänst	17
4.2.1	Ägande och organisation	18
4.2.2	Lagstiftning, sändningstillstånd och anslagsvillkor	19
4.2.3	Finansiering	20
4.2.4	Uppföljning	20
4.3	Nuvarande programverksamhet i SR, SVT och UR	21
4.4	Omvärld, medieanvändning och förtroende	22
5	Vissa finansieringsfrågor	23
5.1	Programföretagens mervärdesskattesituation med nuvarande finansiering	23
5.2	Lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst	24
5.3	Nuvarande finansieringssätt kvarstår	25
5.4	TV-avgiften byter namn	26
5.5	Avgiftsskyldighet för bl.a. företag och myndigheter	27
5.6	Definitionen av TV-mottagare	29
6	Villkor under nästa tillståndsperiod	31
6.1	Tillståndsperiodens längd	31
6.2	Verksamheten i SR, SVT och UR	33
6.2.1	I huvudsak oförändrade villkor	33
6.2.2	Kärnverksamhet, kompletterande verksamhet och sidoverksamhet	35
6.2.3	Nya tjänster	38
6.2.4	Ett starkt kulturutbud	40
6.2.5	Textning och hörbarhet	43
6.2.6	Program på teckenspråk, teckentolkning och syntolkning	44
6.2.7	Ökad tydlighet gentemot externa producenter	46
6.2.8	Spegla hela landet	47
6.2.9	Utbildningsprogram och folkbildningsprogram	48

6.2.10	Ingen ökad detaljstyrning av programutbudet för språkliga och etniska minoriteter.....	50
6.3	Redovisning och uppföljning av uppdraget.....	52
7	Ekonomiska förutsättningar under tillståndsperioden.....	54
7.1	Medelstilldelningen till programföretagen.....	54
7.2	Radio- och TV-avgiften.....	56
7.3	Sponsring.....	57
7.3.1	Direkt sponsring.....	57
7.3.2	Indirekt sponsring.....	58
8	Organisationsfrågor.....	61
8.1	Styrelserna i SR, SVT och UR.....	61
8.2	Samarbete, resursanvändning och effektivitet.....	62
9	Särskilda distributionsfrågor.....	64
9.1	SVT:s utsändning av nya programtjänster.....	64
9.2	Digital radio.....	66
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	68
11	Konsekvensanalys.....	69
11.1	Konsekvenser för staten och kommunsektorn.....	69
11.2	Konsekvenser för företag.....	70
11.2.1	Förslaget till lagändring i avsnitt 5.5.....	70
11.2.2	Övriga förslag.....	70
11.3	Konsekvenser för genomförandet av jämställdhetspolitiken.....	71
11.4	Konsekvenser för genomförandet av integrationspolitiken.....	71
11.5	Övriga konsekvenser.....	71
12	Författningskommentar.....	72
12.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.....	72
12.2	Övriga lagändringar.....	72
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64).....	73
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser.....	84
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser – Riksrevisionens rapport.....	86
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag.....	87
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	97
Bilaga 6	Sändningstillstånd 2007–2009.....	99
Bilaga 7	Anslagsvillkor för 2009.....	120
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 juni 2009.....	142

Regeringen föreslår att riksdagen

dels antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst,

2. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),

3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

dels godkänner vad regeringen föreslår om

4. villkor under nästa tillståndsperiod (avsnitt 6),

5. ekonomiska förutsättningar under tillståndsperioden (avsnitt 7),

6. organisationsfrågor (avsnitt 8),

7. särskilda distributionsfrågor (avsnitt 9).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst¹

dels att 2 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 2 a, 3, 5–7, 11–13, 17 och 23 §§ samt rubrikerna närmast före 7 och 23 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *skall* finansieras med en *TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning dels att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första stycket* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, dels att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *ska* finansieras med en *radio- och TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning dels att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första och andra styckena* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, dels att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

2 a §³

Den som innehar en TV-mottagare *skall* betala *TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

Den som innehar en TV-mottagare *ska* betala *radio- och TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

3 §

För varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare betalas en enda TV-avgift, om mottagarna

1. *innehas av samma statliga myndighet, eller*

2. *innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen*

a) *i hotell- eller pensions-*

En enda radio- och TV-avgift betalas för samtliga TV-mottagare

1. *som är avsedda att användas i innehavarens hushåll,*

2. *som en statlig myndighet eller en avgiftsskyldig innehar, eller*

3. *som finns hos en vårdgivare och som är avsedda att användas*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:798

2 b § 2006:798.

² Senaste lydelse 2006:1442.

³ Senaste lydelse 2006:798.

rörelse eller

b) annars i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål, dock inte lokaler som avses i 2 § andra stycket, eller

c) i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

av dem som får vård på vårdgivarens sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag.

5 §⁴

Skyldighet att betala *TV-avgift* finns inte vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

Skyldighet att betala *radio- och TV-avgift* finns inte vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

6 §⁵

TV-avgift betalas inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är anställd vid en utländsk beskickning eller ett karriärkonsulat, om det har beslutats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgift inte *skall* betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar *såvitt* gäller tid efter det att förhållandet har anmälts till RIKAB av den avgiftsskyldige.

Radio- och TV-avgift betalas inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är anställd vid en utländsk beskickning eller ett karriärkonsulat, om det har beslutats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgift inte *ska* betalas för mottagaren,

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar *vad* gäller tid efter det att förhållandet har anmälts till RIKAB av den avgiftsskyldige.

TV-avgiftens storlek m.m.

Radio- och TV-avgiftens storlek m.m.

7 §⁶

TV-avgiften är 2 076 kronor för ett år. Den ska betalas i fyra poster om 519 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

Radio- och TV-avgiften är 2 076 kronor för ett år. Den ska betalas i fyra poster om 519 kronor.

⁴ Senaste lydelse 2006:798.

⁵ Senaste lydelse 2006:798.

⁶ Senaste lydelse 2008:1255.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden ska avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *radio- och TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

11 §⁷

TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att *hans eller hennes avgiftspliktiga innehav* har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Om den avgiftsskyldige avlider upphör avgiftsskyldigheten per dödsdagen, om en anmälan som avses i första stycket kommer in till RIKAB inom tre månader från denna dag.

TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *skall* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kr*, betalas det dock inte tillbaka.

Radio- och TV-avgift ska betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att *det avgiftspliktiga innehavet* har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Radio- och TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *ska* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kronor*, betalas det dock inte tillbaka.

12 §⁸

Om en *TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *skall* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *skall* den avgiftsskyldige inom *samma tid* betala en påminnelseavgift *med belopp som regeringen föreskriver*.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *ska* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *ska* den avgiftsskyldige inom *den bestämda tiden* betala en påminnelseavgift. *Regeringen får meddela föreskrifter om påminnelseavgiftens storlek*.

⁷ Senaste lydelse 2006:798.

⁸ Senaste lydelse 2006:798.

13 §⁹

Om en *TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *skall* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *ska* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

17 §¹⁰

RIKAB:s beslut om *påförande av avgifter* enligt denna lag *skall* anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *blivit överklagat*. Avser beslutet *TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

RIKAB:s beslut om *att påföra avgifter* enligt denna lag *ska* anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *överklagats*. Avser beslutet *radio- och TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *Kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

Ändring av *TV-avgiftens storlek***Ändring av *radio- och TV-avgiftens storlek***23 §¹¹

Skall TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *skall* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Ska radio- och TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *ska* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *radio- och TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

⁹ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:798.

¹¹ Senaste lydelse 2006:798.

RIKAB *skall* inte ändra *TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

RIKAB *ska* inte ändra *radio- och TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
  2. Om TV-avgift som har betalats för 2010 överstiger den radio- och TV-avgift som ska betalas enligt de nya föreskrifterna, ska avräkning göras mot framtida avgifter. Avgift ska betalas tillbaka i den mån den motsvarar mer än ett års avgift.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § och 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäligena kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *TV-avgift*,

2. boende, hushållsel, arbetsresor, fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *skall* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *skall* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *radio- och TV-avgift*,

hemförsäkring samt medlemskap i

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *ska* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *ska* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

8 kap.

7 §¹

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller

2. 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normala kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid,

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normala kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid,

¹ Senaste lydelse 2008:1424.

hygien, dagstidning, telefon, *TV-avgift*, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

hygien, dagstidning, telefon, *radio- och TV-avgift*, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Prop. 2008/09:195

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

2.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2008/09:195

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 29 kap. 4 § samt rubriken närmast före 29 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:400

Föreslagen lydelse

TV-avgift

Radio- och TV-avgift

29 kap.

4 §

Sekretess gäller i ärende som avser *TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende som avser *radio- och TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Bilaga

Lydelse enligt prop. 2008/09:174

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

Posten Aktiebolag

medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag

ärenden om *TV-avgifter* (SFS 1989:41)

Statens
Bostadsfinansieringsaktiebolag,
SBAB och SBAB, Statens
Bostadslåneaktiebolag samt det av
staten ägda bolag som övertar
ansvaret för de statligt finansierade
bostadslånen

förvaltning av de lån som anges i
bilagan till lagen (1996:1179) om
ändrade förutsättningar för vissa
statligt reglerade bostadslån m.m.
samt lån enligt förordningen
(1989:858) om ersättningslån för
bostadsändamål, i den mån
handlingarna inkommit eller
upprättats före den 1 januari 1997,
och för tiden därefter sådana
handlingar i låneärenden enligt
förordningen (1983:1021) om
tilläggs lån för ombyggnad av
bostadshus, m.m. som överlämnas
av Boverket samt handlingar i
ärenden om icke utbetalda
bostadslån till ny- eller
ombyggnad enligt nybyggnads-
låneförordningen (1986:692) för
bostäder eller ombyggnadslåne-
förordningen (1986:693) för
bostäder

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

Posten Aktiebolag

medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttansmälningar (SFS 1993:1699)

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag

ärenden om *radio- och TV-avgifter* (SFS 1989:41)

Statens
Bostadsfinansieringsaktiebolag,

förvaltning av de lån som anges i
bilagan till lagen (1996:1179) om

SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen

ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggs lån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder

Prop. 2008/09:195

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Regeringen beslutade den 31 maj 2007 att ge en särskild utredare i uppdrag att utifrån de gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndperiod som inleds den 1 januari 2010 (dir. 2007:71). Utredningen antog namnet Public service-utredningen.

I juni 2008 överlämnade utredningen betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Kulturdepartementet (dnr Ku2008/1375/MFI).

Riksrevisionen har granskat regler och rutiner för kontroll av indirekt sponsring inom Sveriges Television AB (SVT). Resultatet av granskningen har redovisats i granskningsrapporten Regler och rutiner för indirekt sponsring inom SVT – tillräckligt för att säkerställa SVT:s oberoende? Rapporten överlämnades till regeringen i maj 2008 (dnr Ku2008/1170/MFI). Vissa remissinstanser har i samband med remitteringen av Public service-utredningens betänkande beretts tillfälle att yttra sig över Riksrevisionens rapport. En förteckning över dessa remissinstanser finns i *bilaga 3*.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 26 mars 2009 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådets synpunkter har i allt väsentligt beaktats. Synpunkterna behandlas i författningskommentaren.

4 Bakgrund och utgångspunkter

Fria och självständiga medier är en förutsättning för den mångfald i nyhetsförmedling och opinionsbildning som är av stor betydelse i ett demokratiskt samhälle. Uppdraget för radio och TV i allmänhetens tjänst handlar i vid mening om att självständigt och oberoende av utomstående ekonomiska, politiska och andra intressen erbjuda ett programutbud som är tillgängligt för alla, speglar hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans oavsett genre. Radio och TV i allmänhetens tjänst är därmed av stor vikt för allmänheten.

Riksdagen beslutade i juni 2006 om riktlinjerna för radio och TV i allmänhetens tjänst under den kommande tillståndperioden, som skulle sträcka sig till och med 2012 (prop. 2005/06:112, bet. 2005/06:KrU28, rskr. 2005/06:323). I december 2006 beslutade riksdagen emellertid att tillståndperioden i stället skulle sträcka sig från och med den 1 januari 2007 till och med den 31 december 2009 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 17, bet. 2006/07:KrU1, rskr. 2006/07:37). Som tidigare nämnts beslutade regeringen i maj 2007 att ge en särskild utredare i uppdrag att utifrån de

gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera behovet av förändringar i villkoren inför nästa tillståndsperiod.

I enlighet med direktiven har utredningen utgått från de villkor som gäller under den nuvarande tillståndsperioden. Utredningen har, där den bedömt att det finns behov av ändringar, lämnat förslag till sådana.

I denna proposition föreslås i avsnitt 6.2.1 att de villkor som gäller nu i huvudsak ska gälla även under nästa tillståndsperiod. I övrigt behandlas i propositionen de ändringar som föreslås i förhållande till nuvarande villkor. De nuvarande sändningstillstånden och anslagsvillkoren finns i *bilaga 6* respektive *bilaga 7*.

4.1 Historik

År 1925 fick AB Radiotjänst ensamrätt till radiosändningar i Sverige. Verksamheten reglerades genom avtal mellan staten och företaget. Aktierna i företaget ägdes av pressen och ett näringslivskonsortium. När AB Radiotjänst 1956 fick ensamrätt att sända TV-program fick företaget namnet Sveriges Radio AB. I samband med detta tillkom en ny ägargrupp i form av företrädare för olika folkrörelser. En andra TV-kanal startades vid årsskiftet 1969/1970. År 1978 omorganiserades Sveriges Radio till en koncern med ett moderbolag (Sveriges Radio AB) och fyra dotterbolag (Sveriges Television AB, Sveriges Riksradio AB, Sveriges Lokalradio AB och Sveriges Utbildningsradio AB).

Genom ett beslut år 1992 upplöstes Sveriges Radio-koncernen, moderbolaget lades ned och de tre självständiga bolag som finns i dag bildades, dvs. Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). År 1993 beslutades att de tre programbolagen från den 1 januari 1994 skulle ägas av tre för ändamålet bildade stiftelser. Detta skedde efter att de tidigare ägargrupperna från näringslivet och dagspressen förklarat att de inte längre ville kvarstå som ägare. År 1996 beslutade riksdagen att ordningen med tre ägarstiftelser för SR, SVT och UR skulle upphöra och att alla tre företagen skulle ägas av en stiftelse, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (Förvaltningsstiftelsen).

År 1995 började SR sända digital ljudradio på försök med digitalradiostandarden DAB. I dag sänder SR DAB-radio över fyra områden i landet med en sammanlagd täckning på 35 procent av befolkningen. År 1999 påbörjades digitala TV-sändningar i marknätet. År 2003 beslutade riksdagen att de analoga TV-sändningarna skulle upphöra senast i februari 2008. Övergången till digital teknik för marksänd TV genomfördes etappvis och var avslutad i november 2007.

4.2 Styrning av radio och TV i allmänhetens tjänst

Ett grundläggande villkor för radio och TV i allmänhetens tjänst är att verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet samt bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället. Det talar för att

verksamheten i så stor utsträckning som möjligt bör bedrivas utan statlig påverkan. Samtidigt har riksdag och regering, som företrädare för allmänheten, ett ansvar för att vissa grundläggande riktlinjer följs, t.ex. vad gäller mångsidighet, kvalitet, tillgänglighet och hänsyn till minoritetsintressen. Det är också viktigt att programföretagen har en ändamålsenlig och effektiv organisation.

4.2.1 Ägande och organisation

Som nämnts ägs SR, SVT och UR av Förvaltningsstiftelsen. Stiftelseformen valdes för att den bäst ansågs kunna tillgodose kravet på självständighet och integritet för programföretagen (prop. 1992/93:236, bet. 1992/93:KrU28, rskr. 1992/93:377). Förvaltningsstiftelsen äger och förvaltar aktierna i bolagen samt utövar de befogenheter som är förknippade med detta.

Stiftelsens styrelse består av en ordförande och tolv ledamöter som utses av regeringen. Ledamöterna utses på förslag av de politiska partierna i riksdagen. Sedan 2007 gäller att alla riksdagspartier ska vara representerade i styrelsen (prop. 2005/06:112, bet. 2005/06:KrU28, rskr. 2005/06:323). Eftersom stiftelsen ska arbeta långsiktigt bör dess sammansättning inte påverkas direkt av valresultat eller regeringsskiftet. Styrelsens mandatperioder är därför relaterade till riksdagens så att ordförande och hälften av övriga ledamöter utses en viss tid efter ordinarie riksdagsval. Ordförande utses på fyra år och ledamöterna på åtta år. Styrelsens huvudsakliga uppgifter är att utse ledamöter i programföretagens styrelser, ta ställning till programföretagens årsredovisningar och besluta om ansvarsfrihet för styrelserna.

Ledamöterna i programföretagens styrelser utses således av Förvaltningsstiftelsens styrelse med undantag för ordförandena som utses av regeringen efter samråd med riksdagspartierna. Regeringen utser även en suppleant i respektive styrelse. Enligt de riktlinjer som riksdagen har lagt fast ska programföretagens styrelser bestå av personer som kan förväntas bidra på ett kompetent och professionellt sätt till företagens ledningar (prop. 1992/93:236, bet. 1992/93:KrU28, rskr. 1992/93:377).

SR, SVT och UR äger gemensamt Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) som ansvarar för uppbörderna av TV-avgifter samt avgiftskontroll, och Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF) som ansvarar för att tillhandahålla gemensamma service- och stödfunktioner för företagen inom vissa områden. SRF äger också vissa av de fastigheter där SR och SVT bedriver programverksamhet.

SR, SVT och UR har i egenskap av aktiebolag varsin bolagsordning som stadgar att bolagen ska bedriva rundradioverksamhet och därmed förenlig verksamhet. I UR:s bolagsordning anges dessutom att de ska bedriva rundradioverksamhet inom utbildningsområdet. Bolagsordningarna innehåller också bestämmelser om bl.a. aktiekapital, styrelsens sammansättning och arbetssätt, revisorer och om bolagsstämman. Bolagsordningarna får inte ändras utan regeringens godkännande.

Den grundläggande lagstiftningen för svensk radio och TV finns i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) och radio- och TV-lagen (1996:844). YGL ger den enskilde rätt att offentligen uttrycka sina tankar och åsikter i bl.a. radio och TV. YGL bygger på samma grundläggande principer om bl.a. etableringsfrihet och förbud mot censur som återfinns i tryckfrihetsförordningen (TF). Dessa friheter får inte begränsas på andra sätt eller i andra avseenden än de som framgår i YGL. En inskränkning i etableringsfriheten gäller sändning av radioprogram som sker på andra sätt än genom tråd, s.k. marknätssändning. På grund av det begränsade frekvensutrymmet för marknätssändningar har full etableringsfrihet inte ansetts kunna gälla. I YGL anges därför att rätten att sända radioprogram på annat sätt än genom tråd får regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Sådana regler finns i radio- och TV-lagen. Tillstånd att sända radio- och TV-program i allmänhetens tjänst meddelas av regeringen. Övriga tillstånd meddelas av Radio- och TV-verket. Tillstånden gäller för en viss tid.

Radio- och TV-lagen omfattar alla sändningar av ljudradio- och TV-program som är riktade till allmänheten och som är avsedda att tas emot med tekniska hjälpmedel. I radio- och TV-lagen är EG:s s.k. TV-direktiv implementerat (Rådets direktiv 89/552 av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television). TV-direktivet har reviderats genom det s.k. AV-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/65/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television). AV-utredningen (Ku 2007:07) har haft i uppdrag att bl.a. analysera vilka lagändringar som krävs med anledning av AV-direktivet. Utredningens förslag återfinns i betänkandet En ny radio- och TV-lag (SOU 2008:116). Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

För alla radio- och TV-sändningar gäller enligt radio- och TV-lagen att programverksamheten ska präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer, principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Enligt radio- och TV-lagen får ett tillstånd att sända TV-program eller andra program än närradio eller lokalradio förenas med vissa villkor som innebär att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet ska råda i televisionen. Vidare får ett sändningstillstånd förenas med villkor om skyldighet att t.ex. sända program till hela landet, bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadade eller att använda en viss sändningsteknik eller att sända ett mångsidigt programutbud. Ett sändningstillstånd får också förenas med villkor om förbud mot att sända reklam och vissa sponsrade program. Innan ett beslut om tillstånd meddelas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Radio- och TV-verket avser att förena med tillståndet. Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande godtagit.

Sändningstillstånden för SR, SVT och UR innehåller ett antal villkor för programverksamheten om mångfald, kvalitet, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, förbud mot att sända reklam m.m. I anslagsvillkoren, som är kopplade till medelstilledningen och beslutas årligen, finns villkor relaterade till programföretagens ekonomi och organisation, redovisning m.m. Genom att villkoren i dessa dokument är på en övergripande nivå och normalt sett inte ändras under en tillståndsperiod uppnås balansen mellan å ena sidan det oberoende som krävs för att programföretagen ska kunna uppfylla sitt uppdrag i allmänhetens tjänst och å andra sidan den styrning som riksdag och regering behöver utöva på TV-avgiftsbetalarnas vägnar.

4.2.3 Finansiering

Radio och TV i allmänhetens tjänst finansieras genom TV-avgifter i enlighet med lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Avgiftsskyldigheten i lagen är kopplad till innehavet av en TV-mottagare. En TV-mottagare definieras i lagen som en sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller vidareutsändning av TV-program, även om utrustningen också kan användas för annat ändamål. TV-avgiften betalas till Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB), som ansvarar för uppbörden av TV-avgifter samt avgiftskontroll, och placeras på det s.k. rundradiokontot i Riksgälden. Riksdagen beslutar årligen om medelstilledningen från rundradiokontot till SR, SVT och UR. Medlen ställs därefter till programföretagens förfogande genom anslagsvillkoren. Medlen överförs löpande under året från Riksgäldskontoret till företagen i enlighet med riksdagsbeslutet och anslagsvillkoren.

Det sätt på vilket radio och TV i allmänhetens tjänst finansieras har stor betydelse för möjligheten att bedriva en självständig och oberoende verksamhet med hög kvalitet. Det är också viktigt att finansieringssättet har en hög grad av acceptans hos allmänheten dels genom att man anser sig få valuta för pengarna, dels genom att betalningsbördan bärs solidariskt av dem som har nytta av verksamheten.

4.2.4 Uppföljning

Uppföljning av hur programföretagen uppfyller uppdraget sker årligen genom redovisningar som företagen lämnar till regeringen och till Granskningsnämnden för radio och TV. Granskningsnämnden granskar redovisningarna och sedan 2007 bedömer nämnden också hur företagen har uppfyllt sina uppdrag. Större utvärderingar av verksamheten sker normalt inför varje ny tillståndsperiod, då det finns möjlighet att vidta förändringar.

SR, SVT och UR är som aktiebolag också skyldiga enligt årsredovisningslagen (1995:1554) att lämna in en årsredovisning till Bolagsverket. Denna lämnas också till Förvaltningsstiftelsen som är bolagens ägare.

Regeringen utser två revisorer och två revisorssuppleanter i Förvaltningsstiftelsen samt en revisor och en revisorssuppleant i varje programföretag och i RIKAB och SRF. Regeringen utser också varje år en revisor som ska granska RIKAB:s förvaltning av rundradiomedlen.

4.3 Nuvarande programverksamhet i SR, SVT och UR

Programföretagen bestämmer själva om inriktningen på de olika programtjänsterna. SR sänder FM-radio i fyra rikstäckande och 28 lokala kanaler. SR P1 innehåller bl.a. nyheter, samhällsprogram, vetenskap, kultur och internationell bevakning. SR P2 sänder konstmusik, improvisations- och traditionsmusik från Sverige och världen, och från det egna konserthuset Berwaldhallen. I P2 sänds också program på minoritetsspråk samt invandrarspråk. SR P3 vänder sig till den unga publiken och innehåller bl.a. musik och nyheter. SR P4 består av såväl lokala kanaler som ett gemensamt riksutbud.

De lokala P4-kanalerna innehåller bl.a. nyheter, aktualiteter, kultur och sport. P4 är också kris- och beredskapskanalen som ska förse allmänheten med viktig information. I Stockholm sänds dessutom de lokala kanalerna SR Metropol och SR P6 International, och i Malmö sänds Din gata 100,6. Radio Sweden sänder till utlandet och innehåller nyheter och aktualiteter om Sverige och en blandning av program från SR:s FM-kanaler. Utöver dessa kanaler sänder SR ett tiotal kanaler som webbradio och i digitalradion. Sammanlagt sände SR 286 017 timmar 2008, varav 120 792 i FM-nätet.

SVT sänder program i sju kanaler varav företaget betecknar SVT1, SVT2 och SVTB som huvudkanaler. SVT1 betecknas som ”hela Sveriges television”, medan SVT2 är en fördjupande kanal med inriktning på fakta, kultur och samhälle. SVTB är SVT:s barnkanal. I SVT24 sänds främst repris, nyheter och sport. Kunskapskanalen, som är ett samarbete mellan SVT och UR, innehåller faktaprogram samt program från UR. Kunskapskanalen delar kanalplats med SVTB och sänds kvällstid under den tid då SVTB inte sänder. SVT World (tidigare SVT Europa) är SVT:s utlandskanal. Den bedrivs som en sidoverksamhet och sänds i marknät i södra Finland och kodat via satellit över Europa, Asien, Afrika och Australien. I SVT HD, som är under utveckling och sänds i marknätet över Mälardalen samt i kabel och per satellit, sänds delar av SVT:s utbud i en högre bildkvalitet. Delar av SVT:s programutbud finns tillgängligt på begäran på företagens webbplats på Internet under benämningen SVT Play. SVT producerar 11 regionala nyhetsprogram. Sändningstiden för de fem programkanalerna i riksnätet var 21 827 timmar 2008.

UR sänder både radio- och TV-program och har enligt sitt sändningstillstånd rätt att sända program i hela landet med utnyttjande av SVT:s och SR:s sändningsutrymme. Detta sker efter överenskommelser mellan företagen. UR sänder TV-program i SVT1, SVT2, SVTB och SVT World och driver Kunskapskanalen tillsammans med SVT. Under 2008 sände UR totalt 1 743 timmar TV. UR:s radioutbud sänds i SR:s kanaler och sändningarna uppgick 2008 till 435 timmar. Utöver detta sändes 702 timmar återutsändningar och repris i den digitala

radiokanalen UR Elva. UR:s egenproducerade och rättighetsklarerade program finns tillgängliga på begäran på UR:s webbplats i sex månader efter sändning. Utbildningsanordnare kan låna programkopior i fysisk eller digital form via landets mediecentraler.

4.4 Omvärld, medieanvändning och förtroende

Den omgivning i vilken programföretagen i allmänhetens tjänst verkar har under de senaste femton åren genomgått omfattande förändringar. Viktiga faktorer som påverkat utvecklingen har varit framväxten av ny teknik för produktion, distribution och mottagning av medieinnehåll samt den avreglering som skett av tidigare monopolmarknader för radio och TV.

Monopolsituationen på radioområdet bröts 1979 när närradion introducerades. I dag finns cirka 1000 tillståndshavare för närradio fördelade på 158 orter. Privat kommersiell lokalradio introducerades 1993. I dag finns 89 sändningstillstånd för privat lokalradio fördelade på 38 sändningsområden. De senaste åren har lokalradiomarknaden förändrats till följd av samarbeten och uppköp. Lokalradion består nu i huvudsak av två nätverk, MTG Radio och SBS Radio, som samarbetar om bl.a. reklam och program. Endast ett fåtal tillståndshavare kan anses vara fristående från något nätverk. I betänkandet Kommersiell radio – nya sändningsmöjligheter (SOU 2008:96) föreslås ett nytt regelverk för kommersiell radio. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Det första steget mot ökad mångfald på TV-området togs när TV3 började sina reklamfinansierade sändningar via satellit 1987. År 1991 fick TV4 rätt att bedriva reklam-TV-sändningar i det rikstäckande marknätet. Efter att digitaliseringen av marknätet påbörjats öppnades plattformen för ytterligare aktörer eftersom det fanns plats för fler kanaler. I dag när övergången till digital sändningsteknik i marknätet är helt genomförd har, utöver SVT och UR, omkring 40 nationella kanaler tillstånd att sända i marknätet. Till detta kommer också det omfattande utbud som finns tillgängligt via satellit samt kabel- och bredbandsnät.

I takt med den tekniska utvecklingen kommer allt fler att ha tillgång till ett massmedieutbud på nya tekniska plattformar. Det innebär t.ex. större möjligheter att ta del av ett visst innehåll på den plats och vid den tidpunkt som man själv väljer. Exempel på sådana tjänster är TV-program som tittarna kan ta del av på begäran från programföretagens webbplatser på Internet och poddradio som innebär att man laddar ner ett radioprogram till sin dator eller multimediespelare och väljer när och hur man vill lyssna på det.

Enligt Nordicoms Mediebarometer 2007 har bruttotiden för allmänhetens medieanvändning en genomsnittlig dag ökat med knappt en halvtimme det senaste decenniet och uppgick 2007 till 6 timmar och 5 minuter. Andelen tid för radiolyssnande har minskat från 39 procent 1997 till 27 procent 2007. Andelen av tiden som ägnas åt TV-tittande har legat relativt konstant och uppgår även den till 27 procent av den totala medieanvändningen. Halva befolkningen lyssnar på någon av SR:s kanaler en genomsnittlig dag medan 32 procent lyssnar på någon privat

radiokanal. En genomsnittlig dag ser 47 procent av befolkningen någon av SVT:s TV-kanaler medan 60 procent tar del av minst någon av de svenska reklam-TV-kanalerna. Enligt Mediamätning i Skandinavien (MMS) Årsrapport 2008 har TV4 den största tittartidsandelen för TV med 20,1 procent, följt av SVT1 och SVT2 med 19,2 respektive 10,5 procent. Därefter följer TV3 (8,8 procent) och Kanal 5 (8,0 procent). Resten av tittartiden, dvs. cirka en tredjedel, avser många, ofta specialiserade TV-kanaler med låga egna tittartidsandelar.

Medieakademiens Förtroendebarmeter mäter svenska folkets förtroende för samhällsinstitutioner, politiska partier, medier m.m. I Förtroendebarmetern 2008 ligger SR och SVT högst bland medieföretag med 76 respektive 73 procent som angett mycket eller ganska stort förtroende, att jämföra med t.ex. 47 procent för TV4, 17 procent för TV3 och 16 procent för Aftonbladet.

5 Vissa finansieringsfrågor

I detta kapitel behandlas Public service-utredningens förslag om direktfinansiering och därmed sammanhängande frågor om mervärdesskatteplikt och vissa andra förslag till lagändringar som är relaterade till lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

5.1 Programföretagens mervärdesskattesituation med nuvarande finansiering

För att en företagare ska vara skyldig att ta ut mervärdesskatt av sin kund måste fyra förutsättningar vara uppfyllda. Det ska vara fråga om skattepliktig omsättning inom landet av varor eller tjänster som görs i en yrkesmässig verksamhet (1 kap. 1 § mervärdesskattelagen [1994:200], ML). Med omsättning menas att en vara eller tjänst överläts eller utförs mot ersättning (2 kap. 1 § ML).

När det gäller förutsättningen att omsättningen ska vara skattepliktig är huvudregeln att omsättning av varor och tjänster är skattepliktiga. När det gäller programföretagen finns det ett undantag i 3 kap. 20 § ML som anger att: *”Från skatteplikt undantas omsättning i verksamhet för produktion och utsändning av radio- och televisionsprogram, om verksamheten huvudsakligen finansieras genom statsanslag.”* När den svenska mervärdesskattelagen ska tolkas måste alltid EG:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG) beaktas. Enligt artikel 132.1.q i direktivet ska medlemsstaterna undanta följande transaktioner från skatteplikt: *”Icke-kommersiell verksamhet som utförs av offentliga radio- och televisionorgan.”*

Dagens avgiftsfinansiering via Riksgäldskontoret och rundradiokontot med beslut om tilldelning av riksdagen betraktas vid tillämpning av ML som statsanslag. Omsättningen, dvs. tillhandahållande av radio- och televisionsprogram mot ersättning (TV-avgiften) är undantagen från skatteplikt, vilket i sin tur innebär att programföretagen inte tar ut någon mervärdesskatt. Det innebär också att företagen inte har någon

avdragsrätt för sin ingående mervärdesskatt, dvs. den mervärdesskatt som de betalar på i princip alla inköp till verksamheten (program, teknik, utsändningstjänster, material m.m.). Mervärdesskatten stannar därför som en kostnad hos programföretagen. Detta innebär att det kan bli billigare för företagen att utföra tjänster i egen regi än att upphandla motsvarande tjänster på marknaden.

5.2 Lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Enligt 1 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den finansieras med en TV-avgift enligt lagen under förutsättning att sändningstillstånd har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten och att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

I 2 § definieras vad som är en TV-mottagare. Det är en sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller vidareutsändning av TV-program, även om utrustningen också kan användas för annat ändamål.

Bestämmelser om avgiftsskyldighet finns i 2 a–3 §§ och de innebär följande. Den som innehar en TV-mottagare ska betala TV-avgift för mottagaren till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB). En enda avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll. En enda TV-avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare som ”finns på samma butiks- eller demonstrationsställe för mottagare eller finns inom samma sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag, om TV-mottagarna är avsedda att användas av dem som får vård”.

Enligt 3 § ska en enda avgift betalas för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare om mottagarna innehas av samma statliga myndighet, eller innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen i hotell- eller pensionatsrörelse eller i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

I 5 och 6 §§ finns det bestämmelser om undantag från avgiftsskyldigheten. Bestämmelser om avgiftens storlek och hur den ska betalas finns i 7 §.

Enligt 8 § första stycket ska den som blir innehavare av en TV-mottagare och som är avgiftsskyldig för innehavet, senast 15 dagar därefter, anmäla innehavet till RIKAB. Av andra stycket följer att yrkesmässig överlåtelse eller uthyrning i detaljhandeln av TV-mottagare ska anmälas av överlåtaren eller uthyraren till RIKAB inom viss tid efter överlåtelsen eller uthyrningen.

Regeringens bedömning: Direktfinansiering av programföretagens verksamhet bör inte genomföras. Därmed kommer TV-avgiften inte heller att bli föremål för mervärdesskatteplikt.

Utredningens förslag och bedömning: TV-avgiften ska tillfalla SR, SVT och UR direkt utan årliga beslut av riksdag och regering om tilldelning av avgiftsmedel. När direktfinansiering införs kommer TV-avgiften att bli föremål för mervärdesskatteplikt. Avgiften ska beläggas med 25 procent mervärdesskatt inom nuvarande avgiftsnivå. Det skapas ett statsfinansiellt neutralt anslag som täcker det medelsbortfall som en mervärdesskattebeläggning med 25 procent utan höjning av avgiften innebär för SR, SVT och UR.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig, bl.a. *SR, SVT, UR, Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB), Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (Förvaltningsstiftelsen), Svenska Journalistförbundet och Konstnärliga och Litterära Yrkesutövaras Samarbetsnämnd (KLYS)* tillstyrker eller har en positiv inställning till förslaget om direktfinansiering.

Många remissinstanser, bl.a. *SR, SVT, UR, Stiftelsen Svenska Filminstitutet* och Svenska Journalistförbundet är kritiska till utredningens förslag om 25 procent mervärdesskatt kombinerat med ett statsanslag. Många instanser förordar lägre momsattser, de flesta 12 procent. SR, SVT och UR anser att en övergång till direktfinansiering är ett instrument för att åstadkomma förutsättningarna för en momsbeläggning, under förutsättning att den kan ske utan en kompletterande finansiering över statsbudgeten.

Länsrätten i Norrbottens län, Riksgäldskontoret, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Statskontoret avstyrker eller är i övrigt negativa till förslaget om direktfinansiering och framhåller att statsmakterna bör överväga att finansiera SR, SVT och UR genom det allmänna skatteuttaget.

Riksgäldskontoret, *Skatteverket* och Statskontoret ifrågasätter utredningens bedömning att en direktfinansiering innebär att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatteplikt. Skatteverket menar att förslagen inte med säkerhet medför att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatt. Det kan dels ifrågasättas om omsättningskriteriet är uppfyllt, dels kan verksamheten även fortsättningsvis falla inom undantaget från skatteplikt i artikel 132.1 q i mervärdesskattedirektivet. Skatteverket avstyrker därför att förslaget läggs till grund för lagstiftning.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt utredningen medför en direktfinansiering att detaljstyrningen av programföretagen minskar eftersom anslagsvillkor inte längre kommer att meddelas och företagen inte behöver lämna in budgetunderlag. Regeringen instämmer i att detta är positiva effekter, men anser samtidigt att det primära syftet med att ändra finansieringssättet är att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatteplikt. Programföretagens nuvarande mervärdesskattesituation innebär som beskrivits ovan att det kan bli billigare för

företagen att utföra tjänster i egen regi än att upphandla motsvarande tjänster på marknaden, vilket riskerar att leda till försämrad konkurrensneutralitet.

Flera remissinstanser, bl.a. Skatteverket, har anfört att det inte är klarlagt att utredningens förslag skulle få till följd att 3 kap. 20 § mervärdesskattelagen och det gällande undantaget i mervärdesskattedirektivet tolkas och tillämpas på så sätt att TV-avgiften kan bli föremål för mervärdesskatt. Vidare har många remissinstanser, däribland programföretagen, framfört att förslaget om 25 procents mervärdesskatt i kombination med ett statsanslag kan få negativa effekter när det gäller programföretagens oberoende och i stället förordat en skattesats om 12 procent. När det gäller den reducerade skattesatsen 12 procent bedömer regeringen att det är oklart om det är förenligt med likabehandlingsprincipen i mervärdesskattedirektivet att införa denna skattesats på radio och TV i allmänhetens tjänst samtidigt som betal-TV är belagd med normalskattesatsen.

En samlad bedömning av dessa omständigheter leder till att det inte är lämpligt att nu gå fram med ett förslag till direktfinansiering. Regeringen eftersträvar att förbättra förutsättningarna för konkurrensneutralitet mellan programföretagens produktion i egen regi och upphandling från externa producenter och leverantörer. Regeringen har därför gett Ekonomistyrningsverket (ESV) i uppdrag att ta fram förslag till en ordning som kan uppfylla dessa syften (dnr Ku2009/759/MFI).

5.4 TV-avgiften byter namn

Regeringens förslag: TV-avgiften ska benämnas radio- och TV-avgift. Namnändringen föranleder justeringar i berörda lagar.

Utredningens förslag: TV-avgiften ska benämnas public service-avgift.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig, t.ex. SR, SVT, UR, Radio- och TV-verket, Tidningsutgivarna, OFF-Oberoende Filmares Förbund och Svenska Journalistförbundet tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget.

SR, SVT och UR anser att förändringen medför att det entydigt slås fast att avgiften är unikt kopplad till de tre bolagen. Radio- och TV-verket framför att förslaget medför att det blir tydligare att avgiften avser både radio och TV.

Länsrätten i Norrbottens län och Timbro avstyrker förslaget. Länsrätten i Norrbottens län anser att förslaget att ersätta ordet TV-avgift med det engelska ordet ”public service-avgift” strider mot den språklig som föreslås i betänkandet Värna språken – förslag till språklag (SOU 2008:26).

Timbro påpekar att det vore missvisande att byta namn på avgiften eftersom teknik- och samhällsförändringar har gjort att programföretagen inte längre har monopol på att tillhandahålla public service.

Skälen för regeringens förslag: Utredningen har föreslagit att TV-avgiften ska benämnas public service-avgift eftersom en namnändring

tydliggör vad de inkomna avgiftsmedlen ska användas till. Som ytterligare skäl har det angetts att SR under nuvarande tillståndperiod får över 37 procent av avgiftsmedlen och det bör för den som betalar avgift tydligt framgå att den avgift som betalas är en ersättning också för rätten att ta del av de tjänster som SR och UR erbjuder lyssnaren.

I likhet med vad flertalet remissinstanser anfört, t.ex. Radio- och TV-verket och OFF, anser regeringen att en namnändring bör göras för att tydliggöra att avgiften avser både radio och TV och att avgiften finansierar de tre programföretagen SR, SVT och UR. Regeringen anser emellertid att det inte är lämpligt att i författningstext använda ett engelskt uttryck och föreslår därför att TV-avgiften i fortsättningen bör benämnas radio- och TV-avgift.

Förslaget om ändrad benämning medför att regeringen föreslår att ändringar görs i lagen (1989:41) om finansiering av radio- och TV i allmänhetens tjänst, i socialtjänstlagen (2001:453) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Utredningen föreslog ändringar i sekretesslagen (1980:100). Offentlighets- och sekretesslagen träder i kraft den 30 juni 2009 då den nya lagen kommer att ersätta sekretesslagen. Med hänsyn till detta föreslår regeringen, till skillnad mot utredningen, ändringar i offentlighets- och sekretesslagen.

Ordet TV-avgift i olika böjningsformer förekommer även i radio- och TV-lagen (1996:844). Det pågår dock en översyn av radio- och TV-lagen i Regeringskansliet och en proposition med förslag till en ny radio- och TV-lag planeras att lämnas till riksdagen hösten 2009. Avsikten är att den nya lagen ska träda i kraft den 1 januari 2010. Med hänsyn till detta föreslår regeringen nu ingen ändring i radio- och TV-lagen.

Benämningen radio- och TV-avgift har inte föreslagits av utredningen och således inte varit föremål för någon beredning. Frågan om namnändring av avgiften har emellertid varit föremål för synpunkter från remissinstanserna. Förslaget är av redaktionell karaktär och regeringens bedömning är därför att ytterligare beredningsåtgärder inte behövs.

5.5 Avgiftsskyldighet för bl.a. företag och myndigheter

Regeringens förslag: En enda radio- och TV-avgift betalas för samtliga TV-mottagare om mottagarna innehas av en statlig myndighet eller en avgiftsskyldig.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Länsrätten i Norrbottens län, SR, SVT, UR, RIKAB och Folkbildningsrådet avstyrker författningsförslaget. SR, SVT, UR och RIKAB anser att förslaget skulle innebära att intäkterna minskar med cirka 80 miljoner kronor per år. Vidare påpekar de att förslaget saknar proportionalitet eftersom ett litet företag med ett enda arbetsställe och även det stora företaget med ett flertal kontor betalar en enda avgift. De anser i stället att nuvarande regel bör kvarstå. För att möjliggöra för företag att undgå eventuell framtida avgiftsplikt för t.ex. datorer och mobiltelefoner som inte används för att ta emot TV, kan 5 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

tillämpas, dvs. företagen kan blockera sina datorer så att det inte är möjligt att med dessa mottagare ta emot TV-program.

Folkbildningsförbundet menar att det inte är rimligt att programföretagen ska tappa intäkter uppgående till 80 miljoner kronor och anser att det är svårmotiverat att små företag ska betala samma avgift som en hotellkedja med tusentals rum.

Skälen för regeringens förslag: I propositionen *Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012* (prop. 2005/06:112) diskuterades vilka konsekvenser den nu gällande definitionen på TV-mottagare på sikt kan få för bl.a. företag och myndigheter när t.ex. mobila enheter blir att betrakta som TV-mottagare. I propositionen angavs också att det är osäkert hur begränsningsregeln ska tillämpas för t.ex. företag som tillhandahåller sina anställda mobila enheter som kan ta emot TV-program och vilka konsekvenser detta i så fall får för antalet TV-avgifter som olika juridiska personer blir skyldiga att betala.

I likhet med utredningen betonar regeringen att avsikten med att ändra definitionen av begreppet TV-mottagare inte var att öka avgiftsskyldigheten för bl.a. företag och myndigheter utan att i stället modernisera apparatbegreppet.

Om och när mobila enheter och datorer blir att betrakta som TV-mottagare är en fråga som avgörs av den tekniska utvecklingen och i rättstillämpningen. Om avgiftsskyldigheten för bl.a. myndigheter och företag inte ändras kan detta på sikt innebära att deras betalningsskyldighet ökar. För att undvika detta har utredningen föreslagit att den nuvarande begränsningsregeln ska tas bort och ersättas med en bestämmelse i likhet med den som gäller för hushåll. Det skulle innebära att de som i dag omfattas av begränsningsregeln endast kommer att betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Regeringen anser att detta är en rimlig lösning.

Regeringen har som mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med minst 25 procent till hösten 2010. Syftet är att skapa en märkbar förändring i företagets vardag. Att införa den regel som utredningen föreslår skulle innebära en regelförenkling för företagen och är ytterligare ett skäl för att genomföra förslaget.

Som påpekats av vissa remissinstanser finns det dock skäl som talar mot förslaget. Enligt utredningen innebär förslaget att 24 000 avgifter faller bort och att vid en direktfinansiering, intäkterna till programföretagen sjunker med cirka 50 miljoner kronor per år. Remissinstanserna SR, SVT, UR och RIKAB har framfört att avgörande vid beräkningen av bortfallet av antalet avgifter är om en juridisk person ska betala en avgift per juridisk person eller en avgift per arbetsställe. De har vidare invänt mot utredningens förslag och sagt att ett bortfall på 24 000 avgifter är korrekt om företagen betalar en avgift per arbetsställe. Enligt förslaget ska dock varje juridisk person betala en enda avgift och detta innebär enligt de nämnda instanserna att bortfallet blir 40 500 avgifter och att intäkterna minskar med 80 miljoner kronor per år. De har också föreslagit att företagen för att undgå avgiftsskyldighet skulle kunna blockera t.ex. sina datorer så att det inte är möjligt att med dessa mottagare ta emot TV-program.

Av 5 § lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst framgår att skyldighet att betala TV-avgift inte finns vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program. Bakgrunden till bestämmelsen är att bl.a. företag skulle kunna undgå avgiftsskyldighet för t.ex. stationära videobandspelare som används i utbildningssyfte och för TV-mottagare som finns i långfärdsbussar och som oftast fyller andra funktioner än att återge TV-program. Att låta företagens möjlighet att undgå avgiftsskyldighet i framtiden vara beroende av att dessa vidtar särskilda åtgärder är inte lämpligt av följande skäl. Det är inte självklart att det i alla apparater som kan bli att betrakta som TV-mottagare är möjligt att vidta sådana åtgärder som medför att TV-program inte kan tas emot. Vidare kan omfattande tekniska ingrepp behöva göras vilket många företag kan sakna såväl kunskap som resurser för att utföra. Att kräva att företagen ska utföra särskilda åtgärder på en stor mängd apparater som det kan bli fråga om i framtiden skulle försvåra för företagen. Ett sådant krav är därmed inte i linje med regeringens ambition att underlätta för företagen i deras vardag.

Som framgår av avsnitt 5.3 avser regeringen inte att gå vidare med utredningens förslag om direktfinansiering. Att genomföra utredningens förslag om begränsad avgiftsskyldighet för bl.a. företag skulle därför inte, som remissinstanserna påpekat, direkt leda till minskade intäkter för programföretagen. Konsekvensen av förslaget skulle i stället bli att mängden TV-avgiftsmedel som RIKAB för över till rundradiokontot kommer att minska vilket givetvis också är en nackdel. Det är dock inte möjligt att med exakthet veta hur stor denna minskning blir. Utredningen har gjort bedömningen att den ändrade regeln om avgiftsskyldighet för företag m.fl. skulle kunna innebära en ökad betalningsvilja hos företagen. Regeringen delar den bedömningen. Detta skulle kunna kompensera en del av det bortfall som regelförenklingen innebär. Regeringen kan också notera att rundradiokontot för närvarande är i god balans. Regeringen avser att följa hur mängden TV-avgiftsbetalare utvecklas för att vid behov kunna vidta de åtgärder som behövs.

Regeringen anser mot denna bakgrund att utredningens förslag bör genomföras.

5.6 Definitionen av TV-mottagare

Regeringens bedömning: Den nuvarande definitionen av TV-mottagare bör kvarstå.

Utredningens förslag: En TV-mottagare definieras som en sådan teknisk utrustning som kan ta emot utsändning eller vidareutskickning av TV-program.

Remissinstanserna: *Copyswede*, *KLYS* och *Teaterförbundet* stöder utredningens förslag. Majoriteten av remissinstanserna avstyrker, har invändningar mot förslaget eller anser att frågan bör utredas ytterligare.

SR, SVT och UR anför att definitionen kan tolkas som att apparaten i sig kan ta emot sändningar men också som att det med en viss apparat i en given mottagningsituation är möjligt att ta emot utsändning eller vidaresändning. Bedömningen av om avgift ska betalas eller inte flyttas enligt SR, SVT och UR över på en bedömning av mottagningsförhållanden och en sådan möjlighet bör inte skapas. RIKAB framför liknande synpunkter. SR, SVT, UR och RIKAB föreslår i stället att definitionen ändras till ”utrustning som kan eller är avsedd för att ta emot utsändning eller vidaresändning”.

Radio- och TV-verket anser att frågan om vilken mottagare som ska omfattas av avgiften bör beredas ytterligare.

Södertörns högskola anser att det vore bättre om avgiften knöts till möjligheten att ta emot programutbudet från SR, SVT och UR.

Skälen för regeringens bedömning: I dag betalar innehavaren av en TV-mottagare TV-avgift. En TV-mottagare definieras i 2 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst som ”sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller vidaresändning av TV-program, även om utrustningen också kan användas för annat ändamål.” Definitionen gäller från den 1 januari 2007. Avsikten med den förändrade definitionen var att anpassa apparatbegreppet till nya sändningstekniker och distributionsformer.

Mot bakgrund av innebörden av begreppen nätkonvergens, tjänstekonvergens och apparatkonvergens har utredningen ansett att det inte längre är relevant att tala om vad en viss apparat är avsedd för att göra utan att det viktiga är vad som kan göras med apparaten. Utredningen har därför föreslagit att en TV-mottagare ska definieras som en sådan teknisk utrustning som kan ta emot utsändning eller vidaresändning av TV-program. Ett syfte med utredningens förslag är att snäva in begreppet TV-mottagare för att endast de som verkligen kan ta emot TV-sändningar ska behöva betala TV-avgift. Exempel på sådana som med utredningens förslag inte skulle behöva betala TV-avgift är hushåll som har en analog TV-mottagare men inte någon digital-TV-box ansluten och som bor i områden där endast digitala sändningar kan tas emot. Enligt utredningen är det inte rimligt att den som valt att ha kvar sin analoga TV-mottagare men som endast kan använda den som bildskärm för att t.ex. se på DVD eller videofilm ska vara skyldig att betala TV-avgift.

Regeringen anser i och för sig att utredningens syfte med förslaget är eftersträvansvärt. Utredningens förslag har emellertid vissa nackdelar. Som SR, SVT, UR och RIKAB påpekat medför utredningens förslag praktiska tillämpningsproblem för RIKAB. Hushåll som t.ex. finns i radiokugga för utsändningar i marknätet kan komma att undantas från avgiftsskyldighet trots innehav av TV-mottagare med hänvisning till att utrustningen inte kan ta emot TV-sändningar. Förslaget kräver att RIKAB kan avgöra om det enskilda hushållet finns i radiokugga eller inte. Vidare måste det säkerställas att det enskilda hushållet inte ordnat sina mottagningsförhållanden så att det ändå kan ta emot TV-sändningar.

Förslagets effekter skulle också kunna uppfattas som slumpmässiga och orättvisa. Den som har en analog TV-mottagare utan digitalbox och som bor i en fastighet där digitalbox krävs, skulle inte behöva betala TV-

avgift medan den som bor i en fastighet som är ansluten till kabelnät med analoga sändningar skulle få betala.

Regeringen kan konstatera att den nuvarande definitionen på TV-mottagare leder till att avgiftsskyldighet gäller för innehav av apparater som under vissa förhållanden inte kan ta emot TV-sändningar. Denna negativa effekt måste dock vägas mot de nackdelar som uppkommer med utredningens förslag. Regeringen anser att nackdelarna med utredningens förslag, främst svårigheterna för RIKAB att avgöra när avgiftsskyldighet gäller, överväger. Därför bör utredningens förslag inte genomföras.

Programföretagen och RIKAB har föreslagit att definitionen på TV-mottagare skulle kunna ändras till ”utrustning som kan eller är avsedd för att ta emot utsändning eller vidareutsändning”. Detta förslag skulle i och för sig innebära att avgiftsskyldigheten inte blir beroende av en bedömning av mottagningsförhållandena, men skulle inte innebära att utredningens syfte att snäva in begreppet TV-mottagare uppnås. Därför bör definitionen inte heller ändras i enlighet med detta förslag.

6 Villkor under nästa tillståndsperiod

6.1 Tillståndsperiodens längd

Regeringens förslag: Sändningstillstånden för SR, SVT och UR ska gälla från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2013. En avstämning i form av en kontrollstation där programföretagen ges möjlighet att komma med förslag till förändringar, bl.a. med tanke på den tekniska utvecklingen på radioområdet, ska genomföras efter halva tillståndsperioden.

Utredningens förslag och bedömning: Sändningstillstånden ska gälla från och med den 1 januari 2010 till och med 31 december 2015. Någon uppföljning i form av en kontrollstation bör inte införas.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrat sig i frågan, bl.a. *Stockholms Universitet, Mittuniversitetet, SR, SVT, UR, Copyswede, Tjänstemännens Centralorganisation, Svenska Journalistförbundet, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Teaterförbundet, Pensionärernas Riksorganisation, Elektronikbranschen* och *Folkbildningsrådet* tillstyrker förslaget. *Göteborgs universitet* anser att starka skäl talar för sexåriga tillståndsperioder och förordar en bedömning av verksamheten efter halva tiden. *Modern Times Group AB* anser att utredningen inte kan ligga till grund för ett sexårigt sändningstillstånd. *Radio- och TV-verket* tillstyrker att sändningstillstånden ska gälla för sex år i taget, men anser att första tillståndsperioden ska vara fyra år. Radio- och TV-verket hänvisar till att tillstånden för övrigt sänd TV gäller till och med den 31 mars 2014 och att osäkerhet kan uppkomma om vilket frekvensutrymme som finns tillgängligt för tillståndsgivning genom verket om tillståndsperioderna inte överensstämmer.

Skälen för regeringens förslag: Medieområdet präglas av snabba förändringar. För att SR, SVT och UR ska ha möjlighet att agera för att

inom ramen för sina uppdrag möta dessa förändringar under en tillståndsperiod bör tillståndsperioden inte vara för kort. Uppdragens omfattning, inriktning och de ekonomiska förutsättningarna bör därför ligga fast under en längre period. En längre tillståndsperiod understryker också företagens självständighet och integritet. Samtidigt skulle en alltför lång tillståndsperiod kunna vara till nackdel eftersom riksdag och regering behöver kunna ta hänsyn till ändrade förutsättningar i omvärlden som kan kräva förändringar i uppdragen. Det kan t.ex. gälla ny teknik, nya regelverk och andra medieformer.

Utredningen har föreslagit en sexårig tillståndsperiod. Regeringen anser i likhet med många remissinstanser att sex år är en väl avvägd längd på en tillståndsperiod. Samtidigt måste hänsyn i nuläget tas till de synpunkter som Radio- och TV-verket framför i sitt remissvar. Regeringen föreslår därför att nästa tillståndsperiod ska vara fyra år och att sändningstillstånden för SR, SVT och UR ska gälla från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2013. Efter den tillståndsperioden anser regeringen med tanke på vad som anförts ovan att en sexårig tillståndsperiod är att föredra. Detta skulle då sammanfalla med tiden för de tillstånd att sända TV som Radio- och TV-verket meddelar.

När det gäller kommande tillstånd att sända radio finns förslag i betänkandet Kommersiell radio – nya sändningsmöjligheter (SOU 2008:96). I betänkandet föreslås att alla tillstånd att sända analog kommersiell radio ska fördelas av Radio- och TV-verket. Den tillståndshavare som vid utgången av 2009 har ett sändningstillstånd föreslås få rätt att fortsätta bedriva sändningar under en övergångsperiod på fyra år. Tillståndsperioden föreslås därefter vara sex år fr.o.m. den 1 januari 2014. I betänkandet föreslås också att kommande tillstånd för digital radio ska meddelas för en period på sex år även om dessa tillståndsperioder inte kommer att löpa parallellt med motsvarande perioder för analog radio. Betänkandets förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen bedömer emellertid att samma osäkerhet om tillgängligt frekvensutrymme av det slag som kan uppstå på TV-området inte finns på radioområdet, varför längden på tillstånden att sända radio inte behöver koordineras av det skälet.

Utredningen har bedömt att tillståndsperioden inte bör innehålla någon uppföljning efter halva tiden. Den tekniska utvecklingen på både radio- och TV-området innebär emellertid att förutsättningarna för t.ex. distribution av sändningarna snabbt förändras. Även andra omvärldsförändringar kan ske hastigt. Av dessa skäl föreslår regeringen en avstämning under tillståndsperioden. Avstämningen ska vara framåtsyftande och ge programföretagen möjlighet att under tillståndsperioden påtala behov av förändringar i villkoren. Den ger också regeringen möjlighet till en fördjupad uppföljning under tillståndsperioden. Avstämningen ska tidsmässigt sammanfalla med företagens inlämnande av budgetunderlag för 2012, dvs. i mars 2011. Regeringen avser därefter att återkomma till riksdagen med förslag till eventuella förändringar i samband med budgetpropositionen för 2012.

6.2.1 I huvudsak oförändrade villkor

Regeringens förslag: De villkor som gäller för SR, SVT och UR under den nuvarande tillståndspanoden, dvs. 2007–2009, ska i huvudsak gälla även under nästa period.

Bakgrund: Riksdagen beslutade i juni 2006 om villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst under perioden 2007–2012 (prop. 2005/06:112, bet. 2005/06:KrU28, rskr. 2005/06:323). I december 2006 beslutade riksdagen att tillståndspanoden i stället skulle löpa till och med 2009 (prop. 2006/07:1 utg. omr. 17, bet. 2006/07:KrU1, rskr. 2006/07:37). Beslutet fattades mot bakgrund av pågående omvärldsförändringar samt behovet av att se över programföretagens resursutnyttjande.

Nuvarande sändningstillstånd och anslagsvillkor

Enligt sändningstillstånden för tillståndspanoden 2007–2009 ska programföretagens verksamhet präglas av oberoende och stark integritet och bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället. Tillstånden innehåller villkor om vilken sändningsteknik som ska användas, att sändningarna inte ska vara krypterade samt för SVT och SR villkor om hur många programtjänster som ska sändas. UR:s program sänds med utnyttjande av SVT:s och SR:s sändningsutrymme. SR ska dessutom bereda utrymme för sändningar av radiotidningar. SVT och SR ska sända till hela landet vilket innebär att 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska kunna ta emot marksändningar.

När det gäller innehållet i programföretagens sändningar sägs i tillstånden att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradion och televisionen. Före sändning av program ska företagen så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmen. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt. Den enskildes privatliv ska respekteras i programverksamheten och hänsyn ska tas till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmets ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

SR, SVT och UR ska erbjuda ett mångsidigt programutbud där hög kvalitet och nyskapande form och innehåll ska utmärka programverksamheten. Programmen ska utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet ska som helhet präglas av folkbildningsambitioner. Företagen ska beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar. För SVT och SR gäller att programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och omfatta allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. UR ska koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet. Sändningstillstånden för alla tre programföretagen innehåller villkor om

ansvar för det svenska språket, program för barn och unga, att beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning samt språkliga och etniska minoriteters intressen, liksom att verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. SR:s och SVT:s tillstånd innehåller därutöver villkor om nyheter och samhällsbevakning liksom om kulturutbudet. För SR finns ett särskilt villkor om programmen för sändning till utlandet. SR och SVT ska kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det. I övrigt innehåller sändningstillstånden villkor om genmäle och beriktigande, beredskaps- och säkerhetsfrågor samt om reklam och sponsring. SR, SVT och UR får inte sända reklam. Sponsring är som huvudregel förbjuden, men under vissa förutsättningar får sponsrade program sändas. Sändningstillstånden för tillståndsperioden 2007–2009 återfinns i sin helhet i *bilaga 6*.

Anslagsvillkor för programföretagen beslutas av regeringen varje år i samband med medelstilldelningen från rundradiokontot. Anslagsvillkoren innehåller vissa ekonomiska och organisatoriska villkor, villkor om redovisning av uppdraget samt om gränserna för programföretagens verksamhet. Anslagsvillkoren för 2009 återfinns i *bilaga 7*.

Skälen för regeringens förslag: Uppdraget till radio och TV i allmänhetens tjänst ska präglas av stabilitet, tydlighet och målstyrning. Den utredning som regeringen tillsatte i maj 2007 fick i uppdrag att utifrån de gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera om det fanns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndsperiod. Formuleringen av uppdraget ska ses mot bakgrund av att verksamheten nyligen utretts, att det fanns skäl att göra en ny översyn, men att denna inte nödvändigtvis behövde leda till förändringar på alla områden.

Regeringen anser att uppdraget för radio och TV i allmänhetens tjänst och de riktlinjer som gäller under den nuvarande tillståndsperioden är ändamålsenligt formulerade och fungerar väl på flera viktiga områden. På dessa områden finns det ingen anledning att föreslå förändringar, varför villkoren i huvudsak ska gälla även under nästa tillståndsperiod. Detta gäller t.ex. de inledande skrivningar som finns om att verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet och bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen i samhället. Det gäller också de skrivningar som finns om mångsidighet och mångfald i programutbudet. Programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och omfatta allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Genom att uppfylla bl.a. de nämnda kraven i sändningstillstånden kan radio och TV i allmänhetens tjänst oavsett programtyp bidra till att utveckla mediemarknaden som helhet både vad avser innehåll och kvalitet och samtidigt utgöra ett attraktivt alternativ till programutbudet från andra aktörer. Det är särskilt viktigt för SR, SVT och UR att slå vakt om programområden som är betydelsefulla för allmänintresset och som är kvalitativt eller kvantitativt underrepresenterade hos branschen i övrigt. SR, SVT och UR har också ett särskilt ansvar för programverksamhet för språkliga och etniska minoriteter samt för att programutbudet görs tillgängligt för personer med funktionsnedsättning, liksom för det svenska språket och dess ställning i samhället.

Radio och TV i allmänhetens tjänst ska sträva efter att förmedla kunskap och ha en övergripande folkbildningsambition. Centralt i uppdraget är att bidra till en samhällsdebatt som präglas av allsidighet och saklighet och som på så sätt tjäna demokratin. Det ställer höga krav på nyhets- och samhällsbevakning, där utrikesbevakning med korrespondenter ingår som en viktig del, på programverksamhet riktad till barn och unga samt på kulturutbudet i vid mening. Företagens programverksamhet måste ses som en helhet där varje del bidrar till att uppfylla deras uppdrag. På samma sätt är det självklart att företagen ska kunna motivera alla program som sänds utifrån deras uppdrag i allmänhetens tjänst eftersom det är allmänheten som bekostar företagens programverksamhet genom den avgift som ska betalas av TV-innehavare.

Kommersiella aktörer arbetar under andra förutsättningar och kan välja sitt programutbud med andra aspekter för ögonen. Särskiljande för SR, SVT och UR är att deras uppdrag är att verka i allmänhetens tjänst med att uppfylla det speciella uppdrag som regering och riksdag har formulerat på allmänhetens vägnar. Detta kan företagen göra med garanterade intäkter från en lagstadgad avgift från alla som innehar en TV-mottagare. Denna finansiering ger SR, SVT och UR stabila ekonomiska förutsättningar vilket ger företagen en gynnad ställning och goda möjligheter att uppfylla sina uppdrag.

6.2.2 Kärnverksamhet, kompletterande verksamhet och sidoverksamhet

Regeringens förslag: Kärnverksamheten i SR, SVT och UR ska vara att producera och sända radio- och TV-program till allmänheten. För att nå tittarna och lyssnarna är det nödvändigt att kärnverksamheten tillgängliggörs på olika plattformar. För att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig programverksamheten kan företagen också bedriva kompletterande verksamhet. Den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten.

Programföretagen kan också bedriva sidoverksamhet. Denna ska inte ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att den kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och TV i allmänhetens tjänst. Sidoverksamheter ska bära sina egna kostnader, särredovisas och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Utöver den redovisning av sidoverksamheterna som ingår i årsredovisningen ska en redogörelse för sidoverksamheterna bifogas programföretagens årliga redovisning till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och Granskningsnämnden för radio och TV.

Regeringens bedömning: Utbudet i SR, SVT och UR bör utformas på ett sådant sätt att så många som möjligt kan tillgodogöra sig tjänsterna och programmen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Vad gäller sidoverksamheten har utredningen föreslagit att den inte ska riskera att skada varumärket.

Remissinstanserna: *SR, SVT, UR, Copyswede, KLYS* och *Sverigefinländarnas delegation* tillstyrker att kärnverksamheten ska vara att producera och sända radio och TV till allmänheten. Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Ungdomsstyrelsen, SR, SVT, UR, Copyswede, Svenska Journalistförbundet, KLYS, Teaterförbundet och Folkbildningsrådet* tillstyrker utredningens förslag när det gäller den kompletterande verksamheten eller verksamheten på Internet. SVT anser att det är önskvärt att fortsatt särskilja den kompletterande verksamheten från kärnverksamheten eftersom de omfattas av olika villkor. SR anser att webbkanalerna inte ingår i kärnverksamheten eftersom det inte krävs tillstånd för dessa.

Barnombudsmannen, Post- och telestyrelsen, Hjälpmedelsinstitutet, Handikappförbundens Samarbetsorgan och Pensionärernas Riksorganisation framhåller vikten av tillgänglighetsfunktioner i verksamheten på Internet. *Sveriges Författarförbund* betonar att satsningar på fler plattformar vid fler tillfällen innebär ett ökat utnyttjande av upphovsrättsligt skyddat material. *Folkbildningsförbundet* ser positivt på att SR, SVT och UR utvecklar den digitala tekniken och anser att företagen bör bidra till en ökad tillgänglighet för grupper som står utanför. Pensionärernas Riksorganisation anser att central information alltid måste framgå i den ordinarie sändningen och att hänvisningar till Internet bör gälla fördjupning och återlyssning. *Hjälpmedelsinstitutet* anser att text-TV bör betraktas som en del av SVT:s och UR:s kärnverksamhet och inte tillhöra den kompletterande verksamheten. *Mittuniversitetet* framhåller att Internet knappast längre kan ses som en kompletterande verksamhet till radio och TV eftersom radio och TV i ökad utsträckning finns tillgängligt på nätet, och framför att en gemensam webbplats för de tre företagen kan ha fördelar.

Föreningen Svenskt Näringsliv anser att det finns behov av ytterligare utredning av programbolagens verksamhet på nya plattformar. *TV4 AB* anser att det är otydligt vad den kompletterande verksamheten och sidoverksamheten omfattar och om verksamheterna är berättigade och framför att SR:s, SVT:s och UR:s hela verksamhet ska regleras i sändningstillståndet. *TV4* anser också att det är viktigt att verksamheten på Internet begränsas till att avse utsändning av de program som produceras för TV och radio. *Tidningsutgivarna* förordar att en mer restriktiv syn på omfattningen av SR:s, SVT:s och UR:s kompletterande verksamhet övervägs, att begreppet tydliggörs och att detta sker i ljuset av konkurrens effekterna mot andra medier. *Timbro* anser att programföretagen konkurrerar med privata företag som tillhandahåller tjänster till allmänheten på kommersiella grunder.

Konkurrensverket, Copyswede, Sveriges Dramatikerförbund, KLYS och *Teaterförbundet* tillstyrker att programföretagen ska ha möjlighet att i begränsad omfattning bedriva sidoverksamhet. *Copyswede, KLYS* och *Teaterförbundet* anser därutöver att försiktighet måste iaktas från programbolagen när det gäller användning av SVT:s, SR:s och UR:s varumärken på andra företags produkter (s.k. merchandising). *Konkurrensverket* påpekar att det är viktigt att utforma tydliga och

långsiktiga regler som möjliggör uppföljning. *Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation* stödjer en minskning av sidoverksamheter. SVT konstaterar när det gäller sidoverksamheten att ett fåtal av de projekt som bedrivits väckt en debatt som påkallar att verksamhetens inriktning prövas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Kärnverksamheten i SR, SVT och UR under tillståndsperioden 2007–2009 är att producera och sända radio och TV till allmänheten. Detta bör gälla även under nästa tillståndsperiod.

Nya tekniska lösningar och en förändrad mediekonsumtion innebär delvis nya förutsättningar för traditionell radio och TV. Detta gäller såväl radio och TV i allmänhetens tjänst som kommersiella radio- och TV-företag. SR, SVT och UR behöver möta dessa ändrade förutsättningar genom att se till att deras programutbud finns tillgängligt på de plattformar där publiken finns. På Internet har företagens kärnverksamhet, dvs. programutbud, blivit tillgängligt för lyssnare och tittare på andra sätt än inom ramen för de traditionella radio- och TV-sändningarna. För att utveckla kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna kan företagen också bedriva kompletterande verksamhet, dvs. verksamhet som inte direkt hör till kärnverksamheten. Exempel på detta är fördjupande information och bildmaterial. All kompletterande verksamhet ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten. Kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten finansieras med avgiftsmedel.

Utredningens resonemang kring gränsdragningen mellan kärnverksamhet och kompletterande verksamhet leder till att all verksamhet som SR, SVT och UR bedriver på Internet per definition är kompletterande verksamhet. Eftersom programmen som ingår i kärnverksamheten numera i stor utsträckning görs tillgängliga på företagets webbplatser anser regeringen emellertid att gränserna mellan kärnverksamhet och kompletterande verksamhet är flytande och att verksamhet på Internet kan vara antingen kärnverksamhet, kompletterande verksamhet eller sidoverksamhet. Den del av företagets verksamhet som är tillståndspliktig är sändningarna i marknätet. Det är av avgörande betydelse att de grundläggande riktlinjerna om t.ex. opartiskhet, saklighet, omsorg om demokratiska värden och förbud mot reklam som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten tillämpas på såväl all kärnverksamhet som all kompletterande verksamhet, dvs. den verksamhet som finansieras av TV-avgiftsmedel. Utbudet bör utformas på ett sådant sätt att så många som möjligt kan tillgodogöra sig tjänsterna och programmen. Företagens målsättning bör vara att tillgänglighetsfunktioner som textning, teckentolkning, talad textremsa och syntolkning också erbjuds i utbudet på Internet.

I AV-utredningens betänkande En ny radio- och TV-lag (SOU 2008:116) föreslås att vissa bestämmelser i radio- och TV-lagen utvidgas till att också omfatta beställ-TV. AV-utredningens betänkande bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Under den innevarande tillståndsperioden ställs i anslagsvillkoren krav på SVT och UR att sända text-TV. Utredningen för ett resonemang om att text-TV snarast är att betrakta som kompletterande verksamhet och att det därmed inte är nödvändigt att riksdag och regering reglerar huruvida

SVT och UR sänder text-TV. Regeringen anser att text-TV är en betydelsefull tjänst med hög användning som i dag är en förutsättning för att företagen ska kunna uppfylla de krav på tillgänglighet som allmänheten har rätt att ställa. Även om det på sikt kan finnas andra tekniker som kan fylla samma syften som text-TV anser regeringen att kravet på att SVT och UR ska sända text-TV bör finnas kvar i anslagsvillkoren även under den kommande tillståndsperioden.

SR, SVT och UR ska även fortsättningsvis ha möjlighet att i begränsad omfattning bedriva sidoverksamhet. Exempel på sådan verksamhet är försäljning av dvd-filmer och uthyrning av studiolokaler. För sidoverksamheten gäller andra regler än för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten. Sidoverksamheter ska bära sina egna kostnader, särredovisas och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Företagen bör beakta att deras särställning gentemot kommersiella aktörer ger SR, SVT och UR en konkurrensfördel som inte får missbrukas. Det är vidare viktigt för programföretagen att deras trovärdighet och integritet inte kan ifrågasättas. Därför får sidoverksamheter inte ges en sådan omfattning eller vara av en sådan karaktär att de riskerar att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och TV i allmänhetens tjänst. För att skapa en större öppenhet kring sidoverksamheterna bör en redogörelse för sidoverksamheterna bifogas den årliga redovisningen som lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och Granskningsnämnden för radio och TV.

Företagen bör inte erbjuda tjänster inom ramen för den kompletterande verksamheten eller sidoverksamheten som inte har någon relevans eller koppling till den verksamhet som de ska bedriva enligt uppdraget i allmänhetens tjänst.

Public service-utredningen har bedömt att det finns behov av att se över sidoverksamheten inom SVT och hur den ska regleras. Även Konkurrensverket har pekat på vikten av tydliga och långsiktiga regler. Regeringen delar utredningens bedömning och avser att genomföra en granskning av SVT:s sidoverksamheter under den kommande tillståndsperioden.

6.2.3 Nya tjänster

Regeringens förslag: Nya permanenta programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som SR, SVT och UR vill lansera under tillståndsperioden ska anmälas till regeringen för godkännande. Anmälan ska innehålla en motivering som utgår från tjänstens värde för publiken och relevans för uppdraget i allmänhetens tjänst.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att anmälningsskyldigheten endast ska gälla programtjänster inom ramen för kärnverksamheten.

Remissinstanserna: *SVT* anser att krav på regeringens godkännande inte ska gälla den kompletterande verksamheten. *Copyswede*, *KLYS* och

Sverigefinländarnas delegation delar utredningens bedömning att företagen inte utan regeringens medgivande får förändra sin kärnverksamhet i betydande omfattning. *Hjälpmedelinstitutet* är positivt till utredningens bedömning att en kanal med samma innehåll som i en redan existerande kanal med exempelvis möjlighet att separera ljudet eller där bilden har större detaljrikedom inte bör betraktas som en ny kanal.

Skälen för regeringens förslag: Uppdraget i allmänhetens tjänst ställer höga krav på att nya tjänster som lanseras har ett tillräckligt stort värde för allmänheten för att motsvara t.ex. de kostnader som tjänsten genererar. Den första prövningen av om nya tjänster ska lanseras ska alltid ske inom företagen. SVT, SR och UR verkar på en konkurrensutsatt marknad. EG:s konkurrensregler ställer krav på att uppdraget i allmänhetens tjänst är tydligt utformat om verksamheten ska bekostas av allmänna medel, t.ex. genom TV-avgifter, och att nya tjänster prövas. Mot denna bakgrund och eftersom det är regeringen som utifrån riksdagens beslut formulerar uppdraget till programföretagen föreslås att nya permanenta programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som SR, SVT och UR vill lansera under tillståndspérioden ska anmälas till regeringen för godkännande. Det kan dock vara lämpligt att själva prövningen görs på myndighetsnivå. Regeringen avser att utarbeta en modell för hur sådana prövningar ska ske.

En viktig fråga är vad som är en permanent ny programtjänst eller annan tjänst av större betydelse. Utredningen har ansett att det är fråga om en ny programtjänst när det är en kanal som har ett eget namn. En kanal som består av material från andra kanaler är en ny kanal om den sänds, omnämns och därmed kan uppfattas som en egen kanal. Att däremot starta en kanal med samma innehåll som i en redan existerande kanal, men med exempelvis möjlighet att separera ljudet eller där bilden har större detaljrikedom, bör inte betraktas som en ny programkanal eller liknande tjänst enligt utredningen. Utredningen anser inte heller att regeringens medgivande bör krävas för att tillgängliggöra kärnverksamheten på nya plattformar.

Utredningens resonemang kan tjäna som vägledning när det gäller nya programkanaler. Regeringens förslag innebär emellertid att även andra nya tjänster av större betydelse ska anmälas till regeringen för godkännande. Det är svårt att på förhand veta vilka tjänster som kan bli aktuella och regeringen anser därför att det i första hand är programföretagens sak att avgöra vilka nya tjänster som är av sådan betydelse att de ska anmälas till regeringen. En sådan bedömning bör göras för alla tjänster som finansieras med avgifter, dvs. oavsett om tjänsten är att betrakta som en del av kärnverksamheten eller av den kompletterande verksamheten. Regeringen utgår från att nya tjänster som lanseras av SR, SVT och UR föregås av noggranna överväganden om vilket värde tjänsten har för allmänheten. En anmälan om nya tjänster bör innehålla en motivering som utgår från tjänstens värde för publiken och relevans för uppdraget i allmänhetens tjänst.

Regeringens förslag: SR och SVT ska fortsätta att fördjupa, utveckla och vidga sitt utbud inom ramen för kulturuppdraget i de nuvarande sändningstillstånden. SVT ska även fortsättningsvis ha ett ansvar för svensk filmproduktion, oavsett om filmpolitiken regleras via ett filmavtal eller på annat sätt.

Regeringens bedömning: Företagens redovisning av uppdraget bör vara tydligare. Det saknas skäl för att införa särskilda bestämmelser om underhållningsprogram i sändningstillstånden för SR och SVT.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen har emellertid föreslagit att SR:s och SVT:s uppdrag att producera underhållningsprogram ska anges i sändningstillståndet.

Remissinstanserna: *Copyswede*, *Tjänstemännens Centralorganisation*, *KLYS* och *Teaterförbundet* anser att kulturansvaret borde ha fått en tydligare och utförligare framställning i utredningen. *Copyswede* och *KLYS* anser att det bör framgå av sändningstillstånden att programföretagen ska främja konstnärlig och litterär förnyelse och bedriva skapande verksamhet med konstnärliga och litterära uttrycksformer på en hög nivå. *Samisk författarförening* framhåller att SR och SVT bör ha ett omfattande ansvar som kulturskapare och kulturspridare i fråga om samisk, tornedalsfinsk och finsk kultur. Liknande åsikter framförs av *Svenska Samernas Riksförbund*. *Sveriges Dramatikerförbund* och *Teaterförbundet* framhåller dramaproduktion och radioteater som områden som är underrepresenterade hos de kommersiella aktörerna och efterlyser tydliga skrivningar i sändningstillstånden om dramaverksamheten. *Statens kulturråd* ställer sig bakom utredningens ställningstagande att radio och TV i allmänhetens tjänst har ett omfattande kulturansvar både som kulturskapare och kulturspridare.

SVT, *Copyswede*, *Stiftelsen Svenska Filminstitutet*, *KLYS*, *Sveriges Dramatikerförbund*, *Teaterförbundet* och *Handikappförbundets Samarbetsorgan* instämmer i utredningens förslag när det gäller SVT:s ansvar för svensk filmproduktion. *Teaterförbundet* vill rikta särskild uppmärksamhet på SVT:s ansvar för produktion och utveckling av svensk dokumentärfilm. *Föreningen Sveriges Filmproducenter* och *TV-producenterna* föreslår en skrivning om att ansvaret ska innebära satsningar på minst samma ekonomiska nivå som under nuvarande filmavtal.

Stockholms universitet, *Södertörns högskola*, *SR*, *SVT*, *Stiftelsen Svenska Filminstitutet*, *Svenska Journalistförbundet*, *Sveriges Författarförbund*, och *Pensionärernas Riksorganisation* tillstyrker utredningens förslag om att uppdraget att producera underhållningsprogram ska anges i sändningstillståndet. Flera av instanserna poängterar att det handlar om underhållning av hög kvalitet. *Göteborgs universitet*, *Konkurrensverket*, *Teaterförbundet*, *Sveriges Dramatikerförbund* och *Modern Times Group AB* avstyrker eller uttrycker tveksamhet till förslaget om ett underhållningsuppdrag. *Copyswede* och *KLYS* framför att kulturuppdraget är överordnat och att det viktigaste är att företagen ges förstärkta resurser att producera kulturprogram i vid mening.

Tjänstemännens Centralorganisation framhåller att underhållande program av hög kvalitet har en viktig plats i programutbudet, men att en ökad öppenhet för underhållning kräver en förstärkning vad gäller kultur, drama, film etc.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: SVT och SR spelar en viktig roll som kulturskapare och kulturförmedlare. Kulturansvaret är en av de viktigaste delarna i företagens uppdrag i allmänhetens tjänst. Kulturuppdraget har tre delar, nämligen bevakning av händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder, skapande av kulturprogram i vid mening, t.ex. egna dramaproduktioner av hög kvalitet, och tillgängliggörande av föreställningar, konserter m.m. som producerats av andra kulturinstitutioner.

I regeringens proposition Språk för alla (prop. 2008/09:153) föreslås en språklag som fastställer att svenska är huvudspråk i Sverige och att det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. SR, SVT och UR har enligt sändningstillstånden ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Språkvårdsfrågor ska beaktas i verksamheten och programföretagen ska tillhandahålla ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på det svenska språket.

Den delen av kulturuppdraget som handlar om bevakning innebär att SR och SVT ska bevaka, spegla och kritiskt granska händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder. Det utländska programutbudet ska spegla olika kulturkretsar och innehålla program från olika delar av världen. Ett viktigt inslag är att spegla de många olika kulturer och kulturyttringar som finns i Sverige. På så sätt kan t.ex. program som speglar minoritetskulturer möta en bred publik.

SR och SVT är betydelsefulla nationella kulturinstitutioner bl.a. genom de egna kulturproduktionerna av hög kvalitet. I likhet med andra nationella kulturinstitutioner är SR och SVT viktiga arbetsgivare och uppdragsgivare för fristående kulturskapare och som sådana bärare av professionella yrkeskunskaper och erfarenheter. Radioteatern och SVT:s egna dramaproduktioner är exempel på viktiga inslag i detta avseende, liksom verksamheten inom SR som är knuten till Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören. SR och SVT kan också fungera som betydelsefulla scener för nya och oprövade förmågor.

När det gäller den del av kulturuppdraget som avser tillgängliggörande kan SR och SVT spela en ökad roll för tillgängligheten till exempelvis nationalscenernas eller andra institutioners repertoarer genom att sända deras föreställningar. Samarbete och ny teknik öppnar nya möjligheter att erbjuda hela den svenska befolkningen föreställningar av hög kvalitet. Även konserterna i Berwaldhallen skulle kunna göras tillgängliga i en än större omfattning och för en bredare publik med hjälp av den nya tekniken.

En viktig uppgift för SR, SVT och UR är att förvalta och tillgängliggöra det kulturarv som deras olika arkiv utgör. Ett förslag om en avtalslicensbestämmelse i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, som syftar till att förenkla möjligheterna till rättighetsklarering för återanvändning av material i radio- och TV-företagens arkiv, bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I likhet med utredningen anser regeringen att programverksamhet för barn och unga är ett prioriterat område för SR, SVT och UR.

Programföretagen ska erbjuda ett varierat utbud av program av hög kvalitet för och med barn och unga. Programmen ska på barns och ungdomars egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. Företagen ska ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga. Ett exempel på inslag i företagens programutbud i detta avseende är dramaproduktioner riktade till barn och unga.

Redan i dag finns ett tydligt kulturuppdrag för SR och SVT och företagen har också ett omfattande kulturutbud. Regeringen vill betona programbolagens kulturpolitiska ansvar och föreslår att SR och SVT under den kommande tillståndsperioden ska fortsätta att fördjupa, utveckla och vidga utbudet inom ramen för det tredelade kulturuppdraget i de nuvarande sändningstillstånden. Regeringen föreslår i avsnitt 7.1 att medelstilldelningen till programföretagen ska öka med 3 procent det första året i den kommande tillståndsperioden vilket bör ge SR och SVT ekonomiska möjligheter att fördjupa och utveckla sitt kulturutbud. I avsnitt 7.1 föreslår regeringen också att särskilda medel ska tilldelas SR för att bibehålla kvaliteten i verksamheten som är knuten till Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören. SR och SVT bör dessutom i sina årliga redovisningar tydligare redovisa kulturuppdraget uppdelat på de tre delar som beskrivits ovan.

Utredningen har föreslagit att SR:s och SVT:s uppdrag att producera underhållningsprogram ska anges i sändningstillståndet. Regeringen bedömer att underhållning är en viktig dimension av SR:s och SVT:s programutbud. Detta gäller inte minst inom utbudet av kulturprogram. SR och SVT har i uppdrag att erbjuda ett brett programutbud som kännetecknas av mångsidighet och mångfald. I detta ligger att producera program som roar och underhåller. Då underhållningsuppdraget ryms inom ramen för SR:s och SVT:s generella uppdrag anser regeringen att det inte finns något behov av att ange ett särskilt uppdrag att producera underhållningsprogram i sändningstillståndet.

SVT har i dag enligt sändningstillståndet ett särskilt ansvar för utvecklingen av svensk filmproduktion. SVT tar detta ansvar bl.a. genom att bidra till 2006 års filmavtal, som gäller till och med den 31 december 2010. Filmutredningen 2008 (Ku 2008:03) har i uppdrag att lämna förslag till hur de filmpolitiska insatserna ska finansieras och utformas efter utgången av 2010. Utredningens uppdrag ska redovisas senast den 15 september 2009. Oavsett om filmpolitiken kommer att regleras via ett filmavtal eller på annat sätt efter 2010 föreslår regeringen att SVT även fortsättningsvis ska ha ett ansvar för svensk filmproduktion. Regeringen bedömer att SVT under nästa tillståndsperiod bör bidra till utvecklingen av svensk film på minst samma ekonomiska nivå som under den nuvarande tillståndsperioden.

Regeringens förslag: Under den kommande tillståndsperioden ska målet vara att alla program på svenska i SVT1, SVT2, SVTB, Kunskapskanalen och SVT 24 ska textas. Textningen ska hålla en hög kvalitet.

Regeringens bedömning: SR, SVT och UR bör fortsatt prioritera god hörbarhet i radio och TV.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag är uttryckt som ett krav snarare än ett mål och innefattar de program som är meningsfulla att texta.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrat sig är positiva till utredningens förslag. *Svenska Samernas Riksförbund*, *Samisk författarförening* och *Sverige/finländarnas delegation* anser att förslagen även ska gälla program på nationella minoritetsspråk. Flera remissinstanser framhåller vikten av att hörbarheten förbättras.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Textning är av stor betydelse för väldigt många människor genom att det ger dem möjlighet att tillgodogöra sig TV-program. SVT har ökat andelen textade program kontinuerligt. Enligt sändningstillståndet för den nuvarande tillståndsperioden ska minst 65 procent av förstasändningarna med svenskt ursprung i SVT1 och SVT2 vara textad vid tillståndsperiodens slut. Detta mål uppnåddes redan 2007 då 68 procent av sändningarna var textade. Siffran ökade marginellt 2008. UR textar alla program som riktar sig till en publik över tio år.

SVT direkttextar i dag program manuellt med hjälp av särskilda tangentbord. SVT bedömer att metoden snart måste ersättas med ett svenskt taligenkänningssystem, vilket är en förutsättning för att fullständig textning ska kunna uppnås. Taligenkänningsteknik omvandlar det talade ordet till text som visas i TV-rutan. Systemet förutsätter bl.a. en programvara som innehåller det svenska språket i form av ord, uttryck, böjningar och dialekter. Något tillräckligt bra system finns inte i dag och eftersom svenska talas av förhållandevis få personer i världen har programvaran främst utvecklats för större språk. SVT har inlett samarbete med olika aktörer för att utveckla ett svenskt taligenkänningssystem av hög kvalitet. SVT bedömer att ett färdigt direkttextningssystem tar tre år att utveckla.

Enligt SVT:s sändningstillstånd är ett långsiktigt mål att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. I sändningstillståndet finns som nämnts också krav på textning av program med svenskt ursprung. Denna formulering har inneburit att exempelvis sportsändningar där SVT sänder från utländsk ort men där det talas svenska inte har textats. I likhet med utredningen föreslår regeringen att formuleringen i det nuvarande sändningstillståndet med krav på textning av program av svenskt ursprung ska ersättas med att program på svenska ska textas.

Program på nationella minoritetsspråk textas av SVT i huvudsak på samma sätt som övriga program på andra språk än svenska, dvs. till svenska. På det sättet görs programmen tillgängliga för en bredare publik. I vissa fall har textning på det aktuella språket funnits att välja till

via text-TV. Omformuleringen av textningsmålet syftar inte till någon förändring i detta avseende.

Mot bakgrund av vad som gäller enligt nuvarande sändningstillstånd och vad som anförts i övrigt föreslår regeringen att målet under den kommande tillståndspanoden ska vara att alla program på svenska i SVT1, SVT2, SVTB, Kunskapskanalen och SVT 24 ska textas och att textningen ska hålla en hög kvalitet. För att det föreslagna målet ska kunna uppnås krävs som nämnts enligt SVT ett byte av teknik för textning till ett system baserat på taligenkänning. Regeringen delar SVT:s bedömning. Eftersom ett sådant system ännu inte finns anser regeringen att det är rimligt att det uttrycks ett mål för textningen snarare än ett absolut krav på fullständig textning under den kommande tillståndspanoden.

Som nämnts i avsnitt 6.2.2 bör en målsättning för programföretagen vara att textning också erbjuds i utbudet på Internet.

Störande bakgrundsljud kan försämra möjligheterna för många människor att ta del av utbudet, särskilt i radio men även i TV. Enligt sändningstillstånden ska SR, SVT och UR beakta detta och företagen har under tillståndspanoden arbetat aktivt med att förbättra hörbarheten. Regeringen anser att företagen även under kommande tillståndspanod bör prioritera god hörbarhet i radio och TV.

6.2.6 Program på teckenspråk, teckentolkning och syntolkning

Regeringens förslag: SVT ska höja ambitionsnivån när det gäller programverksamhet på teckenspråk.

Regeringens bedömning: Fler program på teckenspråk även i UR samt fler teckentolkade program och försök med syntolkning i både SVT och UR bör vara en rimlig utveckling mot det långsiktiga målet att göra hela utbudet tillgängligt för alla medborgare.

Utredningen har föreslagit att SVT och UR ska sända betydligt fler timmar på teckenspråk och fler teckentolkade program, samt att SVT under tillståndspanoden ska inleda försök med syntolkning.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som har yttrat sig, bl.a. *Handisam*, *Barnombudsmannen*, *Post- och telestyrelsen*, *Hjälpmedelstutitet* och *Handikappförbundens Samarbetsorgan* stödjer utredningens förslag. Flera instanser efterlyser förtydliganden eller mer detaljerade skrivningar och för resonemang om de tekniska förutsättningarna. *Synskadades riksförbund* anser att det är nödvändigt att syntolkningstjänsten permanentas.

SVT ser en utökning av det teckenspråkiga utbudet som rimlig förutsatt att det ekonomiskt finns ett utvecklingsutrymme men anser att regleringen bör begränsas till att peka ut riktningen. Företaget påpekar också att nya tillgänglighetstjänster bl.a. kan förutsätta att frekvensutrymme tilldelas, att distributörer åläggs att tillhandahålla tjänsterna utan tillkommande ersättning och att boxtillverkare stimuleras till att utveckla boxar som ger möjlighet att ta emot tjänsterna. SVT ser försök med syntolkning som ett rimligt nästa steg efter att under denna tillståndspanod ha prioriterat utvecklingen av uppläst textremsa, men påpekar att en sådan tjänst förutsätter ett omfattande utvecklingsarbete

innan den kan komma i bruk. UR påpekar att öknings av sändningar på teckenspråk och teckentolkade program innebär ökade kostnader.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I regeringens proposition Språk för alla (prop. 2008/09:153) föreslås en språklag enligt vilken det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket. Alla som är döva, hörselskadade eller av andra skäl har behov av teckenspråk ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda teckenspråket.

Enligt sändningstillstånden för SR, SVT och UR ska ambitionsnivån när det gäller möjligheten för personer med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig programföretagens utbud höjas och tillgängligheten förbättras i syfte att arbeta mot det långsiktiga målet att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. SVT:s programverksamhet för döva ska enligt sändningstillståndet ha minst samma omfattning och ambitionsnivå för sändningarna på teckenspråk som under den föregående tillståndsperioden.

Till och med 2008 fanns ett anslagsvillkor som stadgade att SVT:s produktionsanläggningar för programverksamhet för döva i Leksand skulle användas i minst samma utsträckning som tidigare. Från och med 2009 har detta villkor tagits bort och ersatts med ett annat villkor som ska säkra den tvåspråkiga miljön vid programproduktion för teckenspråkiga (prop. 2008/09:1 utg. omr. 17, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92). SVT har påbörjat en samlokalisering med företagets verksamhet i Falun i nya anpassade lokaler som förbättrar förutsättningarna för produktion på teckenspråk. Regeringen ser positivt på SVT:s möjligheter att utveckla det teckenspråkiga utbudet och föreslår att företaget ska höja ambitionsnivån när det gäller programverksamhet på teckenspråk. Regeringen anser att SVT inom den ramen måste utforma sitt teckenspråksutbud självständigt utan några detaljerade krav när det gäller antalet sändningstimmar.

Teckentolkning, syntolkning och talad textremsa är andra exempel på insatser som, vid sidan av textning och arbete med förbättrad hörbarhet, kan öka tillgängligheten till TV för personer med funktionsnedsättning. Som nämnts i avsnitt 6.2.2 bör en målsättning för programföretagen vara att tillgänglighetsfunktioner som textning, teckentolkning, talad textremsa och syntolkning också erbjuds i utbudet på Internet.

När det gäller teckentolkning och syntolkning bedömer regeringen att ny teknik ger nya möjligheter. Fler program på teckenspråk även i UR samt fler teckentolkade program och försök med syntolkning i både SVT och UR bör vara en rimlig utveckling mot det långsiktiga målet att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. Som SVT påpekat i sitt remissvar är dock utvecklingen i hög grad beroende av andra aktörers agerande. Det är angeläget att aktörerna på TV-marknaden samarbetar och samverkar. Programföretagen har också ett självständigt ansvar för att göra de prioriteringar som krävs för att uppfylla uppdraget. Regeringen anser därför, i likhet med vad SVT anfört, att det inte är lämpligt att ställa mer detaljerade krav än de befintliga på hur SVT och UR ska arbeta mot det långsiktiga målet om tillgänglighet.

Regeringens förslag: För att uppnå en ökad tydlighet gentemot externa producenter på radioområdet ska SR och UR årligen i samband med att budgetunderlagen ges in ange i vilken utsträckning de avser att satsa på extern radioproduktion.

Regeringens bedömning: Det är önskvärt att utläggningar, extern produktion och utomstående medverkan i SR, SVT och UR stimuleras. För att underlätta för externa producenter bör företagen säkerställa att deras organisationer för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen har bedömt att programföretagen bör inleda samtal med externa producenter om hur samarbetet ska organiseras och regleras och pekar på att de brittiska riktlinjerna i form av en s.k. Code of Practise kan vara en utgångspunkt.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig, bl.a. *Copyswede*, *Sveriges Författarförbund*, *KLYS* och *Teaterförbundet*, instämmer i utredningens bedömning av behovet av klara spelregler i samarbetet med externa producenter. *Tjänstemännens Centralorganisation* betonar vikten av att utläggningar av produktioner sker till företag som tillämpar kollektivavtalsreglerade villkor och att reglerna kring upphovsrätt respekteras. Flera remissinstanser, bl.a. *KLYS* och *Copyswede*, påpekar att innehållet i en eventuell överenskommelse mellan SVT, SR och UR och externa producenter måste grundas på svenska förhållanden. *SR* avvisar utredningens bedömning om samtal med externa producenter och motsätter sig en statlig reglering som tvingar fram förhandlingar. *SVT* invänder mot förslaget att teckna allmänna branschavtal.

Timbro anser att utredningen borde ha uppmanat programföretagen att i högre utsträckning använda externa produktionsbolag. *Föreningen Sveriges Filmproducenter* och *TV-producenterna* anser att minst 25 procent av SVT:s programbudget ska reserveras för nya verk som produceras av svenska produktionsbolag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt sändnings-tillstånden för SR, SVT och UR ska företagen verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. Vid sidan om en betydande egen programproduktion ska utläggningar, samarbetsprojekt och inköp av program bidra till denna variation liksom utomstående medverkan i den egna programproduktionen.

På dagens produktionsmarknad finns ett stort antal produktionsbolag inom framför allt TV och film. Inom radio dominerar SR och UR som inköpare av radioprogram och produktionsmarknaden är i förhållande till TV och film mycket mindre utvecklad. Utredningen har hos externa radioproducenter identifierat ett behov av att SR och UR anger i vilken utsträckning de avser att satsa på extern produktion. För att uppnå en ökad tydlighet gentemot externa producenter på radioområdet föreslår regeringen att SR och UR årligen i samband med att budgetunderlagen ges in ska ange i vilken utsträckning de avser att satsa på extern radioproduktion. På så sätt har aktörerna på produktionsmarknaden

långsiktiga förutsättningar att förhålla sig till och kan lättare planera sin verksamhet.

I likhet med utredningen anser regeringen att SR, SVT och UR även under nästa tillståndsperiod själva bör få avgöra omfattningen av och fördelningen mellan intern produktion och utomståendes medverkan samt extern produktion för att på bästa sätt uppfylla uppdraget. Samtidigt bedömer regeringen att det är önskvärt att utläggningar, extern produktion och utomståendes medverkan i företagens programverksamhet stimuleras. Utredningen har pekat på vikten av att SR, SVT och UR säkerställer att deras organisationer för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet, klara spelregler, långsiktighet och förutsägbarhet. Regeringen delar utredningens bedömning på denna punkt och anser att företagen i syfte att underlätta för externa producenter bör säkerställa att deras organisationer i detta avseende är tydliga. Utredningen har också uttryckt att programföretagen bör inleda samtal med externa producenter om hur samarbetet ska organiseras och regleras. Regeringen bedömer att samtal mellan programföretagen och externa producenter kan bidra till ytterligare tydlighet och att sådana samtal därför vore värdefulla. Samtidigt bör det vara programföretagen som självständigt beslutar hur samtalen ska utformas.

Enligt utredningen kommer möjligheten för SR, SVT och UR att dra av ingående mervärdesskatt att bidra till att stimulera utomståendes medverkan och extern produktion. Eftersom direktfinansiering enligt regeringens bedömning inte bör genomföras kommer avgiften inte att bli föremål för mervärdesskatteplikt (se avsnitt 5.3). Regeringen eftersträvar att förbättra förutsättningarna för konkurrensneutralitet mellan programföretagens produktion i egen regi och upphandling från externa producenter och leverantörer. Regeringen har därför gett Ekonomistyrningsverket i uppdrag att ta fram förslag till en ordning som kan uppfylla dessa syften.

6.2.8 Spegla hela landet

Regeringens bedömning: Villkoret om att andelen av allmänproduktionen i SR:s och SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent bör kvarstå.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att det aktuella villkoret ska tas bort.

Remissinstanserna: *Institutet för språk och folkminnen, SR, SVT och Handikappförbundens Samarbetsorgan* tillstyrker att procentregeln för produktion utanför Stockholm tas bort. Flera remissinstanser, bl.a. *Högskolan i Kalmar, Glesbygdverket, Konsumentverket, Folkbildningsförbundet, Oberoende Filmares Förbund, Sverigesfinländarnas delegation, Studieförbundet Vuxenskolan* och *Folkbildningsrådet* motsätter sig eller pekar på risker och nackdelar med att ta bort regeln. Flera av de nämnda instanserna uttrycker samtidigt förståelse för att en procentregel är ett trubbigt verktyg. *Copyswede, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Dramatikerförbund, KLYS* och *Teaterför-*

bundet föreslår krav på att kulturproduktion ska äga rum på fler platser än Stockholm och Göteborg.

Skälen för regeringens förslag: Att spegla hela landet är en central del av programföretagens uppdrag eftersom radio och TV i allmänhetens tjänst ska vara till för alla. Enligt de nuvarande sändningstillstånden ska SR:s och SVT:s program utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet ska också spegla förhållanden i hela landet. Enligt anslagsvillkoren ska SR och SVT ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Den lokala och regionala organisationen ska ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet med kunskap om och förankring i de olika regionerna. Dessutom finns i anslagsvillkoren en bestämmelse om att andelen av allmänproduktionen i företagens rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent.

Utredningen anser att den s.k. 55-procentsregeln är problematisk av flera skäl. Ett skäl är att bestämmelsen inte i sig bidrar till att SR och SVT i högre utsträckning speglar hela landet i sina program. Det är viktigare att företagen för en djupare diskussion om vilken typ av program som bör produceras för att uppnå speglingsmålet än att de fokuserar sin kraft på att uppnå en viss procentsats. Att spegla hela landet innebär bl.a. att den regionala och lokala särarten lyfts fram. Detta mål uppnås inte per automatik genom att programmen produceras utanför Stockholm. Ytterligare ett skäl till att 55-procentsregeln är problematisk är, enligt utredningens uppfattning, att den kan komma i konflikt med de effektivitetskrav som företagen måste möta. Utredningen anser att företagen själva bör få bedöma hur de ska använda sina resurser effektivast för att på bästa sätt uppfylla sitt uppdrag.

Regeringen delar utredningens bedömning att 55-procentsregeln är problematisk av de skäl som nämnts ovan. I likhet med flera remissinstanser, bl.a. Glesbygdsverket och Konsumentverket, anser regeringen samtidigt att det kan finnas risker med att ta bort villkoret. Regeringen bedömer därför att det bör kvarstå tills vidare. I samband med den avstämning som föreslås i avsnitt 6.1 avser regeringen att på nytt utvärdera villkorets effektivitet.

6.2.9 Utbildningsprogram och folkbildningsprogram

Regeringens förslag: UR ska även fortsättningsvis koncentrera sin verksamhet till utbildningsområdet. För att förtydliga UR:s uppdrag ska det stå i sändningstillståndet att UR under den kommande tillståndspanoden därutöver ska tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram.

Regeringens bedömning: Kunskapskanalen är en viktig kanal för ett samlat tillgängliggörande av utbildnings- och folkbildningsprogram.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen har inte uttalat sig om Kunskapskanalen.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig, bl.a. *Barnombudsmannen*, *Konsumentverket*, *UR*, *Pensionärernas Riksorganisation* och *Folkbildningsrådet* tillstyrker förslaget om att förtydliga UR:s uppdrag när det gäller folkbildningsprogram. *Folkbildningsförbundet* och *Studieförbundet Vuxenskolan* anser att folkbildningsuppdraget för radio och TV i allmänhetens tjänst ska förtydligas och prioriteras ytterligare. *Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation* anser att folkbildningsuppdraget ska vara formulerat likvärdigt med programverksamhet på utbildningsområdet. *Göteborgs universitet* uttrycker tveksamhet till behovet av en förändring av UR:s uppdrag. *SVT* påpekar att begreppet folkbildningsprogram i tidigare sammanhang ansetts skapa en otydlighet.

Folkbildningsförbundet och Folkbildningsrådet föreslår att folkbildning ska ingå i den uppräknade av utbildningsmiljöer som görs i sändningstillståndet. Folkbildningsförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan och Folkbildningsrådet anser att det bör förtydligas att studieförbunden är viktiga organisationer för UR att samarbeta med.

Samisk författarförening föreslår att det i sändningstillståndet tydliggörs att UR har till uppgift att folkbilda och utbilda om samer som urfolk, samiska förhållanden och nationella minoriteter i Sverige.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Utbildningsprogram är en viktig del av radio och TV i allmänhetens tjänst och UR har i dag en naturlig plats och legitim roll som självständigt programföretag i allmänhetens tjänst. UR:s programverksamhet har möjlighet att nå alla medborgare oberoende av utbildningsbakgrund, ekonomiska förutsättningar och geografisk hemvist. Regeringen anser i likhet med utredningen att verksamheten även i framtiden bör bedrivas sammanhållet och självständigt.

UR:s uppgifter skiljer sig på flera sätt från SR:s och SVT:s. UR ska enligt sändningstillståndet koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet. Programverksamheten ska bedrivas inom utbildningsområdena barn- och ungdomsutbildning, högskola och vuxenutbildning och inriktas på att förstärka, bredda och komplettera de insatser som görs av andra på dessa områden. Det anges i sändningstillståndet att användarna av UR:s programverksamhet, särskilt inom utbildningsväsendet, ska ges möjlighet att framföra synpunkter och önskemål gällande programverksamheten. UR har även möjlighet att söka och ta emot bidrag av allmänna medel för särskilda insatser för fortbildning av lärare.

Liksom i sändningstillstånden för SR och SVT anges i UR:s sändningstillstånd att företagets programutbud som helhet ska präglas av folkbildningsambitioner. Enligt UR ingår samtliga UR-program i någon av programkategorierna utbildningsprogram eller folkbildningsprogram. I UR:s totala sändningsvolym 2008 utgjorde 70 procent utbildningsprogram och 30 procent folkbildningsprogram.

I likhet med utredningen anser regeringen att UR även fortsättningsvis bör koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet. För att tydliggöra uppdraget föreslår regeringen att det ska framgå av

sändningstillståndet att UR även ska tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram. Den fördelning mellan utbildnings- respektive folkbildningsprogram som UR tillämpar i dag anser regeringen är rimlig. Formuleringarna i sändningstillståndet gällande UR:s särskilda uppdrag, bl.a. uppräknigen av utbildningsområden, utgår från att fokus ligger på utbildningsprogrammen. Eftersom detta ska gälla även i fortsättningen bedömer regeringen att dessa formuleringar inte bör ändras.

UR har såväl i sitt remissvar som i sitt budgetunderlag för 2010 framhållit att Kunskapskanalen för UR är en central framtidsfråga och förordar en ökad satsning där UR tar över huvudansvaret för Kunskapskanalen. I den nuvarande konstruktionen tilldelas SR och SVT sändningsutrymme och är skyldiga att däri bereda utrymme för sändningar av UR:s program. Regeringen konstaterar att underlag i nuläget saknas för att ändra denna konstruktion. Regeringen bedömer att samarbetet mellan SVT och UR om Kunskapskanalen är värdefullt och anser att det är viktigt att detta samarbete sker på ett konstruktivt och jämbördigt sätt. Regeringen bedömer vidare att Kunskapskanalen är en viktig kanal för tillgängliggörande av utbildnings- och folkbildningsprogram och att denna kanal bör värnas särskilt. Regeringen avser att noga följa utvecklingen av Kunskapskanalen under den kommande tillståndspanoroden för att överväga eventuella förändringar inför nästföljande tillståndspanorode.

6.2.10 Ingen ökad detaljstyrning av programutbudet för språkliga och etniska minoriteter

Regeringens bedömning: Utbudet för språkliga och etniska minoriteter, t.ex. romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar, bör även fortsättningsvis vara ett prioriterat område för SR, SVT och UR och fortsätta att utvecklas. Några särskilda detaljkrav när det gäller programutbudet för språkliga och etniska minoriteter bör inte införas.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens bedömning. Utredningen har också föreslagit att utbudet på romani chib ska öka betydligt.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig, bl.a. *Institutet för språk och folkminnen*, SR, SVT, UR, *Copyswede*, KLYS och *Folkbildningsrådet* instämmer i bedömningen att utbudet för språkliga och etniska minoriteter fortsättningsvis bör vara ett prioriterat område. Institutet för språk och folkminnen anser att programutbudet på de nationella minoritetsspråken inte bara kvantitativt bör bli mer omfattande utan också kvalitativt ska breddas. *Sverigefinländarnas delegation* framför att volymen av och resurser för sändningar på nationella minoritetsspråk bör garanteras med mer distinkta regler i sändningstillståndet. *Svenska Samernas Riksförbund* anser att inflytandet för de nationella minoriteterna inom ramen för radio och TV i allmänhetens tjänst behöver stärkas.

Sametinget anser i likhet med *Svenska Samernas Riksförbund* att samisk radio och TV bör få utökad sändningstid och resurser. *Sverigefinländarnas delegation* betonar vikten av att SR Sisuradio även

framöver behåller sin status som en självständig kanal inom SR och förordar framtida distribution av radiosändningar genom DAB+. *Svenska Tornedalingars Riksförbund* anser att meänkieli bör ha en egen avdelning inom SR. Flera remissinstanser, bl.a. *Barnombudsmannen*, *Ungdomsstyrelsen*, *Delegationen för romska frågor* och *Folkbildningsrådet* stöder förslaget om en ökning av programutbudet på romani chib. *Delegationen för romska frågor* anser att förslaget behöver kompletteras med förslag på åtgärder för att fler sändningar på romani chib ska komma till stånd.

Institutet för språk och folkminnen anser att även utbudet på samiska, finska och meänkieli behöver öka och framför i likhet med Svenska Tornedalingars Riksförbund att utbudet för de nationella minoriteterna i SR, SVT och UR bör ses över var för sig utifrån det faktiska behov som finns hos varje minoritetsgrupp. *SVT* pekar på att en översyn av minoritetsspråksutbudet för närvarande genomförs i syfte att ta fram en utbuds- och produktionsstrategi för minoritetsspråken. *SVT* kan se skäl att utveckla utbudet inom romani chib och anser att ett sådant uppdrag faller inom ramen för den nämnda översynen. *SR* påtalar att utredningens uppgifter om programutbudet på romani chib avser 2006 och att företaget sedan dess genomfört en kraftig ökning av utbudet.

Skälen för regeringens bedömning: De nationella minoritetsspråken utgör en del av Sveriges gemensamma kulturarv. Sverige är enligt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3) skyldigt att vidta beslutsamma åtgärder för att främja de fem nationella minoritetsspråk som Sverige har erkänt i syfte att skydda dessa.

I regeringens proposition *Språk för alla* (prop. 2008/09:153) föreslås en språklag enligt vilken de nationella minoritetsspråken i Sverige ska skyddas och främjas. I regeringens proposition *Från erkännande till egenmakt* (prop. 2008/09:158) föreslås åtgärder för att stärka och revitalisera de nationella minoritetsspråken. Under den nuvarande tillståndspanen ska SR, SVT och UR enligt sändningstillstånden beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Verksamheten ska vara ett prioriterat område och tillgängligheten ska förbättras. De nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib ska inta en särställning. Programföretagen ska ha en dialog med de berörda grupperna. Programföretagen får, i fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter, sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser. Företagen ska också ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper. Även jiddisch har status som nationellt minoritetsspråk i Sverige vilket programföretagen bör ta hänsyn till.

Programverksamhet för språkliga och etniska minoriteter är en viktig del av SR:s, SVT:s och UR:s uppdrag i allmänhetens tjänst och bör därför även fortsättningsvis vara ett prioriterat område för programföretagen och fortsätta att utvecklas. Enligt överenskommelsen mellan de tre företagen svarar SR för merparten av sändningarna på romani chib. Regeringen noterar i likhet med utredningen att det samlade utbudet på romani chib är litet jämfört med sändningarna på de andra språk som ska inta en särställning även om utbudet i SR räknat i antal sändningstimmar på romani chib nära nog har fördubblats sedan 2006.

Mot bakgrund av Sveriges folkrättsliga åtaganden angående de nationella minoriteterna och med anledning av att utbudet på romani chib fortfarande är lågt, delar regeringen utredningens bedömning att programutbudet på romani chib bör öka. Samtidigt är det programföretagen som har de bästa förutsättningarna att bedöma hur utbudet bör utformas, inte minst med tanke på den dialog företagen i enlighet med sändningstillstånden har med de berörda grupperna. Programföretagen måste också göra de prioriteringar som krävs för att uppfylla uppdraget. Enligt regeringens uppfattning är det därför inte lämpligt att regering och riksdag detaljstyr företagets arbete på detta område. Av denna anledning bör inte några särskilda detaljerade krav, utöver de som redan finns i sändningstillståndet, införas.

6.3 Redovisning och uppföljning av uppdraget

Regeringens förslag: SR, SVT och UR ska även under kommande tillståndperiod årligen senast den 1 mars redovisa hur deras uppdrag har fullgjorts i en redovisning som ska granskas av företagets revisorer. Granskningsnämnden för radio och TV ska årligen i efterhand granska redovisningarna och bedöma om respektive företag har uppfyllt sitt uppdrag i allmänhetens tjänst. Överenskommelser mellan företagen om ansvarsfördelning när det gäller programverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt språkliga och etniska minoriteter ska sändas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och till Granskningsnämnden för radio och TV innan verksamhetsåret börjar.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *SR, Sverigefinländarnas delegation, Handikappförbundens Samarbetsorgan* och *Folkbildningsrådet* stöder förslaget om årliga redovisningar. *Sveriges Kristna Råd* anser att företagen ska beskriva i redovisningarna vad som gjorts för att spegla den religiösa mångfalden i Sverige. *SVT* och *UR* anser att redovisningarna bör kunna förenklas.

Göteborgs universitet, *SR*, *SVT* och *UR* instämmer i det som sägs om Granskningsnämndens roll när det gäller bedömningar av uppfyllandet av programföretagens uppdrag. *Svenska Journalistförbundet* anser att Granskningsnämndens bedömningar bör göras endast med utgångspunkt från lagar och sändningstillstånd. *Granskningsnämnden för radio och TV* framhåller att nämnden inte ser det som sitt uppdrag att föreslå verksamhetsförändringar som programföretagen bör vidta. *Sverigefinländarnas delegation* välkomnar Granskningsnämndens definition av begreppet särställning i nämndens rapport från juni 2008 och anser att denna definition bör tas som utgångspunkt när det gäller programföretagens sändningar på nationella minoritetsspråk. *Barnombudsmannen* efterlyser en granskning där det tydligt framgår hur olika delar av allmänheten speglas i olika programgenrer.

SR och *UR* instämmer i eller har inga invändningar mot utredningens förslag gällande överenskommelser mellan programföretagen.

Handikappförbundens Samarbetsorgan anser att överenskommelser mellan programföretagen om ansvarsfördelning måste planeras i förväg och vara väl förankrade för att vara effektiva. SVT framför att det är olämpligt att överenskommelserna ska skickas in i förväg eftersom de i hög grad utgörs av planer för enskilda program och andra publicistiska beslut.

Skälen för regeringens förslag: Finansieringen med avgifter innebär att stora resurser ställs till SR:s, SVT:s och UR:s förfogande. Det är viktigt att företagens uppdrag i allmänhetens tjänst redovisas och följs upp. Insyn och öppenhet när det gäller hur verksamheten bedrivs är också av stor betydelse för att upprätthålla legitimiteten och förtroendet för SR, SVT och UR. De redovisningar som företagen årligen lämnar fyller en viktig funktion i detta avseende och regeringen föreslår därför att programföretagen även under kommande tillståndsperiod årligen senast den 1 mars ska redovisa hur uppdraget i allmänhetens tjänst har fullgjorts. Redovisningen ska granskas av företagets revisorer. Regeringen föreslår i avsnitt 6.2.2 och 6.2.4 i denna proposition att programföretagens redovisningar ska bli tydligare när det gäller sidoverksamheter samt SR:s och SVT:s kulturutbud.

Från och med den nuvarande tillståndsperioden har Granskningsnämnden för radio och TV i uppdrag att granska redovisningarna och bedöma hur företagen har uppfyllt uppdraget i allmänhetens tjänst. Tidigare gällde att nämnden endast skulle granska om innehållet i redovisningarna gav ett tillräckligt underlag för en bedömning av företagets verksamhet.

Utredningen för vissa resonemang om Granskningsnämndens uppdrag och bedömer att uppdraget bör förtydligas. Utredningen anser att Granskningsnämndens uppdrag bör resultera i en bedömning *om* respektive företag har uppfyllt sitt uppdrag eller inte. Eftersom det är SR, SVT och UR som ska bedöma på vilket sätt uppdraget ska uppfyllas bör Granskningsnämnden inte föreslå eller påtala förändringar som behövs i detta avseende. Däremot bör nämnden i förekommande fall motivera varför den anser att uppdraget inte är uppfyllt. Regeringen delar utredningens bedömning när det gäller nyanserna i Granskningsnämndens uppdrag och föreslår en viss omformulering, nämligen att nämnden inte ska bedöma *hur* utan *om* programföretagen uppfyllt sina uppdrag.

Utredningen har bedömt att Granskningsnämndens uppdrag bör utföras med utgångspunkt i radio- och TV-lagen och sändningstillstånden. Bedömningen bygger på att anslagsvillkoren inte kommer att finnas kvar vid en sådan direktfinansiering som utredningen föreslår. Eftersom regeringen bedömer att förslaget om direktfinansiering inte bör genomföras (se avsnitt 5.3) kommer anslagsvillkoren att finnas kvar under kommande tillståndsperiod och dessa bör således också ligga till grund för Granskningsnämndens bedömning.

SR, SVT och UR har inför nuvarande tillståndsperiod haft i uppdrag att formulera mål som redovisar hur de planerar att bedriva verksamheten för att uppfylla uppdraget. I likhet med utredningen anser regeringen att sådana mål i första hand är en angelägenhet för företagen. Under kommande tillståndsperiod bör det således vara upp till företagen att bestämma vilka mål som ska sättas upp. Detta bör därmed inte regleras i

anslagsvillkoren och inte heller ligga till grund för Granskningsnämndens uppdrag.

Enligt sändningstillstånden får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser i fråga om program om och för personer med funktionsnedsättning samt verksamhet för språkliga och etniska minoriteter. Enligt anslagsvillkoren ska överenskommelser mellan företagen rörande sådana insatser tillställas Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och Granskningsnämnden. Det anges emellertid inte när överenskommelserna ska sändas in. Regeringen föreslår, i likhet med utredningen, att överenskommelserna ska sändas in innan verksamhetsåret börjar.

7 Ekonomiska förutsättningar under tillståndsperioden

7.1 Medelstilldelningen till programföretagen

Regeringens förslag: Medelstilldelningen till programföretagen från rundradiokontot höjs med 2 procent per år under tillståndsperioden under förutsättning att antalet avgiftsbetalare inte minskar i någon större omfattning. Det första året i tillståndsperioden höjs dock medelstilldelningen med 3 procent. Vidare görs en särskild nivåhöjning av SR:s medelstilldelning om 5 miljoner kronor för att kvaliteten ska kunna bibehållas i den verksamhet som är knuten till Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören. Den nuvarande fördelningsnyckeln, 57,73 procent till SVT, 37,52 procent till SR och 4,75 procent till UR, ska användas även under den kommande tillståndsperioden. SVT och UR ska också tilldelas medel från distributionskontot enligt plan.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen har föreslagit en direktfinansieringsmodell där avgiften höjs med 2 procent per år. Utredningen har inte lämnat något förslag om särskild medelstilldelning avseende den verksamhet som är knuten till Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig, bl.a. *Högskolan i Kalmar*, *SR*, *SVT*, *UR*, *Copyswede*, *Stiftelsen Svenska Filminstitutet*, *Landsorganisationen i Sverige*, *Tjänstemännens Centralorganisation*, *Svenska Journalistförbundet*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövarers Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Oberoende Filmars Förbund*, *Teaterförbundet*, *Pensionärernas Riksorganisation* och *Unionen* anser att 2 procent är en för liten uppräkningsgrad. Flera av dessa remissinstanser anser att höjningen bör kopplas till den faktiska kostnadsutvecklingen. *Studieförbundet Vuxenskolan* anser att 2 procent är en rimlig uppräkningsgrad.

Enligt SR uppstår årligen underskott i den del av verksamheten som avser Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören, som har en begränsad rationaliseringspotential om den konstnärliga

nivån ska behållas. Detta underskott måste därför täckas av andra delar av SR:s verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Under den innevarande tillståndperioden har SR, SVT och UR fått en uppräknings av medelstillsdelningen från rundradiokontot med 2 procent per år. En förutsättning för detta har varit att balansen på rundradiokontot kunnat upprätthållas.

Den årliga uppräknings om 2 procent har inneburit en förutsägarbarhet i medelstillsdelningen som medfört att företagen kunnat planera långsiktigt. Regeringen anser att systemet med en stabil uppräknings av medelstillsdelningen har fungerat bra. Flera remissinstanser har framfört att en uppräknings om 2 procent är för liten och inte kompenserar för företagens kostnadsökningar vilket innebär ett för hårt rationaliseringskrav på SR, SVT och UR. Regeringen anser emellertid att det rationaliseringsstryck som en höjning med 2 procent kan innebära är att jämställa med de krav på rationalisering som gäller för både offentlig och privat verksamhet i dag. Särskilt i det nuvarande samhällsekonomiska läget och med beaktande av den säkra och stabila finansieringen är det fullt rimligt att även SR, SVT och UR har krav på en kontinuerlig effektivisering av verksamheten. Regeringen föreslår därför att medelstillsdelningen till programföretagen ska höjas med 2 procent per år under tillståndperioden.

SR, SVT och UR är självständiga aktiebolag som själva har huvudansvaret för att utveckla sin verksamhet. Regeringen anser att det finns viktiga verksamhetsområden som företagen behöver ges bättre möjligheter att utveckla inom ramen för sina uppdrag i allmänhetens tjänst. Det gäller framför allt SR:s och SVT:s kulturuppdrag där regeringen särskilt vill framhålla egna dramaproduktioner av hög kvalitet samt samarbeten med kulturinstitutioner, oberoende producenter och det fria kulturlivet. Vidare bör UR ges bättre möjligheter att bidra till en högre kvalitet i det folkbildande programutbudet i radio- och TV-sändningarna. Det gäller också ökade krav på textning i SVT och övriga utvecklingsmöjligheter på tillgänglighetsområdet för både SVT och UR. Dessa utvecklingsbehov motiverar att en större inledande höjning av medelstillsdelningen görs. Regeringen anser därför att det är rimligt att medelstillsdelningen höjs med 3 procent det första året i den nya tillståndperioden.

SR ansvarar för Sveriges Radios Symfoniorkester, Radiokören och Berwaldhallen. Dessa institutioner är av stor betydelse för SR:s och SVT:s kulturuppdrag men också ur ett nationellt kulturpolitiskt perspektiv. Regeringen föreslår en särskild nivåhöjning av SR:s medelstillsdelning om 5 miljoner kronor för att kvaliteten i den verksamheten ska kunna bibehållas utan att det sker på bekostnad av SR:s övriga verksamhet.

Utöver detta ska den nuvarande fördelningsnyckeln för fördelning av medel direkt från rundradiokontot, 57,73 procent till SVT, 37,52 procent till SR och 4,75 procent till UR, användas även under den kommande tillståndperioden. Programföretagen ska även fortsättningsvis i samförstånd kunna justera fördelningsnyckeln om de exempelvis kommer överens om att omfördela ansvaret för olika gemensamma funktioner eller verksamheter.

För att utjämna SVT:s och UR:s kostnader för paralleldistribution under övergången till digital utsändningsteknik över en längre period inrättades ett särskilt distributionskonto (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Till distributionskontot förs medel från rundradiokontot som motsvarar kostnaden för den tidigare analoga distributionen. Från distributionskontot förs medel till SVT och UR som motsvarar deras faktiska distributionskostnader. Underskottet som uppkommit under digital-TV-övergången har täckts genom lån i Riksgäldskontoret. Återbetalningen av skulden inleddes 2008 då övergången till digital teknik var helt genomförd. Enligt den plan som tidigare redovisats ska skulden på distributionskontot vara återbetald senast 2013. Utredningen har fört resonemang kring möjligheten att vid en direktfinansiering reglera underskottet på distributionskontot under 2009. Eftersom regeringen bedömer att nuvarande finansieringssätt bör kvarstå (se avsnitt 5.3) är detta inte aktuellt. Distributionskontot bör i stället hanteras enligt den ursprungliga planen. SVT och UR bör därför tilldelas medel för distributionskostnader från distributionskontot enligt plan under tillståndsperioden.

Antalet avgiftsbetalare kommer åtminstone i inledningen av den nya tillståndsperioden att minska som en effekt av regeringens förslag om avgiftsskyldighet för bl.a. företag och myndigheter (se avsnitt 5.5). Bortsett från denna minskning ska en förutsättning för den årliga uppräkningsen om 2 procent för perioden 2011–2013 vara att antalet avgiftsbetalare inte minskar i någon större omfattning. Inför avstämningen som föreslås i avsnitt 6.1 avser regeringen att utarbeta ett underlag om företagens ekonomiska behov i relation till situationen på rundradiokontot. I det underlaget ska hänsyn tas till eventuella förändringar i antalet avgiftsbetalare, att den sista avbetalningen av skulden på distributionskontot görs under 2013 samt till storleken på den medfinansiering som sker av SVT:s program från externa aktörer.

7.2 Radio- och TV-avgiften

Regeringens bedömning: Det finns inget behov av att höja radio- och TV-avgiften under perioden 2010–2011.

Utredningens förslag: Avgiften ska höjas med 2 procent per år. Avgiftens storlek under tillståndsperioden ska anges i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Remissinstanserna: Eftersom utredningen har föreslagit en direktfinansieringsmodell sammanfaller remissinstansernas synpunkter på avgiftens nivå med synpunkterna på medelstilldelningen till programföretagen. För en redovisning av vad remissinstanserna anfört hänvisas till avsnitt 7.1.

Skälen för regeringens bedömning: Inför den nuvarande tillståndsperioden förstärktes sambandet mellan avgiftsintäkterna och medelstilldelningen till programföretagen. Under tillståndsperioden har medelstilldelningen från rundradiokontot räknats upp med 2 procent årligen. Den årliga höjningen av avgiften har legat på samma ungefärliga

nivå som uppräkningsnivån av medelstilldelningen. Antalet avgiftsbetalare har därmed varit den faktor som styr balansen på rundradiokontot, och en förutsättning för uppräkningsnivån har varit att balansen på kontot har upprätthållits. Regeringen bedömer att kopplingen mellan antalet avgiftsbetalare och höjningen av medelstilldelningen bör finnas även under nästa tillståndsperiod. I avsnitt 7.1 föreslår regeringen att en förutsättning för den årliga uppräkningsnivån om 2 procent för åren 2011–2013 ska vara att antalet avgiftsbetalare inte minskar i någon större omfattning.

Antalet avgiftsbetalare har ökat under den senaste tillståndsperioden och det finns för närvarande ett betydande överskott på rundradiokontot. Regeringen bedömer därför att TV-avgiften, som i denna proposition föreslås byta namn till radio- och TV-avgift, inte behöver höjas under perioden 2010–2011. Regeringen avser att återkomma när det gäller nivån på radio- och TV-avgiften under perioden 2012–2013.

Eftersom regeringen bedömer att nuvarande finansieringssätt bör fortsätta gälla (se avsnitt 5.3) är det inte aktuellt att ange avgiftens storlek under hela tillståndsperioden i lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

7.3 Sponsring

7.3.1 Direkt sponsring

Regeringens förslag: Direkt sponsring av sändningar i SVT får förekomma enligt gällande bestämmelser, men ska begränsas till sändningar i samband med maximalt 20 evenemang per år.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att möjligheten till sponsring av sändningar i SR och SVT som genomförs inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse tas bort.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* och *Tidningsutgivarna* tillstyrker utredningens förslag. *Högskolan i Kalmar*, *SVT*, *Copyswede*, *Hjälpmedelinstitutet*, *Tjänstemännens Centralorganisation*, *KLYS*, *Teaterförbundet*, *Pensionärernas Riksorganisation* och *Riksidrottsförbundet* avstyrker förslaget eller ser ingen anledning att begränsa sponsringen i SVT. *Elektronikbranschen* anser att det inte finns behov av detaljreglering utan att sponsring endast borde få förekomma där det är nödvändigt för att kunna konkurrera med andra programbolag vid exempelvis inköp av rättigheter för sportsändningar. *Konkurrensverket*, *Svenskt Näringsliv*, *TV4 AB*, *Modern Times Group AB* och *Kanal 5 AB* anser att direkt sponsring i SVT inte ska vara tillåtet.

Skälen för regeringens förslag: SR, SVT och UR får enligt sina sändningstillstånd inte sända reklam. Som huvudregel gäller att de inte heller får sända sådana sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit företagen direkt. Det finns dock undantag från denna bestämmelse. Direkt sponsring får förekomma i SVT:s sändningar i samband med sportevenemang. Det får också förekomma i program i

SVT och SR som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där företaget är arrangör. Förutsättningen i det sistnämnda fallet är att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder. Detta gäller inte för program som huvudsakligen vänder sig till barn under 12 år.

Att verksamheten är fri från reklam är grundläggande för radio och TV i allmänhetens tjänst. Sponsringen utgör ett undantag från den i övrigt icke-kommersiella verksamheten som ska präglas av självständighet och integritet. Det bakomliggande syftet med förbudet mot sponsring är att utomstående inte ska kunna påverka innehållet i sändningarna. Syftet med undantaget är att göra det möjligt för SVT att tillgängliggöra mycket dyra evenemang av nationellt intresse som annars inte skulle kunna sändas, eller skulle ta för mycket resurser från andra viktiga programområden.

Eftersom sponsringen utgör ett undantag är det viktigt att programföretagen utnyttjar möjligheten till sponsring restriktivt. Under 2007 sponsrades sändningarna av cirka 50 små och stora sportevenemang i SVT uppdelat på sammanlagt över 400 sändningar. Regeringen anser i likhet med utredningen att detta inte är en restriktiv hantering. Det är dock viktigt att SVT kan sända sport. Möjligheten till sponsring av sportsändningar i SVT ska därför finnas kvar, men regeringen föreslår att reglerna ska skärpas. Direkt sponsring i SVT ska få förekomma enligt gällande bestämmelser, men ska begränsas till sändningar i samband med maximalt 20 evenemang per år. Ett större sportevenemang är t.ex. ett OS, VM eller EM. Mindre sportevenemang kan vara SM eller enskilda tävlingar. Antalet sponsrade sändningar bör med den föreslagna begränsningen kunna minskas till mindre än hälften av dagens nivå.

Utredningen har föreslagit att möjligheten till sponsring av sändningar i SR och SVT som genomförs inom ramen för ett åtagande gentemot EBU eller är ett arrangemang av liknande betydelse tas bort. Denna möjlighet används i dag endast av SVT och då i samband med Eurovision Song Contest. Regeringen anser till skillnad från utredningen att ett borttagande av möjligheten riskerar att få oönskade effekter och bedömer därför att möjligheten bör finnas kvar, men att sponsrade sändningar av detta slag ska rymmas inom de 20 evenemangen som regeringen föreslår maximalt ska få sponsras. Sponsrade sportevenemang och eventuella EBU-evenemang eller arrangemang av liknande betydelse får således inte överstiga 20 evenemang per år.

7.3.2 Indirekt sponsring

Regeringens förslag: SR, SVT och UR ska även fortsättningsvis få sända indirekt sponsrade program i enlighet med vad som anges i de nuvarande sändningstillstånden. De formuleringar som finns i sändningstillstånden om att programföretagens insatser minst måste motsvara värdet av erhållna rättigheter, eller att ett marknadsmässigt pris måste ha betalats för rättigheterna, tas emellertid bort.

Utredningens bedömning är att termen indirekt sponsring är problematisk och bör ersättas av mer precisa termer för de olika verksamheter som i dag förekommer under benämningen indirekt sponsring. Utredningen anser samtidigt att detta problem blir inaktuellt om Riksrevisionens rekommendation följs.

Riksrevisionen har rekommenderat regeringen att pröva behovet och den faktiska nyttan av de restriktioner i SVT:s sändningstillstånd som anger att SVT får sända indirekt sponsrade program endast om rättigheterna till programmen förvärvats till ett marknadsmässigt pris eller vid samproduktioner endast om SVT:s insatser minst motsvarar värdet av de rättigheter SVT fått.

Remissinstanserna: *Riksrevisionen, Copyswede, KLYS, Föreningen Sveriges Filmproducenter, TV-producenterna och Teaterförbundet* tillstyrker eller har ingen invändning mot att termen indirekt sponsring tas bort ur sändningstillstånden. Copyswede, KLYS och Teaterförbundet påpekar att det kan finnas anledning att närmare se över bestämmelserna om indirekt sponsring i samband med implementeringen av EG:s AV-direktiv i radio- och TV-lagen. *Granskningsnämnden för radio och TV* har svårt att se någon nytta med att ta bort termen indirekt sponsring.

Konkurrensverket, Granskningsnämnden för radio och TV, SR, SVT och UR ställer sig bakom Riksrevisionens bedömning. Konkurrensverket anser att det är viktigt att en regeländring avseende indirekt sponsring inte innebär att reglerna om direkt sponsring kan kringgås. *Riksrevisionen* understryker att förslaget om att ta bort restriktionerna om indirekt sponsring i sändningstillståndet inte innebär att programföretagen obehindrat kan köpa programrättigheter till underpris, eftersom de centrala verksamhetsvillkoren innebär att företagen måste förhålla sig restriktiva till eventuella erbjudanden om att ta emot program till underpriser. SVT anser, när det gäller kravet på att lämna information om vilka bidragsgivarna är, att den undantagsskrivning som fanns i tidigare sändningstillstånd ska återinföras.

Skälen för regeringens förslag: Möjligheten att sända indirekt sponsrade program är ett avsteg från grundprincipen om förbud mot sponsring. Den är därför förenad med krav på ett långtgående ansvarstagande från programföretagens sida. De bidrag som lämnats i ett tidigare led får inte innebära att programföretagens integritet sätts i fråga. De får inte heller på annat sätt leda till misstanke om att företagens programval påverkats på ett sätt som står i strid med kravet på opartiskhet och saklighet eller i övrigt de krav som är förenade med företagens uppdrag i allmänhetens tjänst.

Reglerna för indirekt sponsring syftar till att ge programföretagen möjlighet att sända vissa samproduktioner eller inköpta program trots att programmet i ett tidigare led fått bidrag från utomstående. Sändningstillstånden innehåller i dag bestämmelser om att programföretagens insatser måste motsvara värdet av erhållna rättigheter eller att ett marknadsmässigt pris måste ha betalats för rättigheterna. Riksrevisionen har bedömt att dessa regler inte tillför något nämnvärt ytterligare skydd utöver det som de centrala villkoren för verksamheten ger. Riksrevisionen har också pekat på att det i många fall kan vara svårt eller omöjligt att på objektiva grunder fastställa ett marknadsmässigt pris vid inköp av program. Granskningen har gällt

SVT, men regeringen bedömer att slutsatserna är relevanta även avseende SR och UR.

I likhet med Riksrevisionen anser regeringen att den publicistiska kontrollen i samband med samproduktioner och inköp av program är avgörande för oberoendet i programverksamheten. Granskningsnämnden för radio och TV bevakar genom granskning i efterhand att sända program står i överensstämmelse med de regler som gäller för sändningarna, t.ex. kraven på opartiskhet och saklighet samt förbudet mot otillbörligt kommersiellt gynnande. De tillämpningssvårigheter som Riksrevisionen har pekat på talar för att regleringen bör förenklas. Regeringen föreslår därför att de aktuella formuleringarna tas bort.

Konkurrensverket har pekat på vikten av att en regeländring avseende indirekt sponsring inte innebär att reglerna om direkt sponsring kan kringgås. Regeringen anser i likhet med Riksrevisionen att ett borttagande av de aktuella formuleringarna i sändningstillstånden inte innebär att programföretagen t.ex. kan köpa programrättigheter till underpris, eftersom de centrala villkoren om bl.a. oberoende och integritet innebär att företagen måste förhålla sig ytterst restriktiva till eventuella erbjudanden om att ta emot program till underpriser. SR, SVT och UR måste även utan de aktuella bestämmelserna beakta de krav som ställs på företagen utifrån det särskilda uppdrag de har t.ex. vid inköp av program. Regeringen avser att noga följa effekterna av de ändrade bestämmelserna och utvärdera dessa innan tillståndsperiodens slut.

När det gäller termen indirekt sponsring konstaterar regeringen utifrån utredningens bedömning och remissinstansernas synpunkter att det råder delade meningar om termens innebörd är oklar och vari denna oklarhet i så fall består. Regeringen anser att indirekt sponsring innebär sponsring i radio- och TV-lagens mening, dvs. ett program som inte är en annons och som helt eller delvis har bekostats av någon annan än den som bedriver sändningsverksamheten eller som framställer audiovisuella verk, men där sponsorbidraget inte har tillfallit programföretagen direkt. I likhet med vad Granskningsnämnden för radio och TV anför bedömer regeringen att det inte skulle bidra till ökad klarhet att ta bort termen indirekt sponsring.

Enligt 7 kap. 8 § radio- och TV-lagen (1996:844) ska på lämpligt sätt i början och slutet av ett sponsrat program eller vid ettdera tillfället anges vem eller vilka bidragsgivarna är. Under tillståndsperioden 2002–2005 gällde en undantagsbestämmelse enligt vilken upplysning om bidragsgivarna inte behövde lämnas om den inte kunde erhållas utan svårighet eller det var uppenbart att den skulle sakna betydelse för tittarna. SVT har anfört att denna bestämmelse åter bör anges i sändningstillståndet. Regeringen bedömer emellertid att det saknas stöd i radio- och TV-lagen för att införa en sådan undantagsbestämmelse i sändningstillståndet. Enligt TV-direktivet, som är implementerat i radio- och TV-lagen, ska sponsorns namn anges i början och/eller slutet av programmen. Regeringens bedömning är därför att det inte finns någon grund för att ändra radio- och TV-lagen i detta avseende.

AV-utredningen (Ku 2007:07) har i sitt betänkande En ny radio- och TV-lag (SOU 2008:116) föreslagit en ny definition av begreppet sponsring. AV-utredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

8.1 Styrelserna i SR, SVT och UR

Regeringens förslag: Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB ska utse ordförande och samtliga valda ledamöter i SR:s, SVT:s och UR:s styrelser. De två valda suppleanterna avskaffas och ersätts med ledamöter.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig, bl.a. *SR, SVT, UR, Förvaltningsstiftelsen, Folkbildningsförbundet, Tjänstemännens Centralorganisation* och *Teaterförbundet* tillstyrker förslaget. Folkbildningsförbundet anser det rimligt att överväga om inte Förvaltningsstiftelsen bör utse sin ordförande i stället för regeringen. *Statskontoret* avstyrker förslaget att Förvaltningsstiftelsen ska utse samtliga valda ledamöter eftersom verksamheten i huvudsak kommer att finansieras av offentligt rättsliga avgifter eller skatter. *Svenska Samernas Riksförbund* och *Samisk författarförening* anser att hänsyn inte har tagits till de nationella minoriteternas behov av representation och framför förslag till förändringar gällande Förvaltningsstiftelsens styrelse och programföretagens bolagsordningar. Flera remissinstanser, bl.a. Förvaltningsstiftelsen och Folkbildningsförbundet, påtalar vikten av att de hittillsvarande skrivningarna i bolagsordningarna bl.a. om vilka kompetenser som ska finnas bland styrelseledamöterna även fortsättningsvis ska gälla.

Skälen för regeringens förslag: Styrelserna i SR, SVT och UR består vardera av nio ledamöter och fyra suppleanter. Verkställande direktören och två personalrepresentanter med suppleanter är självskrivna styrelsemedlemmar. Förvaltningsstiftelsen utser fem ledamöter och en suppleant i vardera styrelse, och regeringen utser ordförande och en suppleant. Samråd med riksdagspartierna förutsätts ske inför regeringens förordnanden (prop. 1992/93:236, bet. 1992/93:KrU28, rskr. 1992/93:377).

Förvaltningsstiftelsens syfte är att främja programföretagens självständighet genom att äga och förvalta aktier i företagen samt utöva de befogenheter som är förknippade med detta. Stiftelsens styrelse består av en ordförande och tolv ledamöter som utses av regeringen. Ledamöterna utses på förslag av riksdagens partier. För att främja programföretagens självständighet och integritet i förhållande till regeringen och för att öka kompetensen i företagens styrelser föreslår regeringen att Förvaltningsstiftelsen ska utse ordförande och samtliga valda ledamöter i SR:s, SVT:s och UR:s styrelser.

Suppleanterna i de nuvarande styrelserna har i likhet med ledamöterna rätt att närvara, yttra sig vid sammanträden och ta del av handlingar. I praktiken deltar suppleanterna i styrelsearbetet på samma sätt som de ordinarie ledamöterna. Mot den bakgrunden anser regeringen att de två valda suppleanterna bör avskaffas och att antalet ledamöter i stället bör ökas med två.

Förslagen påverkar inte styrelsernas övriga sammansättning med VD som ledamot och arbetstagarrepresentanter och suppleanter för dessa. I likhet med vad som gäller i dag bör styrelserna innehålla företagsekonomisk kompetens och en bred kunskap om och förankring i det svenska samhället, t.ex. personer från folkrörelser, medier, kulturliv, folkbildning och näringsliv. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.

Genomförandet av detta förslag kräver ändringar i bolagsordningarna för SR, SVT och UR. Regeringen utgår från att Förvaltningsstiftelsen tar initiativ till sådana ändringar i sådan tid att den nya ordningen kan börja gälla i god tid innan den nuvarande styrelsens mandatid löper ut.

Hittills har val av ordföranden i Förvaltningsstiftelsen diskuterats inom ramen för det samråd som skett med riksdagens partier kring ordförandena i SR, SVT och UR enligt ovan. När regeringen inte längre utser ordförande i programföretagen blir den rimliga konsekvensen att ordföranden i Förvaltningsstiftelsen utses av regeringen utifrån kompetens, integritet och lämplighet på samma sätt som andra regeringsutnämningar.

8.2 Samarbete, resursanvändning och effektivitet

Regeringens bedömning: SR, SVT och UR bör även fortsättningsvis kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Samarbetet mellan företagen bör fortsätta. När det gäller Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF) bör SR, SVT och UR i egenskap av ägare till SRF besluta om eventuella förändringar som kan öka effektiviteten. Samarbets- och effektiviseringsåtgärder bör årligen rapporteras i redovisningarna till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och Granskningsnämnden för radio och TV.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen pekar också på möjligheten att förbättra förutsättningarna för Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF) genom att förändra SRF:s styrelse. Utredningen bedömer också att SR, SVT och UR en gång per år bör redovisa till Förvaltningsstiftelsen hur ett utökat samarbete inom vissa områden framskrider.

Remissinstanserna: *Förvaltningsstiftelsen* anser att programföretagen, oavsett vilken lösning som väljs för finansieringen av verksamheten, fortlöpande måste vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Stiftelsen anser att Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF) är en naturlig plattform för samarbete men påpekar att samarbetet kan försvåras av att lagen om offentlig upphandling gäller för företagen. När det gäller SRF:s styrelse anser Förvaltningsstiftelsen att det är ägarna som ska bestämma hur styrelsen ska vara sammansatt och hur den ska utses. *Teaterförbundet* understryker att rationaliseringar aldrig får göras på bekostnad av kvaliteten. *Sveriges Dramatikerförbund* avstyrker en inriktning på effektivisering som hotar antalet produktionsorter för kultur och drama.

Skälen för regeringens bedömning: Finansiering genom radio- och TV-avgifter ställer stora krav på SR, SVT och UR att använda resurserna

effektivt. Under den nuvarande tillståndsperioden gäller att SR:s, SVT:s och UR:s verksamheter inom ramen för uppdraget ska bedrivas rationellt och syfta till god effektivitet och produktivitet. Företagen har också haft i uppdrag att förbättra jämförbarheten i sina redovisningar.

SR, SVT och UR har till utredningen redovisat vilka förändringar som de enskilt och gemensamt har genomfört, eller avser att genomföra, för att effektivisera verksamheten. De redovisade åtgärderna har t.ex. handlat om introduktion av ny teknik som bidragit till effektivare produktionsmetoder och kompetensomställningar, samt organisations- och lokalförändringar som lett till minskade administrativa kostnader. Företagen har identifierat ett antal områden där ett utökat samarbete kan bidra till att öka effektiviteten. Dessa områden är IT och teknik, arkiv och mediehantering, försäljning, inköp och fastigheter. Samlokaliseringar av olika verksamheter inom företagen har också genomförts eller planeras på flera orter i landet. Regeringen ser positivt på det samarbete och de effektiviseringsåtgärder som SR, SVT och UR genomfört och anser att företagen även fortsättningsvis kontinuerligt bör vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Samarbetet mellan företagen bör fortsätta.

Utredningen har pekat på att mervärdesskattebeläggning av avgiften ger möjlighet till en effektivare resursanvändning. Eftersom direktfinansiering enligt regeringens bedömning inte bör genomföras kommer avgiften inte att bli föremål för mervärdesskatteplikt (se avsnitt 5.3). Regeringen avser dock att fortsatt överväga alternativ som kan förbättra förutsättningarna för konkurrensneutralitet mellan programföretagens produktion i egen regi och upphandling från externa producenter och leverantörer. Regeringen har som tidigare nämnts gett Ekonomistyrningsverket i uppdrag att ta fram förslag till en ordning som kan uppfylla dessa syften.

SR, SVT och UR bedriver gemensam administrativ verksamhet i dotterbolaget Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF), som ansvarar för vissa gemensamma stödfunktioner som fastighetsförvaltning, ekonomi- och löneadministration m.m. Utredningen har bedömt att det finns möjlighet att förbättra förutsättningarna för SRF genom att förändra företagets styrelse. Regeringen anser att det ligger i SR:s, SVT:s och UR:s intresse i egenskap av ägare till SRF att öka effektiviteten i företaget och bedömer därför att det bör vara SR, SVT och UR som beslutar om eventuella förändringar som kan öka effektiviteten.

Utredningen har också bedömt att SR, SVT och UR en gång per år bör redovisa till Förvaltningsstiftelsen hur ett utökat samarbete inom vissa områden framskrider. Detta har ansetts ändamålsenligt bl.a. mot bakgrund av att utredningens förslag om en direktfinansieringsmodell skulle innebära att Förvaltningsstiftelsen fick ett tydligare ansvar för en effektiv resursanvändning i programföretagen genom att vissa bestämmelser i anslagsvillkoren fördes över till företagens bolagsordningar. Eftersom regeringen bedömer att direktfinansiering inte bör genomföras (se avsnitt 5.3) blir detta inte aktuellt. Regeringen bedömer att samarbets- och effektiviseringsåtgärder i stället årligen bör redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) och Granskningsnämnden för radio och TV.

9.1 SVT:s utsändning av nya programtjänster

Regeringens förslag: SVT ska fortsatt ha rätt att använda all tillgänglig överföringskapacitet i en frekvenskanal (multiplex) i marknätet och där sända så många programtjänster som den tillgängliga överföringskapaciteten medger. Minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska kunna ta emot sändningarna. Om SVT vill sända ytterligare permanenta programtjänster i marknätssändning får tillstånd sökas hos regeringen.

Regeringens bedömning: SVT och UR bör ta ansvar för och fatta beslut om den utveckling som är lämplig t.ex. när det gäller sändningsteknik. Utgångspunkten bör vara avgiftsbetalarnas förväntningar på lättillgängliga tjänster via de distributionssätt som efterfrågas. Permanenta nya programtjänster bör under kommande tillståndperiod som utgångspunkt sändas i marknätet och upprätthålla så hög tillgänglighet som möjligt.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen har gjort bedömningen att marknätet för TV med sin höga täckning utgör en viktig infrastruktur för SVT. Enligt utredningen är det också i marknätet som kompletterande tjänster som textning finns och marknätet är därför en central plattform för hela SVT:s utbud. Utredningen har vidare bedömt att SVT:s försök med sändningar av s.k. HDTV (högupplöst TV) i marknätet bör få fortsätta för att på sikt kunna göras tillgängliga i en nationell frekvenskanal (multiplex). Enligt utredningen är det viktigt att SVT ges möjlighet att utvecklas med ny teknik och nya tjänster.

Remissinstanserna: *TV4 AB* anser att det inte ligger inom utredningens uppdrag att lämna förslag om sändningsutrymmet i marknätet. *Handikappförbundens Samarbetsorgan* stöder utredningens bedömning med förbehållet att tillgänglighet integreras i sändningstekniken. *Elektronikbranschen* framhåller att det är nödvändigt att SVT:s utbud av HDTV-sändningar finns på alla plattformar som har teknisk möjlighet till detta. Nuvarande försök bör enligt Elektronikbranschen fortsätta i avvaktan på en nationell frekvenskanal för HDTV-sändningar. När en sådan finns att tillgå bör kapacitet avsättas för HDTV från SVT kompletterat med vad andra operatörer har att erbjuda i form av HDTV som fri-TV. *Teracom* stöder utredningens bedömning men påpekar att det kan vara olämpligt att binda sig vid en viss lösning. *Svenska Stadsnätetsföreningen* anser att möjligheterna att i större utsträckning sända SVT HD via de nya bredbandsnäten bör utredas. *UR* anser att det bör anges att SVT ska ha plats i den frekvenskanal som fr.o.m. 2010 ska etableras för HDTV i VHF-nätet. *SVT* ser det som önskvärt att försökssändningarna av SVT HD i marknätet över Mälardalen kan fortsätta intill dess att beslut fattats om etablering och användning av ett rikstäckande nät för HD-sändningar.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Den digitala övergången i marknätet för TV är nu helt genomförd. Endast i kabelnäten

förekommer fortfarande analoga sändningar. Digitaliseringen har påverkat hela TV-marknaden på ett genomgripande sätt. Utvecklingen går snabbt och möjligheten att nå allmänheten via nya distributionssätt har under senare tid ökat. Detta gäller inte minst för programföretagen i allmänhetens tjänst. Hushållens förväntningar på att själva kunna styra vad man ser, hur man ser det och när man ser det ökar därmed. Detta ställer högre krav på SVT och UR att tillgängliggöra sina program i de former som tittarna efterfrågar. Avgiftsbetalarna har rätt att förvänta sig att SVT:s och UR:s utbud finns lätt tillgängligt och utan krav på abonnemang på de plattformar som de väljer för att ta emot TV.

Marknadsdistribution kvarstår fortfarande som den grundläggande distributionsformen för SVT och UR inte minst genom att distributionsformen medger mycket god tillgänglighet för den stora majoriteten av befolkningen. En viktig fördel med marknätssändningar för TV i allmänhetens tjänst är att de sker okrypterat och utan krav på abonnemang. En annan är att det finns goda möjligheter att erbjuda kompletterande tjänster för att ytterligare öka tillgängligheten för grupper med särskilda behov.

Regeringen föreslår att SVT även under kommande tillståndperiod ska ha rätt att använda all tillgänglig överföringskapacitet i en frekvenskanal i marknätet och där sända så många programtjänster som den tillgängliga överföringskapaciteten medger. Minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska kunna ta emot sändningarna vilket innebär att den frekvenskanal som SVT använder måste nå minst denna andel av befolkningen. Om detta utrymme inte räcker för de sändningar som SVT vill bedriva får ytterligare sändningstillstånd sökas hos regeringen. Innan ett sådant meddelas kan det finnas skäl för regeringen att samråda med berörda myndigheter om tillgängligt frekvensutrymme. Regeringen föreslår i avsnitt 6.1 i denna proposition att längden på nästa tillståndperiod för SR, SVT och UR ska vara fyra år, vilket innebär att tillstånden i marknätet kommer att löpa ut ungefär samtidigt.

Den tekniska utvecklingen innebär att alternativa distributionsformer och nya typer av TV-tjänster utvecklas. Det är viktigt att programföretagen med uppdrag i allmänhetens tjänst deltar aktivt i teknikutvecklingen för att påverka utvecklingen av tjänster och tekniker så att de kommer att passa företagets speciella behov. SVT och UR bör ta ansvar för och fatta beslut om den utveckling som är lämplig t.ex. när det gäller sändningsteknik. De allmänna krav på kvalitet och tillgänglighet som avgiftsbetalarna har skäl att ställa på TV i allmänhetens tjänst bör så långt som möjligt upprätthållas också för nya tjänster och tekniker. Permanenta nya tjänster bör som utgångspunkt sändas i marknätet och upprätthålla så hög tillgänglighet som möjligt.

Ett grundläggande krav för hela verksamheten inom radio och TV i allmänhetens tjänst är att verksamheten ska präglas av mycket hög kvalitet. Kvalitetskravet gäller för såväl programinnehåll som den tekniska standarden på produktion och utsändning. Därför har utvecklingen av sändningskvalitet och standarder för HDTV varit särskilt viktig för SVT. Frågan om vilken sändningsteknik som ska användas inom olika distributionsformer är beroende av en rad olika faktorer. Det handlar bl.a. om vald produktionsteknik, utsändningskostnader, övriga marknadens utveckling, tillgängligt sändningsutrymme på olika

plattformar och om hushållens tillgång till mottagningsutrustning. Det är viktigt att alla aspekter övervägs noga av företagen i varje enskilt fall och att kvalitetskrav och ekonomiska förutsättningar liksom avgiftsbetalarnas förväntningar vägs in i besluten. Därför måste företagen göra dessa överväganden självständigt och specifikt i varje enskilt fall, ibland i samverkan med andra aktörer.

Utredningen har bedömt att vidareändningsplikten bör ses över. Bestämmelser om vidareändningsplikt finns i 8 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) och syftar till att de hushåll som tar emot sändningar från kabelnät ska få tillgång till SVT:s kanaler utan krav på extra betalning. Regeringen gav hösten 2008 Radio- och TV-verket i uppdrag att göra en översyn av reglerna för vidareändningsplikt. Radio- och TV-verket redovisade sitt uppdrag i en rapport den 15 december 2008. Rapporten har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan i en proposition hösten 2009.

9.2 Digital radio

Regeringens bedömning: FM-nätet kommer att vara i drift under lång tid, men dess begränsade utvecklingsmöjligheter innebär att det är nödvändigt för radiobranschen att dra nytta av teknikutvecklingen och att använda nya distributionsformer. En utveckling av marknadsänd digital radio bör vara marknadsdriven och förutsätter en samverkan mellan SR och den kommersiella radion. SR:s tillstånd att sända digitalt, som löper ut 2009, bör förlängas och vidgas.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig delar utredningens bedömning att FM-nätet kommer att vara i drift under lång tid.

Handisam framför att ur ett funktionshinderperspektiv väger fördelarna med ökad digitalisering tyngre än nackdelarna. *Post- och telestyrelsen* anser att fördelarna med digital radio leder till slutsatsen att Sverige måste arbeta för en snar övergång till digital teknik på ljudradioområdet. *SR* anser att tidsaxeln bör relateras till beslut om övergång till digital distribution av radio och den finansieringsfråga som då uppstår med parallellsändningar. *Samisk författarförening* poängterar att FM-bandets vikt kan öka i betydelse i Norrlands inland och fjälltrakter med stora avstånd och geografiska hinder för radiovågorna. *SR* och *Svenska Journalistförbundet* pekar på de utvecklingsmöjligheter som digital radio eller andra sätt att sända än via FM-nätet ger. *SVT* lyfter fram att det vid valet av digital distributionsteknik för radio bör vägas in möjligheten att även sända bilder med samma teknik.

Elektronikbranschen anser att det är angeläget att fastställa sändningsstandard för digital radio. *Post- och telestyrelsen* påpekar att DAB bara är en av många skilda tekniker och anser att något måste göras omgående för att stimulera branschen att välja riktning mot framtiden.

Teracom anser att det nu är tillfälle att inleda digitaliseringen eftersom den nuvarande kommersiella ljudradion av olika skäl, bl.a. på grund av att tillstånden löper ut, ändå måste omstöpas. *Post- och telestyrelsen*, *Radio- och TV-verket* och *Sverigefinländarnas delegation* delar utredningens bedömning om att en samordnad hantering krävs.

Skälen för regeringens bedömning: SR:s sändningar i FM-nätet täcker 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen. I likhet med utredningen anser regeringen att FM-nätet är ett väl utnyttjat och tillförlitligt distributionsnät som bör finnas kvar under lång tid framöver.

Samtidigt är utrymmet i det analoga FM-nätet begränsat. En digitalisering skulle troligen innebära möjligheter till en omfattande ökning av radioutbudet i hela landet. Det skulle i sin tur innebära en möjlighet för hela radiobranschen att utvecklas och stimulera arbetsmarknaden för externa producenter på radioområdet. En digitalisering ger även andra möjligheter till kompletterande tjänster för att stödja ökad hörbarhet och tillgänglighet.

De digitala radiosändningarna i Sverige startade 1995 och vid introduktionen nåddes cirka 35 procent av befolkningen. SR var ensamt om att bedriva sändningar. Mellan 1996 och 1999 byggdes det digitala radionätet ut till en befolkningstäckning på 85 procent. Inför tillståndspanoriet 2002–2005, som senare förlängdes till 2006, fattade riksdagen beslut om att minska kostnaderna för de digitala radiosändningarna i väntan på en utvärdering. Det innebar att täckningen åter minskade till 35 procent av befolkningen från den 1 januari 2002. År 2004 föreslog den parlamentariska Digitalradiokommittén att de digitala sändningarna skulle byggas ut i etapper. Regeringen meddelade 2005 att man inte avsåg att påbörja den etappvisa utbyggnaden (skr. 2005/06:66). I januari 2006 fick Radio- och TV-verket i uppdrag att följa utvecklingen av digital radiodistribution. Uppdraget slutredovisades i juni 2008. Radio- och TV-verkets rapporter ingår i underlaget för regeringens fortsatta bedömningar på området.

Regeringen bedömer att en utveckling av digital radio bör vara marknadsdriven. Detta innebär att de kommersiella aktörerna på radiomarknaden deltar och att parterna samverkar, dels beträffande val av teknisk standard och dels när det gäller att bära kostnaderna för utveckling och utbyggnad. Regeringen välkomnar den samsyn som SR och övriga större aktörer på radiomarknaden har redovisat. SR bör inte ensamt driva utveckling av digitala sändningar. Regeringen bedömer att en av förutsättningarna för en framgångsrik utveckling av digitala sändningar är ett lättillgängligt och varierat utbud från både SR och de kommersiella kanalerna. Mervärdet av digital marksänd radio måste klart framgå för konsumenten.

Förslag om tillståndsgivning för digital kommersiell radio har lämnats av 2007 års utredning om kommersiell radio (Ku 2007:05). Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet. Förslagen aktualiserar även en översyn av fördelningen av utrymme för digitala sändningar i VHF-bandet mellan SR och de privata radioföretagen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan om tillståndsgivning för digital kommersiell radio i en proposition hösten 2009.

SR har i dag enligt en komplettering av företagets sändningstillstånd rätt att under vissa förutsättningar sända digital radio. Regeringen

bedömer att denna rätt bör förnyas i samband med tillståndsgivningen för nästa tillståndsperiod så att SR har möjlighet att delta i en marknadsdriven utveckling av digitala sändningar. En särskild fråga är SR:s digitala sändningar i marknätet för TV. För närvarande sänds tre kanaler genom utnyttjande av sändningsutrymme som står till SVT:s förfogande. Regeringen bedömer att en eventuell fortsatt verksamhet bör regleras i SR:s tillstånd.

Senast i samband med den avstämning som föreslås i avsnitt 6.1 kommer frågan om digitala radiosändningar att aktualiseras.

Det kan konstateras att drivkrafterna för ett teknikskifte på radioområdet skiljer sig från digital-TV-övergången. Situationen för radio är annorlunda, inte minst är intresset att utnyttja FM-frekvenserna för andra kommunikationstjänster för närvarande lågt. Dock är utvecklingen dynamisk varvid det kommersiella intresset kan komma att öka i framtiden. Vidare representerar FM-nätet i dag en intäktskälla för flera aktörer och det finns ett mycket stort antal FM-mottagare i landets hushåll. Det finns inte heller någon betalradio eller rabatterade mottagare till försäljning till konsumenterna.

Ett teknikskifte på radioområdet torde komma att ta betydligt längre tid än övergången från analog till digital marksänd TV. Här kan nämnas att AM-sändningarna, som nådde hela befolkningen, fortsatte 20 år efter det att FM-nätet täckte hela landet. En övergång till digital radio bör vara en process som drivs av radioföretagen och där konsumenternas intressen är vägledande. Regeringen bedömer därför att det inte kommer att bli aktuellt att sätta ett slutdatum för FM-sändningarna under det närmaste decenniet.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, socialtjänstlagen (2001:453) samt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) träder i kraft den 1 januari 2010.

Om TV-avgift som har betalats för 2010 överstiger den radio- och TV-avgift som ska betalas enligt de nya föreskrifterna, ska avräkning göras mot framtida avgifter. Avgift ska betalas tillbaka i den mån den motsvarar mer än ett års avgift. Detta bör framgå av en övergångsbestämmelse till lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande tillståndsperioden för SR, SVT och UR gäller till utgången av 2009. Med hänsyn till att en ny tillståndsperiod för programföretagen börjar gälla från och med den 1 januari 2010 föreslår regeringen att ändringarna i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, socialtjänstlagen

(2001:453) samt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska gälla från och med den 1 januari 2010. Prop. 2008/09:195

I 7 § första stycket lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst anges vilket belopp TV-avgiften uppgår till för ett år och att den ska betalas i fyra poster. I andra stycket anges att varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början. Av fjärde stycket framgår att RIKAB efter avtal med den avgiftsskyldige får besluta att TV-avgiften ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena. Av kompletterande remissvar från RIKAB framgår att RIKAB redan under slutet av 2008 påbörjat faktureringen av ett antal företag som betalar TV-avgiften årsvis. Eftersom TV-avgiften betalas i förskott avser faktureringen perioder som löper över årsskiftet 2009/2010.

Detta innebär exempelvis att det kan finnas ett företag eller en myndighet som under 2009 har betalat ett belopp motsvarande fyra avgifter för innehav av 40 TV-mottagare för t.ex. månaderna januari, februari och mars 2010. Efter den lagändring som föreslås i avsnitt 5.5 ska ett sådant företag endast betala en enda radio- och TV-avgift för samtliga mottagare som företaget innehar. Regeringen anser att det är skäligt att belopp som en avgiftsskyldig har betalat in för 2010 och som överstiger avgiftsskyldigheten enligt de nya föreskrifterna ska avräknas mot fakturor för framtida innehav. Detta gäller för belopp som kan avräknas inom ett år. Belopp därutöver bör återbetalas till den avgiftsskyldige.

11 Konsekvensanalys

11.1 Konsekvenser för staten och kommunsektorn

Den föreslagna lagändringen i avsnitt 5.5 bedöms inte få några konsekvenser för statsbudgeten eftersom in- och utbetalningar i TV-avgiftssystemet redovisas mot rundradiokontot. Den begränsningsregel som föreslås för statliga myndigheter och företag innebär dock att mängden avgiftsmedel som flyter in till rundradiokontot i ett inledande skede kommer att minska. Enligt RIKAB uppgår minskningen till cirka 80 miljoner kronor. Som nämnts i avsnitt 5.5 är rundradiokontot för närvarande i god balans. Regeringen bedömer därför att förslaget inte medför behov av någon särskild höjning av radio- och TV-avgiften.

Det är emellertid inte möjligt att göra någon exakt bedömning av förslagets långsiktiga påverkan på inflödet av avgifter eftersom den ändrade regeln skulle kunna innebära en ökad betalningsvilja hos företagen. Om fler företag därmed på sikt betalar sin radio- och TV-avgift kan det till viss del väga upp det bortfall som förändringen medför.

Det finns i dag cirka 1 400 myndigheter, kommuner och landsting som betalar TV-avgift. Förslaget berör dessa på så sätt att de endast behöver betala en enda radio- och TV-avgift för TV-mottagare som de innehar.

Inte heller de andra förslagen i denna proposition bedöms få några konsekvenser för statsbudgeten.

11.2.1 Förslaget till lagändring i avsnitt 5.5

En utgångspunkt för förslaget i avsnitt 5.5 har varit att avgiftsskyldigheten när det gäller innehav av TV-mottagare för bl.a. statliga myndigheter och företag inte ska öka och att samtidigt genomföra en regelförenkling. Som anförs i avsnitt 5.5 beror det på den tekniska utvecklingen och rättstillämpningen om och när mobila enheter och datorer blir att betrakta som TV-mottagare. Om någon reglering enligt regeringens förslag inte kommer till stånd kommer detta på sikt att innebära att betalningsskyldigheten för myndigheter och företag ökar.

De som berörs av regleringen är de som i dag omfattas av begränsningsregeln, dvs. statliga myndigheter, företag, organisationer och kommuner, och som innehar fler än tio TV-mottagare och som därmed betalar mer än en TV-avgift.

Cirka 106 000 företag (enskilda näringsidkare, aktiebolag och handelsbolag) betalar i dag TV-avgift. Om och när förhållandena är sådana att även mobiltelefoner och datorer är att betrakta som TV-mottagare förefaller det sannolikt att fler företag kommer att vara avgiftsskyldiga.

Förslaget berör samtliga företag som innehar TV-mottagare på så sätt att dessa endast behöver betala en enda radio- och TV-avgift. Direkt berör emellertid förslaget endast de företag som i dag betalar fler än en TV-avgift och effekterna av förslaget torde variera inom den gruppen.

Administrativa konsekvenser

Ett företags administrativa kostnader definieras som kostnader ett företag lägger ned för att upprätta, överföra eller lagra information till följd av krav i lagar, förordningar, föreskrifter eller allmänna råd. Enligt 8 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska den som blir innehavare av en TV-mottagare och som är avgiftsskyldig för innehavet, senast 15 dagar därefter anmäla innehavet till RIKAB.

Eftersom ett företag enligt nuvarande lagstiftning är skyldig att betala en TV-avgift för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare innebär det att ett företag som redan har en mottagare i sina lokaler och skaffar ytterligare en, inte behöver anmäla detta utan anmälan behöver först göras när företaget ska betala fler än en TV-avgift. NUTEK har inte mätt näringslivets kostnader för uppgiftslämning enligt lagen. Förslaget kommer att innebära att alla företag oavsett storlek bara behöver göra en enda anmälan avseende sitt innehav. Företagens administrativa kostnader kommer med förslaget att minska ytterligare.

Förslaget bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för företagen eller påverka företagen i andra avseenden. Inte heller bedöms särskilda hänsyn behöva tas till små företag vid reglernas utformning.

11.2.2 Övriga förslag

Regeringen bedömer att förslagen såväl i avsnitt 6.2.4 om ett förstärkt kulturutbud som i avsnitt 6.2.7 om större tydlighet gentemot externa

producenter kan ge positiva effekter för företag. Förslaget i avsnitt 7.3.1 om att begränsa möjligheterna till direkt sponsring i SVT bedöms kunna förbättra konkurrensförhållandena för företag på TV-marknaden. Prop. 2008/09:195

11.3 Konsekvenser för genomförandet av jämställdhetspolitiken

Regeringens mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina liv. Regeringens bedömning är att förslagen i denna proposition inte har någon direkt betydelse när det gäller uppfyllandet av detta mål.

Den bild av samhället som förmedlas i medierna har stor påverkan på människor. Enligt 6 kap. 1 § radio- och TV-lagen (1996:844) ska den som sänder TV-program eller som sänder ljudradioprogram efter tillstånd av regeringen se till att programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. SR, SVT och UR kan, liksom andra medieföretag, genom sitt utbud påverka attityder och skeenden i samhället. Radio- och TV-företag kan därmed bidra till ett ökat jämställdhetstänkande i samhället genom t.ex. val av programinnehåll och deltagande av enskilda kvinnor och män i programmen. SR, SVT och UR har genom sitt uppdrag i allmänhetens tjänst ett särskilt stort ansvar i detta avseende.

11.4 Konsekvenser för genomförandet av integrationspolitiken

Regeringens mål för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Regeringens bedömning är att förslagen i denna proposition inte har någon direkt betydelse när det gäller uppfyllandet av detta mål. De resonemang som förts om konsekvenser för jämställdhetspolitiken ovan är emellertid giltiga även för integrationspolitiken.

11.5 Övriga konsekvenser

Regeringen har övervägt om förslagen i propositionen kan komma att få effekter på den kommunala självstyrelsen eller brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet. Regeringens bedömning är att förslagen inte påverkar något av dessa områden.

Införandet av förslagen bedöms inte heller ha någon påverkan på miljön.

12.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Utöver ändringarna som beskrivs under respektive paragraf har följande generella ändring gjorts. Uttrycket ”TV-avgift” i olika böjningsformer har ersatts av ”radio- och TV-avgift” i motsvarande form. Någon ändring i sak avses inte.

Ändringen behandlas i avsnitt 5.4.

1 §

Ändringen är endast av redaktionell karaktär och är en ändring till följd av ändringar i radio- och TV-lagen (1996:844).

3 §

I *p. 1* i bestämmelsen återfinns den s.k. hushållsavgiftsregeln som tidigare fanns i 2 b § första stycket. Den är oförändrad i sak. Statliga myndigheter, kommuner, företag m.fl. har betalat en avgift för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare. Av *p. 2* följer att även de endast ska betala en avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Bestämmelsen innebär att t.ex. en TV-handlare ska betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som handlaren innehar, oavsett om mottagarna finns i en eller flera butiker.

I *p. 3* återfinns den bestämmelse som tidigare fanns i 2 b § andra stycket punkten 2. Den har behandlats bl.a. i prop. 1996/97:165 s. 17 f. och prop. 2005/06:112 s. 95 f. Ändringarna är endast av redaktionell karaktär. Avsikten är dock inte att t.ex. en kommun som har TV-mottagare dels ska betala en avgift enligt *p. 3* för de TV-mottagare som finns på vårdinrättningar och dels en avgift för övriga TV-mottagare enligt *p. 2*. Med anledning av det som sägs i Lagrådets yttrande kan anmärkas att de TV-mottagare som punkten rör ska vara avsedda att användas av dem som får vård, men att de kan innehas av någon annan än vårdgivaren. Bestämmelsen har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.5.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Bestämmelserna behandlas närmare i avsnitt 10.

12.2 Övriga lagändringar

Ändringar har föreslagits i socialtjänstlagen (2001:453) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De är ändringar till följd av den ändrade terminologin i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst och är av samma karaktär. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts.

Sammanfattning av betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64)

Prop. 2008/09:195
Bilaga 1

Detta är en sammanfattning av betänkandets samtliga kapitel. För fullständiga redogörelser och resonemang hänvisas till respektive avsnitt.

Mitt uppdrag har varit att utifrån de gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndsperiod, som inleds den 1 januari 2010. Direktiven återfinns i *bilaga 1* och mina förslag, bedömningar och skrivningar ska ses mot bakgrund av dessa direktiv.

Sammanfattningsvis har min ambition varit att föreslå förändringar som stärker public service-företagens självständighet och oberoende från staten samtidigt som deras effektivitet säkerställs. Min principiella utgångspunkt är att företagen ska detaljregleras i så liten utsträckning som möjligt. Minskad detaljreglering ökar självständigheten men innebär också att public service-företagen själva måste ta ett större ansvar för att möta de krav som riksdag och regering formulerar i framför allt sändningstillstånden. Finansieringen genom avgifter medför samtidigt legitima krav på tydlig redovisning och uppföljning.

Inledning

Direktiven är mycket tydliga när det gäller kärnan i mitt uppdrag, dvs. att skapa ett beredningsunderlag för nästa tillståndsperiod. Samtidigt pågår en snabb utveckling på medieområdet, en utveckling som har både kulturella, ekonomiska och tekniska orsaker och konsekvenser. Det har inte varit möjligt att inom given utredningstid göra prognoser över framtida scenarier på medieområdet, men mina förslag och bedömningar utgår från förståelsen av medieområdet som mycket dynamiskt. Den generellt sett minskade detaljregleringen ger public service-företagen en ökad flexibilitet att möta nya utmaningar samtidigt som de kan utföra det uppdrag som riksdag och regering beslutat. Ett sammanhang för förändringarna på radio- och TV-området finns i *kapitel 2*.

En definition av public service

Jag har valt att genomgående använda begreppet public service för den verksamhet som tidigare oftast benämnts radio och TV i allmänhetens tjänst. Skälet till detta är framför allt att public service är mycket mer spritt och använt än det längre radio och TV i allmänhetens tjänst. Begreppet finns dessutom numera i Svenska Akademiens ordlista och räknas därför som svenskt ord. Jag menar emellertid samma sak med public service som det man tidigare kallat radio och TV i allmänhetens tjänst.

Public service är radio och TV om alla och för alla. Allmänheten formulerar genom sina folkvalda uppdragen för public service-företagen, dvs. Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Dessa ska stå fria från utomstående

ekonomiska, politiska och andra intressen och verka självständigt. Programmen ska kännetecknas av kvalitet, saklighet, opartiskhet och relevans där det breda kan erbjuda en plattform för det särpräglade. Men public service är mer än bara programmen. Det är resultatet av en strävan att tjäna allmänheten utan att jaga tittarsiffror. Det är resultatet av en kreativ och nyskapande verksamhet som kännetecknas av stark integritet och yrkeskunskap. Det är resultatet av en programpolitik som ger ett angeläget, provocerande, intresseväckande, underhållande och informativt utbud, fritt från reklamavbrott, extern påverkan och otillbörligt gynnande, distribuerat och tillgängliggjort för alla invånare i hela Sverige.

Min definition innebär att public service ska ses som en helhet. Alla program ska kunna motiveras utifrån uppdraget som kräver hög kvalitet och relevans i alla genrer. Det innebär att ett program som sänds i public service också skulle kunna ha sänts i en kommersiell kanal och tvärt om. Eftersom public service ska tillgodose både bredare och smalare intressen och behov är det naturligt att det finns genrer i kommersiella kanaler som också ska finnas i public service. Därtill har public service ett särskilt ansvar för att slå vakt om betydelsefulla programområden som är kvalitativt och kvantitativt underrepresenterade hos de kommersiella aktörerna. Vad jag menar med public service framgår närmare av *kapitel 3*.

Programmets bredd och djup

Fria och oberoende medier är en viktig förutsättning för en fungerande demokrati. Public service måste stå starka i konkurrensen om medborgarnas uppmärksamhet och även fortsättningsvis producera relevanta samhällsprogram och nyhetsprogram som granskar och ger utrymme för debatt.

En annan viktig funktion för public service är att spegla den mångfald som finns i landet. Jag vill understryka att uppdraget att spegla hela landet inte bara ska förstås som en geografisk bestämning där den regionala och lokala särarten ska lyftas fram, utan att hela befolkningen ska speglas. Kravet på spegling har bland annat formulerats som en bestämmelse om att andelen av allmänproduktionen i SVT:s och SR:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent. Jag anser att denna detaljreglering är problematisk och jag föreslår därför att den ska tas bort. Detta diskuteras vidare i *kapitel 7*.

I Sverige är samer, sverigefinnar, tordedalingar, romer och judar erkända som nationella minoriteter och deras språk är erkända som nationella minoritetsspråk. Utöver dessa nationella minoriteter och språk, som har ett särskilt skydd genom en rad internationella konventioner, finns det i det mångkulturella Sverige knappt 200 olika nationaliteter och nästan lika många språk. Det är min bedömning att utbudet för språkliga och etniska minoriteter även fortsättningsvis bör vara ett prioriterat område för public service-företagen. Jag föreslår därtill att utbudet på romani chib ska öka betydligt, eftersom det är litet i förhållande till utbudet på finska, samiska och meänkieli. Språkliga och etniska minoriteter behandlas i *kapitel 8*.

En av public service-företagens viktigaste uppgifter är att erbjuda ett varierat och brett utbud av program för och med barn och unga. Jag kan konstatera att public service-företagen erbjuder ett unikt utbud för barn och unga och att de är enda företaget som producerar nyhetsprogram och faktaprogram för barn och unga. Jag bedömer att program av hög kvalitet för och med barn och unga ska vara ett prioriterat område för public service, vilket jag diskuterar i *kapitel 9*.

Public service har ett omfattande kulturansvar både som kulturskapare och kulturspridare. SR har en egen kör och en egen orkester samtidigt som man också ger plats för fria kulturproducenter. Public service bör även fortsättningsvis ha ett omfattande kulturuppdrag, men jag föreslår att de också ska ha ett uttalat underhållningsuppdrag. Med underhållning menar vi alla olika saker eftersom tycke och smak varierar. Någon väljer isdans, en annan lyssnar på radioteater och en tredje ser helst frågesport. Ett uttalat underhållningsuppdrag stämmer väl överens med min övergripande syn på en public service-verksamhet som kännetecknas av hög kvalitet i både det breda och det särpräglade. Jag föreslår också att SVT även fortsättningsvis ska ha ett ansvar för svensk filmproduktion efter år 2010, oavsett om filmpolitiken regleras via ett filmavtal eller inte. Dessa frågor behandlas i *kapitel 10*.

Underhållning kan vara bildande och att bilda sig kan vara roligt. Den verksamhet som de tre public service-företagen bedriver ska präglas av folkbildningsambitioner står det i alla sändningstillstånden. Det är emellertid bara UR som har i uppdrag att producera utbildningsprogram. Detta sker i nära samarbete med utbildningsväsendet. Jag föreslår att UR ska koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet, där fokus ligger redan i dag, men att UR därutöver ska tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram. Detta tydliggör UR:s uppdrag i jämförelse med i dag. Med hänsyn till UR:s pedagogiska uppdrag och företagets kontaktytor med utbildningsväsendet bedömer jag att verksamheten även i framtiden bör bedrivas sammanhållet och självständigt, se vidare *kapitel 12*.

Extern produktion

Programmen i public service-utbudet produceras inte bara inom SR, SVT och UR utan även av externa producenter. På framför allt TV-området har det på senare tid bildats en marknad för s.k. produktionsbolag som kan producera program för ett flertal TV-kanaler. Eftersom radiomarknaden inte alls är lika utvecklad bedömer jag att det skulle underlätta för externa radioproducenter om SR och UR angav i vilken utsträckning de avser att satsa på extern produktion.

Jag bedömer att public service-företagens framtida möjlighet att dra av ingående mervärdesskatt kommer att bidra till att stimulera utomståendes medverkan och extern produktion. Ytterligare stimulans kan man få genom att public service-företagens organisationer för inköp och beställning av extern produktion är tydliga. Public service-företagen bör också inleda samtal med externa producenter om hur samarbetet ska organiseras och regleras. De brittiska riktlinjerna i form av en så kallad *Code of Practice* kan vara en utgångspunkt. Jag bedömer däremot att

public service-företagen själva bör få avgöra omfattningen av och fördelningen mellan den interna produktionen och utomstående medverkan och extern produktion. Att ställa krav på omfattningen vore ett exempel på en sådan detaljreglering som jag har försökt att ta bort. Utomståendes medverkan och extern produktion diskuteras i *kapitel 11*.

Organisation och effektivisering

Public service-verksamheten har sedan 1993 organiserats i aktiebolagen SR, SVT och UR, vilka haft var sitt uppdrag. Företagen ägs av en stiftelse med staten som huvudman: Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (Förvaltningsstiftelsen). I många länder är public service-verksamheten organiserad i ett enda företag och den svenska konstruktionen är därmed ovanlig. Jag bedömer emellertid att public service-verksamheten även under kommande tillståndperiod bör bedrivas inom de tre fristående företagen SR, SVT och UR. Genom åren har dessa företag byggts upp och utvecklats utifrån sina skiftande verksamheter. UR har som redan nämnts ett särskilt uppdrag och särskilda samarbetsformer. SR har bland annat av organisatoriska skäl haft möjlighet att behålla sin starka position som är ett kännetecken för svensk public service.

Ett av skälen som brukar nämnas för en sammanslagning av företagen är ökad effektivisering, men jag anser att det även inom nuvarande organisation finns goda möjligheter att förbättra resursanvändningen och öka effektiviteten. Den mervärdesskattebeläggning av avgiften som jag föreslår nedan kommer enligt min bedömning att underlätta en effektiv resursanvändning, men public service-företagen bör även fortsättningsvis kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Jag bedömer också att Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF), som är dotterbolag till SR, SVT och UR och ansvarar för gemensamma service- och stödfunktioner, skulle kunna ges bättre förutsättningar. Detta skulle man kunna uppnå genom att ge SRF en liten och effektiv styrelse med tydlig koppling till public service-företagens styrelser. Förvaltningsstiftelsen bör fungera som valberedning och ta initiativ till att tillsammans med public service-företagen revidera bolagsordningen för SRF.

Jag föreslår att Förvaltningsstiftelsen ska utse ordförande och samtliga valda ledamöter i public service-företagens styrelser. De valda suppleanterna ska avskaffas och ersättas med ledamöter. Det är min bedömning att Förvaltningsstiftelsen vid sidan av avkastningen från stiftelsekapitalet också bör kunna finansieras via koncernbidrag. Förvaltningsstiftelsen bör på ett övergripande plan ta ett ökat ägaransvar. Jag bedömer därför att det är till Förvaltningsstiftelsen som public service-företagen en gång per år bör redovisa hur det utökade samarbetet inom olika områden framskrider. *Kapitel 4* behandlar organisations-, samverkans- och effektiviseringsfrågor.

Direktiven slår fast att finansieringen av public service har stor betydelse för hur verksamheten kan bedrivas. Det understryks att betalningsbördan måste bäras solidariskt och att det finns en hög grad av acceptans för finansieringssättet hos allmänheten. I överensstämmelse med direktiven har utgångspunkten varit den nuvarande TV-avgiften, men jag har också analyserat andra alternativ.

Den nuvarande TV-avgiften föreslår jag ska vara kvar men byta namn till public service-avgift. Ett namnbyte tydliggör att avgiftsmedlen finansierar hela public service-verksamheten, inklusive radion. Innehav av TV-mottagare ska även i fortsättningen utgöra grund för avgiftsskyldighet. Public service-avgiften ska höjas med 2 procent om året och storleken på avgiften ska bestämmas för hela tillståndsperioden. Detta gör det möjligt för public service-företagen att planera sin verksamhet långsiktigt.

Public service-avgiften ska vara en betalning för rätten att ta del av utsändningarna från SVT, SR och UR och den har därmed karaktären av en avgift, enligt min bedömning. Jag föreslår också att TV-mottagare i lagen definieras som ”en sådan teknisk utrustning som *kan* ta emot utsändning eller vidareutsändning av TV-program”. Den nuvarande definitionen lyder ”som är *avsedd* att ta emot”, men jag anser att funktionen är viktigare än avsikten. I övrigt ser jag ingen anledning att ändra på det apparatbegrepp som infördes den 1 januari 2007. Se vidare *avsnitt 5.1*.

I dag går TV-avgiftsmedlen till ett konto i Riksgälden och riksdagen beslutar hur mycket pengar public service-företagen ska få. Jag föreslår, i linje med vad den särskilde utredaren Ulf Larsson föreslog 2005, att pengarna istället ska gå direkt till public service-företagen. Nuvarande finansieringsmodell gör public service-företagen alltför myndighetslika eftersom de varje år måste lämna in budgetunderlag och riksdagen beslutar om medelstildelning; för att få anslaget ställer regeringen vissa villkor. Genom att slussa pengarna direkt till public service-företagen försvinner budgetunderlag och anslagsvillkor och storleken på de medel som public service-företagen kan förfoga över är direkt beroende av hur mycket avgiftsmedel som flyter in. Om betalningsviljan ökar kommer medlen att öka och tvärt om. Detta kallas fortsättningsvis för direktfinansiering och det medför en rad konsekvenser.

Eftersom pengarna inte ska gå via Riksgälden kan det så kallade rundradiokontot i Riksgälden avvecklas. Jag föreslår att det eventuella ackumulerade överskott som finns på kontot den 31 december 2009 ska föras över till Förvaltningsstiftelsen och användas för att öka det egna kapitalet i public service-företagen. När det gäller ytterligare åtgärder för att öka det egna kapitalet anser jag att det är en fråga för Förvaltningsstiftelsen.

Även det så kallade distributionskontot bör avvecklas i samband med att direktfinansiering införs. Kontot skapades för att utjämna de höga kostnader som SVT och UR fick för sin parallellsändning i och med övergången från analog till digital TV. Man lånade helt enkelt av framtida avgiftsmedel och enligt betalningsplanen ska underskottet vara reglerat 2013. Jag har emellertid erfarit att det är fullt möjligt att forcera

denna plan och reglera underskottet under nuvarande tillståndsperiod. Jag anser därför att riksdag och regering bör höja avgiften för nästa år på ett sådant sätt att skulden kan regleras före 2010.

Direktfinansiering innebär som nämnts att anslaget försvinner och vad som tidigare betraktats som näringsbidrag i skattehänseende i framtiden ska behandlas som "vanliga" intäkter. Detta får konsekvenser för public service-företagen som tidigare använt sig av så kallat medelsavstående för att exempelvis finansiera verksamhet som bedrivs i dotterföretagen. Vid direktfinansiering kommer Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) och SRF istället att fakturera public service-företagen för sina tjänster.

Även Granskningsnämnden för radio och TV har till stor del finansierats av TV-avgiften. Jag anser emellertid att det är olämpligt vid direktfinansiering och föreslår därför att Granskningsnämnden helt ska finansieras över statsbudgeten. Det innebär med 2008 års siffror en ökad utgift för statsbudgeten med 7,2 miljoner kronor.

Jag bedömer att public service-avgiften kommer att bli föremål för mervärdesskatt när direktfinansiering införs eftersom verksamheten inte längre kan sägas vara undantagen enligt mervärdesskattedirektivet (EG-rätten) och mervärdesskattelagen (EG-direktivets motsvarighet i nationell rätt). Eftersom jag bedömer att mervärdesskatteplikten är den enskilt viktigaste frågan för ett effektivt och rationellt resursutnyttjande för public service-företagen är denna konsekvens önskvärd. Det finns en rad fördelar med att införa mervärdesskatt på public service-avgiften. Den externa produktionen av program likställs i mervärdesskattehänseende med den interna produktionen, samarbete mellan företagen underlättas, tveksamheter om avdragsrätt när det gäller inköp som både kan användas i sidoverksamheten (där avdrag kan göras) och i kärnverksamheten (där avdrag inte kan göras) försvinner, tolkningssvårigheter om vilken skattesats som ska gälla för vissa inköp försvinner, kostnadsjämförelser underlättas liksom att lägga kommersiell sidoverksamhet i separata bolag. Direktfinansiering och dess konsekvenser, inklusive mervärdesskattebeläggningen, berörs i *avsnitten 5.2, 5.3 och 5.4*.

Tre skattesatser tillämpas i dag i Sverige enligt mervärdesskattelagen. Det är normalskattesatsen 25 procent och de två reducerade skattesatserna 12 och 6 procent. Jag har analyserat effekterna av att belägga public service-avgiften med i tur och ordning 25, 12 och 6 procent mervärdesskatt. En mervärdesskattebeläggning av avgiften kan antingen göras genom att mervärdesskatten ryms inom nuvarande avgiftsnivå, eller genom att avgiften höjs med en viss procent och mervärdesskatten utgör del av den nya avgiften.

Om avgiften beläggs med 25 procent mervärdesskatt och beläggningen inte ska innebära en höjd public service-avgift innebär det att public service-företagen förlorar 20 procent av sina disponibla medel i utgående mervärdesskatt. De har emellertid en ingående mervärdesskatt på sina inköp till verksamheten som ska avräknas från den utgående mervärdesskatten och den totala förlusten blir därför ca 830 miljoner kronor. Om public service-företagens disponibla medel istället ska hållas konstanta jämfört med en situation utan mervärdesskattebeläggning så måste public service-avgiften höjas med ca 15 procent.

Jag anser inte att public service-avgiften bör höjas med 15 procent och har därför undersökt om det är möjligt att skapa ett statsanslag som

täcker medelsbortfallet. Ett sådant anslag skulle vara neutralt för statskassan och konstrueras på ett sådant sätt att mervärdesskatteeffekterna neutraliseras. Anslaget skulle innebära en blandfinansiering för företagen, både avgiftsmedel och statsanslag, men skulle enligt min bedömning inte påverka företagens avdragsrätt. Konstruktionen torde även vara förenlig med Europeiska kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på radio och TV i allmänhetens tjänst eftersom avgiftsfinansiering av public service redan i dag räknas som statligt stöd.

Om avgiften istället beläggs med 12 procent mervärdesskatt blir public service-företagens medelsbortfall ca 200 miljoner kronor vid en bibehållen avgiftsnivå. Ska företagens disponibla medel hållas konstanta måste avgiften höjas med ca 5 procent. Att belägga enbart public service-avgiften med 12 procent mervärdesskatt skulle emellertid kunna innebära en konkurrenssnedvridning i förhållande till betal-TV. Det står i strid med utgångspunkten för EG:s mervärdesskattedirektiv som bygger på skatteneutralitetsprincipen. För att undvika en sådan konkurrenssnedvridning skulle det vara möjligt att sänka mervärdesskatten på motsvarande betal-TV-tjänster. Det skulle innebära en förlust för staten.

Även en mervärdesskattebeläggning med 6 procent skulle kunna få sådana konkurrenssnedvridande effekter. En skattesats om 6 procent skulle även medföra att public service-företagen fick ett positivt netto vid en mervärdesskattebeläggning. Enligt principerna för det gemensamma mervärdesskattesystemet inom EU får inte en reducerad skattesats bestämmas så att mervärdesskattenettot blir positivt för företagen och staten tvingas betala tillbaka. Därför är det tveksamt om en skattesats på 6 procent är förenlig med EG-rätten.

Min bedömning är att det är möjligt att belägga public service-avgiften med normalskattesatsen 25 procent och konstruera ett anslag för att kompensera företagen för medelsbortfallet. Det är också möjligt att belägga avgiften med 12 procent mervärdesskatt, vilket ur ett kulturpolitiskt perspektiv vore att föredra eftersom det stärker oberoendet. Eftersom 25 procent är normalskattesatsen som tillämpas för radio- och TV-utsändningar föreslår jag emellertid att public service-avgiften ska beläggas med 25 procent mervärdesskatt. Jag bedömer att det mot bakgrund av EG-rätten inte torde vara möjligt att belägga public service-avgiften med 6 procent mervärdesskatt. Denna analys återfinns i *avsnitt 5.5*.

I *avsnitt 5.6* diskuteras övriga avgiftsfrågor. Jag föreslår inledningsvis att de som nu omfattas av begränsningsregeln, dvs. bland annat företag och statliga myndigheter, endast ska betala en avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Det är min bedömning att denna regelförenkling för företagen kan öka betalningsviljan.

Jag bedömer att RIKAB:s praxis när det gäller avgiftsbefrielse inte bör anges i lag. Huvudregeln i lagen är att alla som innehar TV-mottagare ska betala avgift. Den praxis som utvecklats när det gäller avgiftsbefrielse grundar sig på boendeform. Att lagfästa denna praxis skulle kunna innebära att ekonomiskt svaga grupper i vissa typer av boende blir avgiftspliktiga medan ekonomiskt starka grupper i andra typer av boende har möjlighet att få avgiftsbefrielse, vilket inte verkar

rättvist. Om huvudprincipen ska frångås måste syftet och konsekvenserna klargöras tydligare.

Av integritetsskäl bör RIKAB inte få tillgång till lägenhetsregistret, Skatteverkets folkbokföringsdatabas eller uppgifter om sambeskattade enligt min bedömning. Betal-TV-operatörerna bör inte heller åläggas att rapportera uppgifter ur sina kundregister. En sådan rapportering skulle visserligen kunna underlätta uppbörden av public service-avgiften eftersom det skulle vara möjligt att jämföra registren med RIKAB:s register på dem som betalar public service-avgift. Det är emellertid inte säkert att uppgifterna skulle kunna skyddas, vilket skulle kunna vara negativt för betal-TV-operatörerna vars register utgör en värdefull tillgång. Det kan också ifrågasättas om det är rimligt konkurrenterna till public service ska åläggas att underlätta uppbörden av public service-avgiften.

TV-avgiften har varit föremål för kritik från flera håll. Det är emellertid inte oproblematiskt att ta bort vare sig avgiften eller kopplingen till innehav av apparat. Jag har undersökt om det skulle vara möjligt att ersätta den nuvarande avgiften med en strikt individuell avgift. Skälet skulle vara att public service är till nytta för alla medborgare och alla bör därför vara med och betala. En strikt individuell avgift skulle möjligen också kunna uppbäras via Skatteverket. Som framgår av analysen i *avsnitt 5.7* är det emellertid förenat med betydande administration och kostnader att ta in avgiften via Skatteverket. Om en mervärdesskattebeläggning ska vara möjlig måste nämligen avgiften vara ett fast belopp, vilket särskiljer den från begravningsavgiften som är procentuell i förhållande till inkomsten. Det är också viktigt att avgiftsskyldigheten kopplas till innehav av apparat för att avgiften även i fortsättningen ska anses utgöra en avgift och inte en skatt. Det förefaller emellertid mindre lämpligt att låta Skatteverket sköta den typ av kontrollverksamhet som RIKAB sköter i dag.

Jag har också övervägt möjligheten att finansiera public service via statsbudgeten. En finansiering över statsbudgeten innebär att public service-företagen knyts närmare till staten samt att statsbudgeten belastas med knappt 7 miljarder kronor. Eftersom jag anser att mervärdesskattebeläggningsen är central kan jag emellertid konstatera att en finansiering över statsbudgeten inte är möjlig.

I *avsnitt 5.8* behandlas sponsring. Den sponsring som regleras i radio- och TV-lagen brukas delas upp i direkt sponsring och indirekt sponsring. Det är bara SVT som har möjlighet till sponsring av sändningar från sportevenemang. SR och SVT har möjlighet att till sponsring av sändningar som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SR eller SVT är arrangör under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder. Slutligen har SR, SVT och UR möjlighet att sända så kallat indirekt sponsrade sändningar. Det kan röra sig om inköp av en sändningsrätt där programmet fått eller senare får bidrag från en utomstående, eller en samproduktion där någon annan fått bidrag av utomstående, eller till sist sändning av ett program som framställts i ett annat land inom ramen för ett åtagande gentemot EBU där utomstående har lämnat bidrag.

Jag kan konstatera att bruket av begreppet indirekt sponsring är i samsvar med radio- och TV-lagen. Eftersom den allmänna förståelsen av sponsring emellertid är att det rör sig om ett affärsmässigt samarbete som är till ömsesidig nytta för båda parter, leder begreppet tanken fel. Jag bedömer därför att begreppet bör tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen och istället ersättas med de beskrivande termer som finns i förarbetena till nuvarande sändningstillstånd.

Riksrevisionen har granskat regleringen av indirekt sponsring för SVT för att få svar på frågan om det finns en fungerande styrning och ett fungerande regelverk. Bedömningen är att restriktionen att inköp av indirekt sponsrade program ska ske till ett marknadsmässigt pris inte tillför något utöver övriga centrala villkor, och regeringen bör därför pröva behovet av den faktiska nyttan av denna specifika restriktion.

Rapporten publicerades den 28 maj 2008 och jag har därför inte haft möjlighet att ta djupare ställning till den. Om regeringen väljer att gå vidare med Riksrevisionens bedömning kommer emellertid de terminologiska problem som jag berört ovan när det gäller indirekt sponsring inte längre vara aktuella.

Direkt sponsrade sändningar syns för tittaren genom att skyltar visas i TV-rutan. Med undantag för den svenska finalen i Eurovisionsschlagerfestivalen förekommer det bara i samband med sportsändningar i SVT. Under 2007 var det ca 50 evenemangssändningar som sponstrades vilket resulterade i sammanlagt över 400 sändningar.

Jag anser att sportsändningar är en viktig del av public service-verksamheten. Därför bör SVT även fortsättningsvis få möjlighet att söka sponsring för sportevenemangssändningar. Jag kan emellertid konstatera att den uttalade riktlinjen hos riksdag och regering om restriktivitet när det gäller sponsring inte efterföljs. Jag föreslår därför att nuvarande regler skärps. Sponsring ska få förekomma i samband med sändningar av maximalt 20 sportevenemang på år, vilket torde kunna medföra att antalet sponsrade sändningar kan minskas till mindre än hälften av den nuvarande nivån.

Uppdragets utformning och uppföljning

Jag föreslår att nästa sändningstillstånd för SR, SVT och UR ska vara sex år och gälla från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2015. Jag anser att public service-företagen själva måste få möta de utmaningar som de snabba förändringarna på medieområdet innebär. En sexårig tillståndspano gör detta möjligt.

Public service-företagens verksamhet har under en tid varit uppdelad i kärnverksamhet, kompletterande verksamhet och sidoverksamhet. Public service-företagens kärnverksamhet ska även fortsättningsvis vara att producera och sända radio och TV till allmänheten enligt mitt förslag. Jag bedömer att denna kärnverksamhet inte får förändras i betydande omfattning genom start av nya permanenta programkanaler eller liknande tjänster utan regeringens medgivande.

Jag föreslår att företagen även fortsättningsvis får bedriva kompletterande verksamhet. Denna ska finansieras helt med

avgiftsmedel, ska omfattas av samma riktlinjer som kärnverksamheten och får inte skada kärnverksamheten.

Sidoverksamhet får public service-företagen möjlighet att bedriva i begränsad omfattning enligt mitt förslag. Den ska bära sina egna kostnader, särredovisas och bedrivs på ett konkurrensneutralt vis. Den får inte vara av en sådan omfattning eller karaktär att den kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada varumärket. Jag bedömer slutligen att det finns ett behov av att se över sidoverksamheten inom SVT och hur den ska regleras.

Direktfinansiering medför att anslagsvillkoren försvinner. De bestämmelser som fortfarande ska gälla bör skrivas in i bolagsordningarna med ett undantag som ska skrivas in i lag. I övrigt anser jag att många av bestämmelserna kan tas bort. Vad som ska hända med varje villkor finns redovisat i bilaga 3.

Public service-företagen har enligt sändningstillstånden möjlighet att sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser för språkliga och etniska minoriteter samt när det gäller program om och för personer med funktionsnedsättning. Jag bedömer att dessa överenskommelser bör sändas till Kulturdepartementet och Granskningsnämnden innan verksamhetsårets början och att ansvarsområden och utveckling klart bör framgå.

Sedan drygt tio år lämnar företagen en årlig public service-redovisning till Kulturdepartementet och Granskningsnämnden. Redovisningen beskriver hur företagen har valt att bedriva sin verksamhet för att uppfylla uppdraget. Jag föreslår att företagen även fortsättningsvis senast den 1 mars varje år ska lämna public service-redovisningar. Företagens revisorer ska granska redovisningarna.

Granskningsnämnden har som huvudsaklig uppgift att granska innehållet i radio- och TV-program i efterhand och bedöma om de står i överensstämmelse med de bestämmelser som gäller. Det görs på eget initiativ eller efter en anmälan från allmänheten. När det gäller public service-verksamheten har Granskningsnämnden emellertid också ett särskilt uppdrag att granska helheten, dvs. om uppdraget har uppfyllts. Jag bedömer att Granskningsnämnden även fortsättningsvis ska bedöma om public service-företagen har uppfyllt uppdraget. Granskningen bör göras med utgångspunkt från radio- och TV-lagen och sändningstillstånden. Om Granskningsnämnden anser att uppdraget inte är uppfyllt bör nämnden motivera varför men inte påtala vilka förändringar som krävs för att uppdraget ska uppfyllas. Alla frågor som har med uppdragets allmänna utformning och uppföljning att göra behandlas i kapitel 6.

Ökad tillgänglighet

I *kapitel 13* och *14* diskuteras tillgängligheten till TV- respektive radiosändningar. Med tillgänglighet menar jag såväl faktisk teknisk distribution på olika plattformar och över geografiskt bestämda områden som hur varje individ har möjlighet att tillgängliggöra sig sändningen genom exempelvis textning av program.

Jag bedömer att det digitala marknätet för TV med sin höga täckning är en viktig infrastruktur för public service. Eftersom SVT också bör få möjlighet att följa och driva den tekniska utvecklingen på TV-området bör SVT:s försök med högupplöst TV (HDTV) få fortsätta för att på sikt kunna göras tillgänglig i en nationell kanal.

Jag bedömer att vidareändningsplikten bör ses över eftersom nuvarande lagstiftning är otydlig och får oönskade konsekvenser.

Digitaliseringen har medfört ökade möjligheter när det gäller att tillgängliggöra sändningarna för personer med funktionsnedsättning. Jag föreslår att alla program på svenska i SVT1, SVT2, Barnkanalen, Kunskapskanalen och SVT24 som är meningsfulla att texta ska textas. Denna textning ska hålla hög kvalitet. Under 2007 textade SVT 68 procent av förstasändningarna i det svenska utbudet i SVT1 och SVT2 samt hela utbudet i Kunskapskanalen, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Textning innebär ökad tillgänglighet för många människor och den bör därför prioriteras. Jag delar emellertid SVT:s egen uppfattning att målet om att texta alla program som är meningsfulla att texta kräver ett taligenkänningsystem för direkttextning av hög kvalitet. Det är angeläget att finna en lösning på finansieringen av ett sådant system.

Jag föreslår att SVT och UR ska sända betydligt fler timmar på teckenspråk. Antingen kan teckenspråk vara det språk som talas i programmet eller också kan ett program tolkas till teckenspråk. Jag föreslår också att SVT ska inleda försök med syntolkning under den kommande tillståndspanoraden. Syntolkning är i många fall avgörande för att personer med synskada ska kunna tillgodogöra sig programutbudet i TV. Slutligen anser jag att det är angeläget att arbetet med att förbättra hörbarheten i TV fortsätter.

Hörbarheten i radio är också viktig och jag välkomnar de riktlinjer som tagits fram för att öka tillgängligheten. Digitaliseringen kan också erbjuda nya möjligheter att tillgängliggöra utbudet ytterligare genom bland annat separerat ljud. Digitaliseringen av radio är emellertid inte genomförd. SR har för närvarande i uppdrag att pröva olika tekniker för att nå sina lyssnare. Jag har emellertid efter samtal med de närmast berörda funnit att det nu skulle vara möjligt att föra frågan om ett särskilt digitalt distributionsnät för radio vidare. Det krävs dock en samlad hantering där SR och den kommersiella privata lokalradion är enig på en rad punkter. Ett sådant beslut bör inte kopplas ihop med nedsläckningen av det analoga FM-nätet. Jag bedömer att FM-nätet kommer att vara i drift under lång tid.

I *kapitel 15*, som är det sista kapitlet i betänkandet, diskuteras ny teknik och framför allt Internet. Tillgången till Internet ökar och under 2007 hade 84 procent tillgång till Internet hemma. Åldersgruppen 9–79 år ägnade i genomsnitt 17 procent av sin medietid åt Internet. Jag bedömer att det är nödvändigt att public service-företagen bedriver verksamhet på Internet om de ska kunna utvecklas, behålla sin legitimitet och nå tittarna och lyssnarna. Utbudet på Internet bör utgå ifrån och ha en tydlig koppling till programverksamheten. Utbudet bör också utformas så att så många som möjligt kan tillgodogöra sig tjänster och program. Målsättningen bör vara att textning, talad textremsa och syntolkning även erbjuds i utbudet på Internet.

Följande remissinstanser har yttrat sig över betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64).

Riksrevisionen, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Norrbottens län, Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk, Styrelsen för psykologiskt försvar, Handisam, Barnombudsmannen, Riksgäldskontoret, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Statskontoret, Myndigheten för skolutveckling, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Mittuniversitetet, Högskolan i Kalmar, Södertörns högskola, Sametinget, Post- och telestyrelsen, Konkurrensverket, Glesbygdsverket, Ungdomsstyrelsen, Konsumentverket, Statens kulturråd, Institutet för språk och folkminnen, Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket, Medierådet, Delegationen för romska frågor, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Radiotjänst i Kiruna AB, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, Teracom AB, Kungliga Operan AB, Copyswede, Folkbildningsförbundet, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Hjälpmedelsinstitutet, Landsorganisationen i Sverige, Svenskt näringsliv, Tjänstemännens centralorganisation, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Författarförbund, Sveriges Dramatikerförbund, KLYS (Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd), Oberoende Filmars Förbund, Föreningen Sveriges Filmproducenter, TV-producenterna, Teaterförbundet, Svenska samernas riksförbund, Sámiid Girječálliid searvi/Samisk författarförening, Svenska Tornedalings riksförbund, Sverigefinländarnas delegation, Handikappförbundens Samarbetsorgan, Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Hörselskadades Riksförbund, Synskadades Riksförbund, Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn, Pensionärernas Riksorganisation, Sveriges Pensionärsförbund, Riksidrottsförbundet, Tidningsutgivarna, Elektronikbranschen, Svenska Stadsnätsföreningen, IT&Telekomföretagen, TV4 AB, Modern Times Group AB, Kanal 5 AB, Närradions Riksorganisation.

Justitiekanslern, Skolverket, Statens ljud- och bildarkiv, Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges kommuner och landsting har förklarat att de inte har några synpunkter eller att de avstår från att lämna synpunkter.

Därutöver har yttranden inkommit från Carl. G. Friedner, Studieförbundet, Vuxenskolan, Unionen, Rörelsefolkskolornas intresseorganisation, Timbro, Folkbildningsrådet, Sveriges Kristna Råd och Romska Delegationen.

Sveriges Radio Förvaltnings AB, Kungliga Dramatiska Teatern AB, Svenska Musikerförbundet, Svenska tonsättares internationella musikbyrå, Svenska artisters och musikers intresseorganisation, Bildkonst Upphovsrätt i Sverige, Radioproducenterna, Riksorganisationen Same Átnam, Judiska Centralrådet, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige SIOS, Förbundet Funktionshindrade

med läs- och skrivsvårigheter, Riksförbundet FUB för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, RAB – Radiobranschen, Svenskt DABForum, Telenor, Hi3G, Com Hem, Canal Digital, Telia Sonera AB, Tele2 AB, Axess TV och Riksförbundet Öppna kanaler har beretts tillfälle att yttra sig men inte lämnat något yttrande.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 2

Förteckning över remissinstanser – Riksrevisionens rapport

Prop. 2008/09:195
Bilaga 3

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig över Riksrevisionens rapport Regler och rutiner för indirekt sponsring inom SVT: Konkurrensverket, Granskningsnämnden för radio och TV, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, TV4 AB, Modern Times Group AB, Kanal 5 AB.

Av dessa instanser har Sveriges Television AB lämnat separat yttrande. Konkurrensverket, Granskningsnämnden för radio och TV, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB har yttrat sig i samband med sina remissvar på betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64).

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst¹²

dels att 2 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 2 a, 3, 5–7, 11–13, 17 och 23 §§ samt rubrikerna närmast före 7 och 23 §§ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹³

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *skall* finansieras med en *TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning *dels* att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första stycket* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, *dels* att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *ska* finansieras med en *radio- och TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning *dels* att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första och andra styckena* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, *dels* att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

2 a §¹⁴

Den som innehar en TV-mottagare *skall* betala *TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

Den som innehar en TV-mottagare *ska* betala *radio- och TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

3 §

För varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare betalas en enda TV-avgift, om mottagarna

1. *innehåller samma statliga myndighet, eller*

2. *innehåller av samma avgiftsskyldig och används antingen*

För samtliga TV-mottagare betalas en enda radio- och TV-avgift om de

1. *är avsedda att användas i innehavarens hushåll, eller*

2. *innehåller av samma statliga myndighet eller av samma avgiftsskyldig.*

¹² Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:798

2 b § 2006:798.

¹³ Senaste lydelse 2006:1442.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:798.

a) i hotell- eller pensionats-
rörelse eller

b) annars i anläggningar eller
lokaler som är avsedda för annat
än bostadsändamål, dock inte
lokaler som avses i 2 § andra
stycket, eller

c) i forskaffningsmedel som är
avsedda för yrkesmässig trafik.

En enda avgift betalas också för
samtliga TV-mottagare inom
samma sjukhus, vårdanstalt eller
inrättning av liknande slag, om
TV-mottagarna är avsedda att
användas av dem som får vård.

5 §¹⁵

Skyldighet att betala TV-avgift
finns inte vid innehav av TV-
mottagare som finns i
anläggningar eller lokaler som är
avsedda för annat än
bostadsändamål eller i
fortskaffningsmedel, om
mottagaren på grund av en särskilt
vidtagen åtgärd inte kan användas
för att ta emot TV-program.

Skyldighet att betala radio- och
TV-avgift finns inte vid innehav av
TV-mottagare som finns i
anläggningar eller lokaler som är
avsedda för annat än
bostadsändamål eller i
fortskaffningsmedel, om
mottagaren på grund av en särskilt
vidtagen åtgärd inte kan användas
för att ta emot TV-program.

6 §¹⁶

TV-avgift betalas inte för TV-
mottagare som

1. innehas av någon som är
anställd vid en utländsk
beskickning eller ett
karriärkonsulat, om det har
beslutats av regeringen eller den
myndighet som regeringen
bestämmer att avgift inte skall
betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller
obrukbar såvitt gäller tid efter det
att förhållandet har anmälts till
RIKAB av den avgiftsskyldige.

Radio- och TV-avgift betalas
inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är
anställd vid en utländsk
beskickning eller ett
karriärkonsulat, om det har
beslutats av regeringen eller den
myndighet som regeringen
bestämmer att avgift inte ska
betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller
obrukbar när det gäller tid efter
det att förhållandet har anmälts till
RIKAB av den avgiftsskyldige.

TV-avgiftens storlek m.m.

**Radio- och TV-avgiftens storlek
m.m.**

7 §¹⁷

TV-avgiften är 2 076 kronor för
ett år. Den ska betalas i fyra poster

Radio- och TV-avgiften är 2 076
kronor för ett år. Den ska betalas i

¹⁵ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁶ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁷ Senaste lydelse 2008:1255.

om 519 kronor.

fyra poster om 519 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden ska avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *radio- och TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

11 §¹⁸

TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Radio- och TV-avgift ska betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Om den avgiftsskyldige avlider dödsdagen, om en anmälan som avses i första stycket kommer in till RIKAB inom tre månader från denna dag.

TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *skall* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kr*, betalas det dock inte tillbaka.

Radio- och TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *ska* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kronor*, betalas det dock inte tillbaka.

12 §¹⁹

Om en *TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *skall* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *skall* den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift *med belopp som regeringen föreskriver*.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *ska* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *ska* den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift. *Regeringen får meddela föreskrifter om påminnelseavgiftens storlek*.

¹⁸ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:798.

13 §²⁰

Om en *TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *skall* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *ska* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

17 §²¹

RIKAB:s beslut om *påförande* av avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *blivit överklagat*. Avser beslutet *TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

RIKAB:s beslut om *att påföra* avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *överklagats*. Avser beslutet *radio- och TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *Kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

Ändring av *TV-avgiftens* storlek

Ändring av *radio- och TV-avgiftens* storlek

23 §²²

Skall TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *skall* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Ska radio- och TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *ska* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *radio- och TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

²⁰ Senaste lydelse 2006:798.

²¹ Senaste lydelse 2006:798.

²² Senaste lydelse 2006:798.

RIKAB *skall* inte ändra *TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

RIKAB *ska* inte ändra *radio- och TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 4

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
  2. Om TV-avgift som har betalats för 2010 överstiger den radio- och TV-avgift som ska betalas enligt de nya föreskrifterna, ska avräkning göras mot framtida avgifter. Avgift ska betalas tillbaka i den mån den motsvarar mer än ett års avgift.

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen
(2009:000)

dels att 29 kap. 4 § samt rubriken närmast före 29 kap. 4 § ska ha
följande lydelse,

dels att bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2008/09:150   *Föreslagen lydelse*

TV-avgift

Radio- och TV-avgift

29 kap.

4 §²³

Sekretess gäller i ärende som avser *TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretess gäller i ärende som avser *radio- och TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

*Bilaga*¹

Lydelse enligt prop. 2008/09:174

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av

¹ **Anmärkning:** Ändringar i bilagan har också föreslagits i propositionen 2008/09:174 Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m. samt i lagrådsremisserna Luftfartens lagar och En ny organisation för veterinär service och vid utbrott av smittsamma sjukdomar.

<p>Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag</p> <p>Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen.</p>	<p>körkort (SFS 1993:1695 samt handläggning av flyttningsanmäl- ningar (SFS 1993:1699) ärenden om <i>TV-avgifter</i> (SFS 1989:41) förvaltning av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslång för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tillägglån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder</p>
--	--

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
<p>Posten Aktiebolag</p>	<p>medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695 samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)</p>

Radio-tjänst i Kiruna Aktiebolag

Statens

Bostadsfinansieringsaktiebolag,
SBAB och SBAB, Statens
Bostadslåneaktiebolag samt det av
staten ägda bolag som övertar
ansvaret för de statligt finansierade
bostadslånen.

ärenden om *radio- och TV-avgifter*
(SFS 1989:41)

förvaltning av de lån som anges i
bilagan till lagen (1996:1179) om
ändrade förutsättningar för vissa
statligt reglerade bostadslån m.m
samt lån enligt förordningen
(1989:858) om ersättningslång för
bostadsändamål, i den mån
handlingarna inkommit eller
upprättats före den 1 januari 1997,
och för tiden därefter sådana
handlingar i låneärenden enligt
förordningen (1983:1021) om
tilläggs lån för ombyggnad av
bostadshus, m.m. som överlämnas
av Boverket samt handlingar i
ärenden om icke utbetalda
bostadslån till ny- eller
ombyggnad enligt
nybyggnadslåneförordningen
(1986:692) för bostäder eller
ombyggnadslåneförordningen
(1986:693) för bostäder

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § och 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.**

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäligena kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *TV-avgift*,

2. boende, hushållsel, arbetsresor, fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *skall* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *skall* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *radio- och TV- avgift*,

hemförsäkring samt medlemskap i

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *ska* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *ska* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

8 kap.7 §²⁴

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller

2. 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, *TV-*

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon,

²⁴ Senaste lydelse 2008:1424.

avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

radio- och TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-04-01

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, justitierådet Marianne Lundius och regeringsrådet Karin Almgren.

Ändringar i lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Enligt en lagrådsremiss den 26 mars 2009 (Kulturdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000),
3. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Kirsten Glansberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås vissa ändringar i bl.a. lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. En ändring utgörs av att gruppen innehavare av TV-mottagare, som oavsett antalet mottagare ska betala en enda radio- och TV-avgift, utökas. En mindre ändring är att benämningen TV-avgift byts ut mot radio- och TV-avgift.

Förslaget till lag om ändring i lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

3 §

I paragrafen föreslås, förutom den s.k. hushållsavgiftsregeln, en ny avgiftsregel för statliga myndigheter och avgiftsskyldiga. Regeln innebär att endast en avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare som innehas av statliga myndigheter och andra avgiftsskyldiga. Motsvarande gäller avgift för TV-mottagare avsedda att användas av vårdtagare på sjukhus, vårdanstalt eller liknande inrättning. Av författningskommentaren framgår att den sistnämnda bestämmelsen innebär att ett landsting eller en kommun som har flera vårdinrättningar endast ska betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som landstinget eller kommunen innehar och som används av vårdtagarna. Bestämmelsen synes anknyta till vårdgivaren och avsikten vara att en och samma vårdgivare ska betala en enda avgift för samtliga TV-mottagare oavsett på vilken vårdinrättning de finns förutsatt att de är avsedda att användas av dem som får vård. Paragrafen skulle i sådant fall kunna förtydligas enligt följande:

En enda radio- och TV-avgift betalas för samtliga TV-mottagare

1. som är avsedda att användas i innehavarens hushåll,
2. som en statlig myndighet eller en avgiftsskyldig innehar, eller
3. som finns tillgängliga hos en vårdgivare och som är avsedda att användas av dem som får vård på vårdgivarens sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag.

6 §

Det sista ledet i paragrafen, som ska utgöra punkt 4, bör ges följande lydelse:

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar vad gäller tid efter det att förhållandet har anmälts till RIKAB av den avgiftsskyldige.

11 §

Även juridiska personer kan vara avgiftsskyldiga. Det är därför inte lämpligt att i första stycket relatera till hans eller hennes avgiftspliktiga innehav. Stycket bör i stället formuleras på följande sätt:

Radio- och TV-avgift ska betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att det avgiftspliktiga innehavet har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

SÄNDNINGSTILLSTÅND FÖR SVERIGES RADIO AB

Utbildnings- och kulturdepartementet 2006-12-21

Tillståndets innebörd, tid och upphörande

Sveriges Radio AB (SR) har till uppgift att bedriva ljudradioverksamhet i allmänhetens tjänst. Verksamheten skall präglas av oberoende och stark integritet och bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

SR meddelas tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) att under hela dygnet sända rikstäckande ljudradio. Sändningstillståndet innebär rätt att i hela landet samtidigt sända fyra program. Att samtidigt sända ett rikstäckande program innebär rätt att dela upp sändningen i regionala sändningar. SR medges dessutom rätt att – i likhet med vad som sänds år 2006 – i Stockholm och Malmö samtidigt sända två respektive ett program. Se också SR:s sändningstillstånd för digitala ljudradiosändningar.

SR medges vidare rätt att sända ljudradioprogram avsedda för mottagning i utlandet.

Tillståndet träder i kraft den 1 januari 2007 och gäller till och med den 31 december 2009. Samtidigt upphör SR:s nu gällande sändningstillstånd.

Detta tillstånd kan återkallas enligt bestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ radio- och TV-lagen.

Villkor för sändningsrätten

Regeringen föreskriver att sändningstillståndet skall förenas med följande villkor, vilka SR godtagit enligt 3 kap. 8 § radio- och TV-lagen.

Allmänna bestämmelser

1 §

SR skall samtidigt sända fyra ljudradioprogram till hela landet, varav ett även skall ha regionalt uppdelat innehåll. Att sända

till hela landet innebär att minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen skall kunna ta emot marknätssändningar.

SR får inte ta flera frekvenser i FM-bandet i anspråk för sina sändningar än dem som SR använt under huvuddelen av år 2006. Detta hindrar dock inte en sådan utbyggnad som behövs för att en större andel av den bofasta befolkningen skall kunna nås av sändningarna.

2 §

SR skall bereda utrymme för sändningar av radiotidningar. Sändningar skall ske, om så behövs, i samma tidsmässiga omfattning som under verksamhetsåret 2006.

3 §

SR skall upplåta sändningstid för sändningar av utbildningsprogram från Sveriges Utbildningsradio AB (se även SR:s anslagsvillkor).

4 §

SR skall utforma sändningarna på sådant sätt att de inte endast kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet.

5 §

SR skall använda analog utsändningsteknik för sändningarna. Den tekniska kvaliteten skall vara hög.

Innehållet i sändningarna

6 §

Sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i ljudradion.

SR skall före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet. Ämnesval och framställning skall ta sikte på vad som är relevant och väsentligt.

7 §

Den enskildes privatliv skall respekteras i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat.

8 §

SR skall ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

9 §

SR skall erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Hög kvalitet och nyskapande form och innehåll skall utmärka programverksamheten.

Programmen skall utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet skall spegla förhållanden i hela landet och som helhet präglas av folkbildningsambitioner. SR skall beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme skall ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar.

10 §

SR har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Språkvårdsfrågor skall beaktas i verksamheten. SR skall tillhandahålla ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på det svenska språket.

11 §

Nyhetsverksamheten inom SR skall bedrivas så att en mångfald i nyhetsurval, analyser och kommentarer kommer till uttryck i olika program.

SR skall meddela nyheter, stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden och därvid ge den allsidiga information som medborgarna behöver för att vara orienterade och ta ställning i samhälls- och kulturfrågor.

SR skall granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna samt spegla verksamheten inom sådana organ och inom andra maktsfärer.

Nyhetsförmedling och samhällsbevakning skall utgå från olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter.

12 §

SR skall erbjuda ett mångsidigt kulturutbud av hög kvalitet.

SR skall bevaka, spegla och kritiskt granska händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder. Det utländska programutbudet skall spegla olika kulturkretsar och innehålla program från olika delar av världen. Program om och

från de nordiska grannländerna skall sändas i syfte att stärka den nordiska kulturgemenskapen.

SR skall, självt och i samarbete med utomstående producenter och utövare i det svenska kulturlivet, svara för en omfattande produktion av kulturprogram i vid mening och då särskilt på det svenska språket. Särskild vikt skall läggas vid dramaproduktion av hög kvalitet. En viktig del är att spegla de många olika kulturer och kulturyttringar som finns i Sverige.

SR skall göra föreställningar, konserter och andra kulturhändelser tillgängliga för hela publiken genom samarbeten med kulturinstitutioner samt fria kulturproducenter på skilda kulturområden i hela Sverige.

13 §

SR:s program för sändning till utlandet skall ge dels svenskar som befinner sig utomlands, dels utländsk publik, möjlighet att få information om och upprätthålla kontakt med Sverige. Programmen bör syfta till att ge kunskap om Sverige och bidra till förståelse för det svenska samhället.

Bestämmelserna i 8, 9, 11 och 12 §§ skall tillämpas med avseende på varje språkgrupp för sig och med beaktande av den speciella karaktären hos sändningarna till utlandet.

14 §

SR skall erbjuda ett varierat utbud av program av hög kvalitet för och med barn och unga. Programmen skall på barns och ungdomars egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. SR skall ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga.

SR skall särskilt utveckla programverksamheten för de äldre barnen och ungdomarna. SR skall ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper.

15 §

SR skall beakta funktionshindrades behov. Ambitionsnivån när det gäller funktionshindrades möjligheter att tillgodogöra sig SR:s utbud skall höjas och tillgängligheten förbättras i syfte att arbeta mot det långsiktiga målet att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. Tillgängligheten till program för barn och unga skall prioriteras särskilt. SR skall vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kraftigt

kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet.

Program skall även produceras för speciella målgrupper.

SR skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om program om och för funktionshindrade får SR, Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

16 §

SR skall beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Verksamheten skall vara ett prioriterat område. Tillgängligheten skall förbättras. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib skall inta en särställning. SR skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

17 §

SR skall verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. Vid sidan om en betydande egen programproduktion skall utläggningar, samarbetsprojekt och inköp av program bidra till denna variation liksom utomstående medverkan i den egna programproduktionen.

18 §

SR skall kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det. SR skall se till att meddelandet ges en lämplig utformning och att det inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten.

Genmäle och beriktigande

19 §

Uppgifter som förekommit i ett ljudradioprogram skall beriktigas när det är befogat. Den som har befogat anspråk på att bemöta ett påstående skall beredas tillfälle till genmäle.

Begäran om beriktigande och genmäle skall behandlas skyndsamt. Bifalls en begäran om beriktigande, skall beriktigandet sändas så snart det kan ske i ett för publiken naturligt sammanhang. Bifalls begäran om genmäle, skall ett genmäle sändas så snart det kan ske i eller i anslutning till

program av samma eller likartad karaktär som det som anmärkningen avser.

Om en skriftlig begäran om genmäle har avslagits av SR skall bolaget lämna information till den berörde om förutsättningarna för att hos Granskningsnämnden för radio och TV anmäla bolagets beslut eller dess handläggning av ärendet. Ett beslut om avslag skall innehålla uppgifter om skälen för avslaget.

Villkor för reklam och sponsring

20 §

SR får inte sända reklam. Förbudet omfattar inte sponsringsmeddelanden, reklam för egen programverksamhet eller för programverksamhet från Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, utbildningsmaterial eller andra liknande produkter med direkt anknytning till programmen.

21 §

SR får inte sända sådana sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit SR direkt.

Utän hinder av första stycket får sponsring förekomma av program som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SR är arrangör, under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder.

Detta gäller inte för program som huvudsakligen vänder sig till barn under 12 år.

SR får sända sådana indirekt sponsrade program

- som framställs eller har framställts i samarbete med någon annan som fått bidrag från utomstående för sin andel av produktionen, om SR:s insatser minst motsvarar värdet av erhållna rättigheter,

- där SR köpt en sändningsrätt till ett färdigproducerat eller icke färdigproducerat program som fått bidrag, eller som senare får bidrag från utomstående, om SR betalat ett marknadsmässigt pris för rättigheterna, och

- som framställs eller har framställts av programföretag i ett annat land inom ramen för åtagande gentemot EBU där bidrag till produktionen lämnats från utomstående.

Sträng restriktivitet skall råda när det gäller indirekt sponsrade program som vänder sig till barn under 12 år.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 6

22 §

Bestämmelser om sponsringsmeddelande finns i 7 kap. 8 § första stycket radio- och TV-lagen.

Meddelandet skall – med beaktande av att ändamålet med meddelandet skall vara att upplysa publiken om sponsorskapet – ges en sådan utformning att det inte riskerar att förväxlas med sedvanliga reklamslag i reklamfinansierad radio. Sponsringsmeddelandet, som skall vara kort, får inte åtföljas av musik och skall även i övrigt ges en neutral utformning.

23 §

Vid sändning av reklam enligt 20 § behöver inte reklamslagen omges av ljud- och bildsignaturer enligt 7 kap. 1 § första stycket radio- och TV-lagen eller vara minst en minut långa enligt 7 kap. 6 §.

Beredskaps- och säkerhetsfrågor

24 §

SR skall upprätthålla en hög säkerhet för produktion och distribution. Sändningarna skall ske med så god säkerhet att eventuella sändningsavbrott blir så korta som möjligt. SR skall ställa höga krav på de leverantörer som anlitas för programinsamling och distribution av egensändningar.

25 §

SR skall utifrån en risk- och sårbarhetsanalys analysera och värdera sändningsverksamheten så att avbrott så långt som möjligt kan undvikas. Detta arbete skall ske efter samråd med Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Analysen skall resultera i beredskapsplaner vilka årligen före den 1 mars skall lämnas till regeringen (Kulturdepartementet) och till SPF och Krisberedskapsmyndigheten för kännedom.

Om högsta beredskap råder i landet skall SR utgöra en självständig organisation med totalförsvarsuppgifter och lyda direkt under regeringen. UR:s resurser skall i en sådan situation tillföras SVT och SR. Om höjd beredskap råder i landet får regeringen förordna att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla.

De bestämmelser om bolagets programverksamhet som intagits i tillståndsvillkor och anslagsvillkor för bolaget skall

vara vägledande också för den verksamhet som bedrivs under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 6

SÄNDNINGSTILLSTÅND FÖR SVERIGES TELEVISION AB

Utbildnings- och kulturdepartementet 2006-12-21

Tillståndets innebörd, tid och upphörande

Sveriges Television AB (SVT) har till uppgift att bedriva TV-verksamhet i allmänhetens tjänst. Verksamheten skall präglas av oberoende och stark integritet och bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

SVT meddelas tillstånd att sända rikstäckande television i enlighet med 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844). Sändningstillståndet ger SVT följande rättigheter avseende sändningar med digital sändningsteknik:

1. Att sända televisionsprogram i hela landet.
2. Att tillsammans med Sveriges Utbildningsradio AB sända televisionsprogram under hela dygnet och att därvid använda all tillgänglig överföringskapacitet i en frekvenskanal.
3. Att för sändning av televisionsprogram använda överföringskapacitet som upplåtits av annan även om den sammanlagda kapaciteten överstiger vad som ovan anges.
4. Att upplåta överföringskapacitet till annan tillståndshavare.
5. Att sända så många samtidiga programtjänster som den tillgängliga överföringskapaciteten medger.

Att sända rikstäckande program innebär rätt att dela upp sändningen i regionala sändningar.

Tillståndet träder i kraft den 1 januari 2007 och gäller till och med den 31 december 2009. Samtidigt upphör SVT:s nu gällande sändningstillstånd.

Detta tillstånd kan återkallas enligt bestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ radio- och TV-lagen.

Villkor för sändningsrätten

Regeringen föreskriver att sändningstillståndet skall förenas med följande villkor, vilka SVT godtagit enligt 3 kap. 8 § radio- och TV-lagen.

Allmänna bestämmelser

1 §

SVT skall samtidigt sända SVT1 och SVT2 samt två ytterligare programtjänster till hela landet. Att sända till hela landet innebär efter det att SVT:s analoga sändningar helt har upphört att minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen skall kunna ta emot sändningarna. Dessförinnan skall de digitala marksändningarna i de områden där SVT inte längre bedriver sändningar med analog teknik ha samma räckvidd som SVT:s analoga marksändningar hade när dessa upphörde.

De två ytterligare programtjänster, som förutom SVT1 och SVT2 skall sändas, skall skilja sig såväl från varandra som från SVT1 och SVT2 med avseende på innehåll eller sändningstider. Sändningarna skall omfatta i genomsnitt minst 50 timmar per vecka under ett kalenderår i vardera programtjänsten.

2 §

SVT skall bereda utrymme för sändningar av utbildningsprogram och text-TV från Sveriges Utbildningsradio AB (se även SVT:s anslagsvillkor).

3 §

SVT skall utforma sändningarna på sådant sätt att de inte endast kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet.

4 §

SVT skall använda digital utsändningsteknik för marksändningar. SVT får även sända ut programmen över satellit så att de blir möjliga att ta emot i hela Sverige. SVT skall använda analog utsändningsteknik i enlighet med kompletterande sändningstillstånd. Den tekniska kvaliteten på sändningarna skall vara hög.

SVT skall samverka i tekniska frågor med övriga innehavare av tillstånd att sända television med digital sändningsteknik (tillståndshavare). SVT skall ingå avtal med Boxer TV-Access AB, organisationsnummer 556548-1131

(Boxer) om att Boxer själv eller genom annan skall sända en elektronisk programguide där samtliga tillståndshavares programutbud presenteras på ett likvärdigt sätt. Om SVT sänder tjänster för vilka det krävs att mottagaren använder en styrprogramvara (Application Programme Interface, API) skall en standard som är upptagen i Europeiska kommissionens förteckning över standarder och/eller specifikationer för elektroniska kommunikationsnät, kommunikationstjänster och tillhörande faciliteter och tjänster användas.

Innehållet i sändningarna

5 §

Sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i televisionen.

SVT skall före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet. Ämnesval och framställning skall ta sikte på vad som är relevant och väsentligt.

6 §

Den enskildes privatliv skall respekteras i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat.

7 §

SVT skall erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Hög kvalitet och nyskapande form och innehåll skall utmärka programverksamheten.

Programmen skall utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet skall spegla förhållanden i hela landet och som helhet präglas av folkbildningsambitioner. SVT skall beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme skall ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar.

8 §

SVT har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Språkvårdsfrågor skall beaktas i verksamheten. SVT skall tillhandahålla ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på det svenska språket.

9 §

Nyhetsverksamheten i SVT skall bedrivas så att en mångfald i nyhetsurval, analyser och kommentarer kommer till uttryck i olika program.

SVT skall meddela nyheter, stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden och därvid ge den allsidiga information som medborgarna behöver för att vara orienterade och ta ställning i samhälls- och kulturfrågor.

SVT skall granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna samt spegla verksamheten inom sådana organ och inom andra maktsfärer.

Nyhetsförmedling och samhällsbevakning skall ha olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter.

SVT skall sända regionala nyhetsprogram.

10 §

SVT skall erbjuda ett mångsidigt kulturutbud av hög kvalitet.

SVT skall bevaka, spegla och kritiskt granska händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder. Det utländska programutbudet skall spegla olika kulturkretsar och innehålla program från olika delar av världen. Program om och från de nordiska grannländerna skall sändas i syfte att stärka den nordiska kulturgemenskapen.

SVT skall, självt och i samarbete med utomstående producenter och utövare i det svenska kulturlivet, svara för en omfattande produktion av kulturprogram i vid mening och då särskilt på det svenska språket. Särskild vikt skall läggas vid dramaproduktion av hög kvalitet. En viktig del är att spegla de många olika kulturer och kulturyttringar som finns i Sverige.

SVT skall göra föreställningar, konserter och andra kulturhändelser tillgängliga för hela publiken genom samarbeten med kulturinstitutioner samt fria kulturproducenter på skilda kulturområden i hela Sverige.

SVT skall bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion.

11 §

SVT skall erbjuda ett varierat utbud av program av hög kvalitet för och med barn och unga. Programmen skall på barns och ungdomars egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. SVT skall ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga.

SVT skall särskilt utveckla programverksamheten för de äldre barnen och ungdomarna. SVT skall ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper, liksom till barn och ungdomar som har teckenspråk som första språk.

12 §

SVT skall ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

SVT bör ägna stor uppmärksamhet åt sättet att skildra våld i nyhetsprogram och andra program som informerar publiken om det faktiska våld som förekommer.

13 §

SVT skall beakta funktionshindrades behov. Ambitionsnivån när det gäller funktionshindrades möjligheter att tillgodogöra sig SVT:s utbud skall höjas och tillgängligheten förbättras i syfte att arbeta mot det långsiktiga målet att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. Tillgängligheten till program för barn och unga skall prioriteras särskilt. Program skall även produceras för speciella målgrupper.

SVT skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om program om och för funktionshindrade får SVT, Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

SVT:s programverksamhet för döva skall ha minst samma omfattning och ambitionsnivå för sändningarna på teckenspråk som under den föregående tillståndsperioden. Inriktningen på programverksamheten för döva skall vara att sända främst nyheter, information och kulturprogram på teckenspråk. Barn och ungdomar skall särskilt prioriteras.

Vid tillståndsperiodens slut skall minst 65 procent av sändningstiden för SVT:s förstagångssändningar med svenskt ursprung vara textad i SVT1 och SVT2. Avseende SVT:s övriga programtjänster skall företaget arbeta för att tillgängligheten skall förbättras. SVT skall vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet.

14 §

SVT skall beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Verksamheten skall vara ett prioriterat område. Tillgängligheten skall förbättras. Minoritetsspråken samiska,

finska, meänkieli och romani chib skall inta en särställning. SVT skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SVT, SR och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

15 §

SVT skall verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. Vid sidan om en betydande egen programproduktion skall utläggningar, samarbetsprojekt och inköp av program bidra till denna variation liksom utomståendes medverkan i den egna programproduktionen.

16 §

SVT skall kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det. SVT skall se till att meddelandet ges en lämplig utformning och att det inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten.

Genmäle

17 §

Den som har befogat anspråk på att bemöta ett påstående skall beredas tillfälle till genmäle. Begäran om genmäle skall behandlas skyndsamt. Bifalls begäran om genmäle, skall ett genmäle sändas så snart det kan ske i eller i anslutning till program av samma eller likartad karaktär som det som anmärkningen avser.

Om en skriftlig begäran om genmäle har avslagits av SVT skall bolaget lämna information till den berörde om förutsättningarna för att hos Granskningsnämnden för radio och TV anmäla bolagets beslut eller dess handläggning av ärendet. Ett beslut om avslag skall innehålla uppgifter om skälen för avslaget.

Villkor för reklam och sponsring

18 §

SVT får inte sända reklam. Förbudet omfattar inte sponsringsmeddelanden, reklam för egen programverksamhet eller för programverksamhet från SR och UR,

utbildningsmaterial eller andra liknande produkter med direkt anknytning till programmen.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 6

19 §

SVT får inte sända sådana sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit SVT direkt.

Utan hinder av första stycket får sponsring förekomma

- i SVT:s sändningar i samband med sportevenemang,
- av program som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SVT är arrangör, under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder.

Detta gäller inte för program som huvudsakligen vänder sig till barn under 12 år.

SVT får sända sådana indirekt sponsrade program

- som framställs eller har framställts i samarbete med någon annan som fått bidrag från utomstående för sin andel av produktionen, om SVT:s insatser minst motsvarar värdet av erhållna rättigheter,

- där SVT köpt en visningsrätt till ett färdigproducerat eller icke färdigproducerat program som fått bidrag, eller som senare får bidrag från utomstående, om SVT betalat ett marknadsmässigt pris för rättigheterna, och

- som framställs eller har framställts av programföretag i ett annat land inom ramen för åtagande gentemot EBU där bidrag till produktionen lämnats från utomstående.

Sträng restriktivitet skall råda när det gäller indirekt sponsrade program som vänder sig till barn under 12 år.

20 §

Bestämmelser om sponsringsmeddelande finns i 7 kap. 8 § första stycket radio- och TV-lagen.

En sponsors logotyp får användas endast om det kan ske utan risk för förväxling med tjänst eller vara som sponsorn erbjuder till försäljning. Sponsringsmeddelandet, som skall vara kort, får inte åtföljas av musik och skall även i övrigt ges en neutral utformning.

21 §

Vid sändning av reklam enligt 18 § behöver inte reklaminslagen omges av ljud- och bildsignaturer enligt 7 kap.

1 § första stycket radio- och TV-lagen eller vara minst en minut långa enligt 7 kap. 6 §.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 6

Beredskaps- och säkerhetsfrågor

22 §

SVT skall upprätthålla en hög säkerhet för produktion och distribution. Sändningarna skall ske med så god säkerhet att eventuella sändningsavbrott blir så korta som möjligt. SVT skall ställa höga krav på de leverantörer som anlitas för programinsamling och distribution av egensändningar.

23 §

SVT skall utifrån en risk- och sårbarhetsanalys analysera och värdera sändningsverksamheten så att avbrott så långt som möjligt kan undvikas. Detta arbete skall ske efter samråd med Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Analysen skall resultera i beredskapsplaner vilka årligen före den 1 mars skall lämnas till regeringen (Kulturdepartementet) och till SPF och Krisberedskapsmyndigheten för kännedom.

Om högsta beredskap råder i landet skall SVT utgöra en självständig organisation med totalförsvarsuppgifter och lyda direkt under regeringen. UR:s resurser skall i en sådan situation tillföras SVT och SR. Om höjd beredskap råder i landet får regeringen förordna att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla.

De bestämmelser om bolagets programverksamhet som intagits i tillståndsvillkor och anslagsvillkor för bolaget skall vara vägledande också för den verksamhet som bedrivs under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

SÄNDNINGSTILLSTÅND FÖR SVERIGES UTBILDNINGSRADIO AB

Utbildnings- och kulturdepartementet 2006-12-21

Tillståndets innebörd, tid och upphörande

Sveriges Utbildningsradio AB (UR) har till uppgift att bedriva programverksamhet inom utbildningsområdet i allmänhetens tjänst. Verksamheten skall präglas av oberoende och stark integritet och bedrivs självständigt i förhållande till såväl

staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

UR meddelas tillstånd att sända rikstäckande analog ljudradio och digital television i enlighet med 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844). Sändningstillståndet innebär rätt att i hela landet under hela dygnet sända program med utnyttjande av Sveriges Television AB:s (SVT) och Sveriges Radio AB:s (SR) sändningsutrymme, enligt överenskommelse som träffas bolagen emellan, samt att sända så många samtidiga program som det tillgängliga sändningsutrymmet medger. Att samtidigt sända ett rikstäckande program innebär rätt att dela upp sändningen i regionala sändningar.

Se också UR:s sändningstillstånd för analog marksänd TV och sändningstillstånd för ljudradio med digital teknik.

Tillståndet träder i kraft den 1 januari 2007 och gäller till och med den 31 december 2009. Samtidigt upphör UR:s nu gällande sändningstillstånd.

Detta tillstånd kan återkallas enligt bestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ radio- och TV-lagen.

Villkor för sändningsrätten

Regeringen föreskriver att sändningstillståndet skall förenas med följande villkor, vilka UR godtagit enligt 3 kap. 8 § radio- och TV-lagen.

Allmänna bestämmelser

1 §

UR skall sända ljudradio- och TV-program.

2 §

UR skall utforma sändningarna på sådant sätt att de inte endast kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet.

3 §

UR skall använda analog utsändningsteknik för ljudradio. Se också UR:s sändningstillstånd för ljudradio med digital teknik.

4 §

UR skall använda digital utsändningsteknik vid sändning av bild och ljud för marksänd television. UR skall använda analog

utsändningsteknik i enlighet med kompletterande sändningstillstånd. I de områden där UR inte längre bedriver sändningar med analog teknik skall de digitala marksändningarna ha samma räckvidd som UR:s analoga marksändningar hade när dessa upphörde. UR får även sända ut programmen över satellit så att de blir möjliga att ta emot i hela Sverige.

5 §

Den tekniska kvaliteten på sändningarna skall vara hög. UR skall samverka i tekniska frågor med övriga innehavare av tillstånd att sända television med digital sändningsteknik (tillståndshavare). UR skall ingå avtal med Boxer TV-Access AB, organisationsnummer 556548-1131 (Boxer) om att Boxer själv eller genom annan skall sända en elektronisk programguide där samtliga tillståndshavares programutbud presenteras på ett likvärdigt sätt. Om UR sänder tjänster för vilka det krävs att mottagaren använder en styrprogramvara (Application Programme Interface, API) skall en standard som är upptagen i Europeiska kommissionens förteckning över standarder och/eller specifikationer för elektroniska kommunikationsnät, kommunikationstjänster och tillhörande faciliteter och tjänster användas.

Innehållet i sändningarna

6 §

Sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i ljudradion och televisionen.

UR skall före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet. Ämnesval och framställning skall ta sikte på vad som är relevant och väsentligt.

7 §

Den enskildes privatliv skall respekteras i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat.

8 §

UR skall ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

9 §

UR skall erbjuda ett mångsidigt programutbud. Hög kvalitet och nyskapande form och innehåll skall utmärka programverksamheten.

UR skall även fortsättningsvis koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet.

Programverksamheten skall bedrivas inom utbildningsområdena förskola, barn- och ungdomsskola, högskola och vuxenutbildning och inriktas på att förstärka, bredda och komplettera de insatser som görs av andra på dessa områden. Användarna av UR:s programverksamhet, särskilt inom utbildningsväsendet, skall ges möjligheter att framföra synpunkter och önskemål gällande programverksamheten.

Programmen skall utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet skall som helhet präglas av folkbildningsambitioner. UR skall beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme skall ges åt en mångfald av åsikter och meningssyftningar.

10 §

UR har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Språkvårdsfrågor skall beaktas i verksamheten. UR skall tillhandahålla ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på det svenska språket.

11 §

UR skall erbjuda ett varierat utbud av program av hög kvalitet för och med barn och unga. Programmen skall på barns och ungdomars egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. UR skall ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program för barn och unga. UR skall särskilt utveckla programverksamheten för de äldre barnen och ungdomarna. UR skall ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper, liksom till barn och ungdomar som har teckenspråk som första språk.

12 §

UR skall beakta funktionshindrades behov. Ambitionsnivån när det gäller funktionshindrades möjligheter att tillgodogöra sig

UR:s utbud skall höjas och tillgängligheten förbättras i syfte att arbeta mot det långsiktiga målet att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare. Tillgängligheten till program för barn och unga skall prioriteras särskilt. UR skall vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kraftigt kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet. Detta gäller särskilt för ljudradiosändningar.

Program skall även produceras för speciella målgrupper.

UR skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om program om och för funktionshindrade får UR, SVT och SR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

13 §

UR skall erbjuda ett mångsidigt utbud som speglar de olika kulturer som finns i Sverige och innehåller program från olika delar av världen.

14 §

UR skall beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Verksamheten skall vara ett prioriterat område. Tillgängligheten skall förbättras. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib skall inta en särställning. UR skall ha en dialog med de berörda grupperna.

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får UR, SVT och SR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

15 §

UR skall verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. Vid sidan om en betydande egen programproduktion skall utläggningar, samarbetsprojekt och inköp av program bidra till denna variation liksom utomstående medverkan i den egna programproduktionen.

Genmäle och beriktigande

16 §

Uppgifter som förekommit i ett ljudradioprogram skall beriktigas när det är befogat. Den som har befogat anspråk på att bemöta ett påstående skall beredas tillfälle till genmäle.

Begäran om beriktigande och genmäle skall behandlas skyndsamt. Bifalls en begäran om beriktigande, skall

beriktigandet sändas så snart det kan ske i ett för publiken naturligt sammanhang. Bifalls begäran om genmäle, skall ett genmäle sändas så snart det kan ske i eller i anslutning till program av samma eller likartad karaktär som det som anmärkningen avser.

Om en skriftlig begäran om genmäle har avslagits av UR skall bolaget lämna information till den berörde om förutsättningarna för att hos Granskningsnämnden för radio och TV anmäla bolagets beslut eller dess handläggning av ärendet. Ett beslut om avslag skall innehålla uppgifter om skälen för avslaget.

Villkor för reklam och sponsring

17 §

UR får inte sända reklam. Förbudet omfattar inte sponsringsmeddelanden, reklam för egen programverksamhet eller för programverksamhet från SR och SVT, utbildningsmaterial eller andra liknande produkter med direkt anknytning till programmen.

18 §

UR får inte sända sådana sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit UR direkt.

UR får sända sådana indirekt sponsrade program

- som framställs eller har framställts i samarbete med någon annan som fått bidrag från utomstående för sin andel av produktionen, om UR:s insatser minst motsvarar värdet av erhållna rättigheter,

- där UR köpt en visningsrätt/sändningsrätt till ett färdigproducerat eller icke färdigproducerat program som fått bidrag, eller som senare får bidrag från utomstående, om UR betalat ett marknadsmässigt pris för rättigheterna, och

- som framställs eller har framställts av programföretag i ett annat land inom ramen för åtagande gentemot Europeiska Radiounionen där bidrag till produktionen lämnats från utomstående.

Sträng restriktivitet skall råda när det gäller indirekt sponsrade program som vänder sig till barn under 12 år.

Bestämmelser om sponsringsmeddelande finns i 7 kap. 8 § första stycket radio- och TV-lagen.

19 §

Vid sändning av reklam enligt 17 § behöver inte reklaminslagen omges av ljud- och bildsignaturer enligt 7 kap. 1 § första stycket radio- och TV-lagen eller vara minst en minut långa enligt 7 kap. 6 §.

Beredskaps- och säkerhetsfrågor

20 §

UR skall upprätthålla en hög säkerhet för produktion och distribution. Sändningarna skall ske med så god säkerhet att eventuella sändningsavbrott blir så korta som möjligt. UR skall ställa höga krav på de leverantörer som anlitas för programinsamling och distribution av egensändningar.

21 §

UR skall utifrån en risk- och sårbarhetsanalys analysera och värdera sändningsverksamheten så att avbrott så långt som möjligt kan undvikas. Detta arbete skall ske efter samråd med Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Analysen skall resultera i beredkapsplaner vilka årligen före den 1 mars skall lämnas till regeringen (Kulturdepartementet) och till SPF och Krisberedskapsmyndigheten för kännedom.

Om högsta beredskap råder i landet skall SVT och SR utgöra självständiga organisationer med totalförsvarsuppgifter och lyda direkt under regeringen. UR:s resurser skall i en sådan situation tillföras SVT och SR. Om höjd beredskap råder i landet får regeringen förordna att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla.

De bestämmelser om bolagets programverksamhet som intagits i tillståndsvillkor och anslagsvillkor för bolaget skall vara vägledande också för den verksamhet som bedrivs under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

ANSLAGSVILLKOR FÖR SVERIGES RADIO AB FÖR 2009

Anslag

Prop. 2008/09:1 utg.omr. 17, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92

Medelsanvisning **2 445 300 000 kr**

Medlen utbetalas från rundradiorörelsens resultatkonto (rundradiokontot) hos Riksgäldskontoret.

Medlen på rundradiokontot förvaltas av Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) i enlighet med avtal mellan staten och RIKAB (regeringsbeslut 1997-12-04). Medel till Sveriges Radio AB (SR) betalas ut efter rekvisition. Medlen betalas ut månadsvis i förskott. De får lyftas tidigast den 7:e i varje månad.

VILLKOR

Anslagsvillkoren träder i kraft den 1 januari 2009 och gäller till och med den 31 december 2009. Regeringen föreskriver att SR:s medelstillelning ska förenas med följande villkor.

Ekonomiska förutsättningar

1. SR ska inom tillgängliga ekonomiska ramar göra de prioriteringar som krävs för att uppfylla uppdraget. Verksamheten ska inom ramen för uppdraget bedrivas rationellt och syfta till god effektivitet och produktivitet.

2. Medlen ska användas för företagets kärnverksamhet, dvs. att producera och sända radioprogram till allmänheten. Medlen ska också i förekommande fall användas till kompletterande verksamhet, dvs. verksamhet som syftar till att utveckla kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna.
3. Sidoverksamheter till SR:s sändningsverksamhet ska bära sina egna kostnader och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheter ska redovisas som egna resultatområden. Det ska finnas en resultaträkning och, om god redovisningssed så kräver, en balansräkning för dessa verksamheter. Redovisningen ska ingå som en del av årsredovisningen som granskas av bolagets revisorer.
4. SR ska tillsammans med Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) anslå medel för RIKAB:s kostnader i proportion till storleken på respektive programföretags medelstilleddning från rundradiokontot.
5. SR har som delägare till RIKAB ansvar för att RIKAB för statens räkning uppbär TV-avgifter och bedriver avgiftskontroll samt ansvarar för förvaltningen av rundradiorörelsens medel.

Verksamhet

6. SR:s sändningar ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

7. SR ska delta i den tekniska utvecklingen av produktions- och distributionsteknik för radio. SR:s produktion och distribution ska präglas av strävan att nå ut till lyssnare med programverksamheten. Samtidigt bör SR iaktta försiktighet när det gäller satsningar på oprövad teknik eller teknik som inte alla lyssnare har tillgång till.
8. SR ska särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa. SR får inte utan regeringens medgivande förändra sin kärnverksamhet i betydande omfattning genom att t.ex. starta permanenta nya programkanaler eller liknande tjänster. Sidoverksamheter ska inte ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten.
9. Överenskommelser mellan SVT, SR och UR rörande insatser för språkliga och etniska minoriteter samt personer med funktionshinder ska tillställas Kulturdepartementet och Granskningsnämnden för radio och TV.

Organisation

10. SR ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Den lokala och regionala organisationen ska ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet

med kunskap om och förankring i de olika regionerna.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 7

11. Den andel av allmänproduktionen i SR:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent.
12. Om oenighet uppstår mellan SR och UR om fördelning och placering av sändningstid ska frågan avgöras av en skiljenämnd enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande.
13. Staten får, om SR:s sändningstillstånd upphör, inlösa byggnader, inredning och utrustning samt övriga inventarier och installationer, som tillhör SR. Kan överenskommelse ej träffas om lösenbeloppet, ska detta bestämmas av tre värderingsmän, som utses enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. SR ska medverka till att företag som staten bestämmer utan särskilt vederlag får överta de lokaler som SR förhyrt. SR medger att personal anställd för programverksamheten får övergå till anställning i sådant företag senast när tillståndet upphör att gälla.

Redovisning och revision

14. SR ska senast den 1 mars 2009 lämna budgetunderlag till Kulturdepartementet inför regeringens förslag till riksdagen om medelstilledning för 2010. Budgetunderlaget ska innehålla redovisningar av den genomförda verksamheten samt redovisningar av SR:s planer för verksamheten. SR jämte övriga delägare av RIKAB svarar för att även en redovisning avseende RIKAB:s verksamhet bifogas budgetunderlaget. RIKAB ska senast den 1 mars

2009 till Kulturdepartementet inge årsredovisning för rundradiorörelsen avseende 2008. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för avgiftskontrollens effekter.

15. SR ska årligen följa upp och redovisa hur uppdraget fullgjorts. Redovisningen ska bl.a. innehålla en beskrivning av hur arbetet mot de mål som företaget har formulerat för verksamheten under tillståndsperioden bedrivs och hur de uppfylls. Redovisningen avseende 2009 ska senast den 1 mars 2010 ges in till Kulturdepartementet samt till Granskningsnämnden för radio och TV. Samtliga verksamhets- och programområden ska redovisas i rapporten.

SR ska, i samarbete med SVT och UR, ta fram konkreta uppföljningsbara resultatmätt baserade på tillstånds- och anslagsvillkor. Resultatmåttan bör utformas så att de ger väsentlig information om uppdraget och förmedlar viktiga erfarenheter av verksamheten. SR ska på olika sätt stimulera en fortlöpande offentlig diskussion om verksamheten.

SR ska redovisa och kommentera hur resultaten har utvecklats med avseende på volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet och produktivitet. SR ska utveckla arbetet med att mäta och redovisa olika indikatorer på kvaliteten och särarten i programutbudet.

Programstatistiken ska utformas så att jämförelser blir möjliga över tid. Redovisningen ska uttrycka olika programkategoriers andel av den totala sändningstiden, när olika programtyper sänds

samt resursförbrukningen för respektive kategori. Redovisningen ska även avse omfattningen av lyssnande och publikens reaktioner samt företagets planer för kommande år.

SR ska redovisa hur det säkerställs att all verksamhet uppfyller de krav som ställs på företaget i sändningstillstånd och anslagsvillkor.

SR ska vidare beakta de övriga anvisningar för redovisning av programverksamhet m.m. som anges i proposition 2005/06:112.

16. SR ska säkerställa att företagets revisorer ges möjlighet att granska företagets redovisning enligt punkt 15, budgetunderlag och, i förekommande fall, särredovisningar av uppdrag i särskilda regeringsbeslut. Utlåtande över dessa granskningar ska ske i särskilda revisorsintyg som tillställs Kulturdepartementet.

ÖVRIGT

Vissa författningar m.m.

Lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Radio- och TV-lag (1996:844)

Lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Regeringsbeslut 1989-02-16 om bemyndigande att träffa avtal om Radiotjänst i Kiruna Aktiebolags verksamhet med uppbörd m.m. av TV-avgifter.

Regeringsbeslut 1993-12-16 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1994-03-24 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 1995-10-12 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1996-12-12 om upphörande av stiftelser och stiftelseförordnanden samt bildande av ny stiftelse och fastställande av stiftelseförordnande för Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringsbeslut 1997-12-04 om bemyndigande att säga upp avtal om förvaltning av rundradiomedlen med Sveriges Television AB samt att träffa avtal med Radiotjänst i Kiruna AB om förvaltning av rundradiomedlen.

Regeringsbeslut 2000-02-24 om godkännande av ändring av bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 2000-07-06 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

ANSLAGSVILLKOR FÖR SVERIGES TELEVISION AB FÖR 2009

Anslag

Prop. 2008/09:1 utg.omr. 17, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92

Medelsanvisning	4 007 100 000 kr, varav
från rundradiokontot	3 762 600 000 kr
från distributionskontot	244 500 000 kr

Medlen utbetalas från rundradiorörelsens resultatkonto (rundradiokontot) respektive distributionskontot hos Riksgäldskontoret.

Medlen på rundradiokontot förvaltas av Radiotjänst i Kiruna AB i enlighet med avtal mellan staten och RIKAB (regeringsbeslut 1997-12-04). Medel till Sveriges Television AB (SVT) betalas ut efter rekvisition. Medlen betalas ut månadsvis i förskott. De får lyftas tidigast den 7:e i varje månad.

Enligt riksdagens beslut har regeringen bemyndigats att för 2009 besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot upp till ett belopp om 1 150 000 000 kronor (prop. 2008/09:1 utg.omr. 17, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92). Riksgäldskontoret ska tillhandahålla denna kredit fram till dess att skulden är slutreglerad.

Under 2009 ska 510 000 000 kronor överföras från rundradiokontot till distributionskontot. RIKAB svarar för att denna överföring sker i enlighet med avtal mellan staten och RIKAB (regeringsbeslut 2001-12-20). Medlen ska överföras med en tolfedel den 7:e varje månad.

VILLKOR

Anslagsvillkoren träder i kraft den 1 januari 2009 och gäller till och med den 31 december 2009. Regeringen föreskriver att SVT:s medelstilldelning ska förenas med följande villkor.

Ekonomiska förutsättningar

1. SVT ska inom tillgängliga ekonomiska ramar göra de prioriteringar som krävs för att uppfylla uppdraget. Verksamheten ska inom ramen för uppdraget

bedrivs rationellt och syfta till god effektivitet och produktivitet.

2. Medlen ska användas för företagets kärnverksamhet, dvs. att producera och sända TV-program till allmänheten. Medlen ska också i förekommande fall användas till kompletterande verksamhet, dvs. verksamhet som syftar till att utveckla kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna.
3. Sidoverksamheter till SVT:s sändningsverksamhet ska bära sina egna kostnader och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheter ska redovisas som egna resultat-områden. Det ska finnas en resultaträkning och, om god redovisningssed så kräver, en balansräkning för dessa verksamheter. Redovisningen ska ingå som en del av årsredovisningen som granskas av bolagets revisorer.
4. SVT ska tillsammans med Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) anslå medel för RIKAB:s kostnader i proportion till storleken på respektive programföretags medelstildning från rundradiokontot.
5. SVT har som delägare till RIKAB ansvar för att RIKAB för statens räkning uppbär TV-avgifter och bedriver avgiftskontroll samt ansvarar för förvaltningen av rundradiorörelsens medel.

Verksamhet

6. SVT ska sända text-TV-sändningar till hela landet.

7. SVT får bedriva sändningar via satellit med syfte att nå allmänheten i Sverige, Finland och övriga världen.
8. SVT:s sändningar riktade till Sverige ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning utöver erlagd TV-avgift. Till den del sändningarna görs tillgängliga utanför Sverige ska verksamheten bära sina egna kostnader.
9. SVT ska delta i den tekniska utvecklingen av produktions- och distributionsteknik för TV. SVT:s produktion och distribution ska präglas av strävan att nå ut till tittare med programverksamheten. Samtidigt bör SVT iakttä försiktighet när det gäller satsningar på oprövad teknik eller teknik som inte alla tittare har tillgång till.
10. SVT ska särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa. SVT får inte utan regeringens medgivande förändra sin kärnverksamhet i betydande omfattning genom att t.ex. starta permanenta nya programkanaler eller liknande tjänster. Sidoverksamheter till SVT:s sändningsverksamhet ska inte ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten.
11. Överenskommelser mellan SVT, SR och UR rörande insatser för språkliga och etniska minoriteter samt personer med funktionshinder ska tillställas Kulturdepartementet och Granskningsnämnden för radio och TV.

12. SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Den lokala och regionala organisationen ska ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet med kunskap om och förankring i de olika regionerna.
13. Den andel av allmänproduktionen i SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent.
14. SVT:s nyhetsverksamhet ska bedrivas så att de olika självständiga nyhetsredaktionerna inom företaget oberoende av varandra kan fatta beslut med skilda perspektiv.
15. Programverksamhet för teckenspråkiga ska bedrivas i en teckenspråkig miljö. Det innebär att arbetsplatsen ska vara tvåspråkig (svenskt teckenspråk och svenska).
16. Om oenighet uppstår mellan SVT och UR om fördelning och placering av sändningstid ska frågan avgöras av en skiljenämnd enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande.
17. Staten får, om SVT:s sändningstillstånd upphör, inlösa byggnader, inredning och utrustning samt övriga inventarier och installationer, som tillhör SVT. Kan överenskommelse ej träffas om lösenbeloppet, ska detta bestämmas av tre värderingsmän, som utses enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. SVT ska

medverka till att företag som staten bestämmer utan särskilt vederlag får överta de lokaler som SVT förhyrt. SVT medger att personal anställd för programverksamheten får övergå till anställning i sådant företag senast när tillståndet upphör att gälla.

Redovisning och revision

18. SVT ska senast den 1 mars 2009 lämna budgetunderlag till Kulturdepartementet inför regeringens förslag till riksdagen om medelstillelning för 2010. Budgetunderlaget ska innehålla redovisningar av den genomförda verksamheten samt redovisningar av SVT:s planer för verksamheten. SVT jämte övriga delägare av RIKAB svarar för att även en redovisning avseende RIKAB:s verksamhet bifogas budgetunderlaget. RIKAB ska senast den 1 mars 2009 till Kulturdepartementet inge årsredovisning för rundradiorörelsen avseende 2008. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för avgiftskontrollens effekter.

19. SVT ska årligen följa upp och redovisa hur uppdraget fullgjorts. Redovisningen ska bl.a. innehålla en beskrivning av hur arbetet mot de mål som företaget har formulerat för verksamheten under tillståndsperioden bedrivs och hur de uppfylls. Redovisningen avseende 2009 ska senast den 1 mars 2010 ges in till Kulturdepartementet samt till Granskningsnämnden för radio och TV. Samtliga verksamhets- och programområden ska redovisas i rapporten. SVT ska bl.a. utförligt rapportera hur programverksamheten för teckenspråkiga utvecklas.

SVT ska, i samarbete med SR och UR, ta fram konkreta uppföljningsbara resultatmått baserade på tillstånds- och anslagsvillkor. Resultatmåttan bör utformas så att de ger väsentlig information om uppdraget och förmedlar viktiga erfarenheter av verksamheten. SVT ska på olika sätt stimulera en fortlöpande offentlig diskussion om verksamheten.

SVT ska redovisa och kommentera hur resultaten har utvecklats med avseende på bl.a. volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet och produktivitet. SVT ska utveckla arbetet med att mäta och redovisa olika indikatorer på kvaliteten och särarten i programutbudet.

Programstatistiken ska utformas så att jämförelser blir möjliga över tid. Redovisningen ska uttrycka olika programkategoriers andel av den totala sändningstiden, när olika programtyper sänds samt resursförbrukningen för respektive kategori. Redovisningen ska även avse omfattningen av tittandet och publikens reaktioner samt företagens planer för kommande år.

SVT ska redovisa hur det säkerställs att all verksamhet uppfyller de krav som ställs på företaget i sändningstillstånd och anslagsvillkor.

SVT ska vidare beakta de övriga anvisningar för redovisning av programverksamhet m.m. som anges i proposition 2005/06:112.

20. SVT ska säkerställa att företagens revisorer ges möjlighet att granska företagens redovisning enligt punkt 19, budgetunderlag och, i förekommande fall, särredovisningar av uppdrag i särskilda regeringsbeslut. Utlåtande över dessa granskningar

ska ske i särskilda revisorsintyg som tillställs Kulturdepartementet.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 7

ÖVRIGT

Vissa författningar m.m.

Lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Radio- och TV-lag (1996:844)

Lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Regeringsbeslut 1989-02-16 om bemyndigande att träffa avtal om Radiotjänst i Kiruna Aktiebolags verksamhet med uppbörd m.m. av TV-avgifter.

Regeringsbeslut 1993-12-16 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1994-03-24 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 1995-10-12 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1996-12-12 om upphörande av stiftelser och stiftelseförordnanden samt bildande av ny stiftelse och fastställande av stiftelseförordnande för Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringsbeslut 1996-09-05 om TV-sändningar via satellit.

Regeringsbeslut 1997-11-13 om medgivande att inleda TV-sändningar.

Regeringsbeslut 1997-12-04 om bemyndigande att säga upp avtal om förvaltning av rundradiomedlen med Sveriges Television AB samt att träffa avtal med Radiotjänst i Kiruna AB om förvaltning av rundradiomedlen.

Regeringsbeslut 2000-02-24 om godkännande av ändring av bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 2000-07-06 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringsbeslut 2001-12-20 om bemyndigande att träffa avtal med Radiotjänst i Kiruna AB angående förvaltning av distributionskontot.

Regeringsbeslut 2005-10-27 om bemyndigande för Radiotjänst i Kiruna AB att underteckna avtal om upptagande av lån i Riksgäldskontoret.

ANSLAGSVILLKOR FÖR SVERIGES UTBILDNINGSRADIO AB FÖR 2009

Anslag

Prop. 2008/09:1 utg.omr. 17, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92

Medelsanvisning	320 100 000 kr, varav
från rundradiokontot	309 600 000 kr
från distributionskontot	10 500 000 kr

Medlen utbetalas från rundradiorörelsens resultatkonto (rundradiokontot) respektive distributionskontot hos Riksgäldskontoret.

Medlen på rundradiokontot förvaltas av Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) i enlighet med avtal mellan staten och RIKAB (regeringsbeslut 1997-12-04). Medel till Sveriges Utbildningsradio AB (UR) betalas ut efter rekvisition. Medlen betalas ut månadsvis i förskott. De får lyftas tidigast den 7:e i varje månad.

Vad gäller överföring av medel från rundradiokontot till distributionskontot, se SVT:s anslagsvillkor för 2009.

VILLKOR

Anslagsvillkoren träder i kraft den 1 januari 2009 och gäller till och med den 31 december 2009. Regeringen föreskriver att UR:s medelstilleddning ska förenas med följande villkor.

Ekonomiska förutsättningar

1. UR ska inom tillgängliga ekonomiska ramar göra de prioriteringar som krävs för att uppfylla uppdraget. Verksamheten ska inom ramen för uppdraget bedrivas rationellt och syfta till god effektivitet och produktivitet.
2. Medlen ska användas för företagets kärnverksamhet, dvs. att producera och sända radio- och TV-program till allmänheten. Medlen ska också i förekommande fall användas till kompletterande verksamhet, dvs. verksamhet som syftar till att utveckla kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna.
3. Sidoverksamheter till UR:s sändningsverksamhet ska bära sina egna kostnader och i övrigt bedrivas på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheter ska redovisas som egna resultatområden.

Det ska finnas en resultaträkning och, om god redovisningssed så kräver, en balansräkning för dessa verksamheter. Redovisningen ska ingå som en del av årsredovisningen som granskas av bolagets revisorer.

4. UR ska tillsammans med Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Radio AB (SR) anslå medel för RIKAB:s kostnader i proportion till storleken på respektive programföretags medelstilldelning från rundradiokontot.
5. UR har som delägare till RIKAB ansvar för att RIKAB för statens räkning uppbär TV-avgifter och bedriver avgiftskontroll samt ansvarar för förvaltningen av rundradiorörelsens medel.

Verksamhet

6. UR får utnyttja SVT:s sändningsutrymme vid TV-sändningar via satellit med syfte att nå allmänheten i Sverige, Finland och övriga världen. Sändningarna ska i allt väsentligt utgöras av UR:s ordinarie sändningar. UR ska sända text-TV.
7. UR:s sändningar riktade till Sverige ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning utöver erlagd TV-avgift. Till den del sändningarna görs tillgängliga utanför Sverige ska verksamheten bära sina egna kostnader.
8. UR ska delta i den tekniska utvecklingen av produktions- och distributionsteknik för radio och TV. UR:s produktion och distribution ska präglas av strävan att nå ut till lyssnare och tittare med programverksamheten. Samtidigt bör UR iaktta försiktighet när det gäller satsningar på oprövad

teknik eller teknik som inte alla lyssnare och tittare har tillgång till.

9. UR ska särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa. UR får inte utan regeringens medgivande förändra sin kärnverksamhet i betydande omfattning genom att t.ex. starta permanenta nya programkanaler eller liknande tjänster. Sidoverksamheter till UR:s sändningsverksamhet ska inte ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten.
10. UR ska fortsatt ägna särskild uppmärksamhet åt tillgängligheten till och kunskap om programmen.
11. Överenskommelser mellan SVT, SR och UR rörande insatser för språkliga och etniska minoriteter samt personer med funktionshinder ska tillställas Kulturdepartementet och Granskningsnämnden för radio och TV.

Organisation

12. UR bestämmer om regional indelning av organisationen.
13. Om oenighet uppstår mellan UR och SVT eller SR om fördelning och placering av sändningstid ska frågan avgöras av en skiljenämnd enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande.
14. Staten får, om UR:s sändningstillstånd upphör, inlösa byggnader, inredning och utrustning samt övriga inventarier och installationer, som tillhör UR. Kan överenskommelse ej träffas om lösenbeloppet, ska

detta bestämmas av tre värderingsmän, som utses enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. UR ska medverka till att företag som staten bestämmer utan särskilt vederlag får överta de lokaler som UR förhyrt. UR medger att personal anställd för programverksamheten får övergå till anställning i sådant företag senast när tillståndet upphör att gälla.

Redovisning och revision

15. UR ska senast den 1 mars 2009 lämna budgetunderlag till Kulturdepartementet inför regeringens förslag till riksdagen om medelstilleddning för 2010. Budgetunderlaget ska innehålla redovisningar av den genomförda verksamheten samt redovisningar av UR:s planer för verksamheten. UR jämte övriga delägare av RIKAB svarar för att även en redovisning avseende RIKAB:s verksamhet bifogas budgetunderlaget. RIKAB ska senast den 1 mars 2009 till Kulturdepartementet inge årsredovisning för rundradiorörelsen avseende 2008. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för avgiftskontrollens effekter.

16. UR ska årligen följa upp och redovisa hur uppdraget fullgjorts. Redovisningen ska bl.a. innehålla en beskrivning av hur arbetet mot de mål som företaget har formulerat för verksamheten under tillståndspanoden bedrivs och hur de uppfylls. Redovisningen avseende 2009 ska senast den 1 mars 2010 ges in till Kulturdepartementet samt till Granskningsnämnden för radio och TV. Samtliga verksamhets- och programråden ska redovisas i rapporten. UR ska tydligt redovisa sina kontakter med olika delar av utbildningsväsendet.

UR ska, i samarbete med SVT och SR, ta fram konkreta uppföljningsbara resultatmått baserade på tillstånds- och anslagsvillkor. Resultatmåten bör utformas så att de ger väsentlig information om uppdraget och förmedlar viktiga erfarenheter av verksamheten. UR ska på olika sätt stimulera en fortlöpande offentlig diskussion om verksamheten.

UR ska redovisa och kommentera hur resultaten har utvecklats med avseende på volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet och produktivitet. UR ska utveckla arbetet med att mäta och redovisa olika indikatorer på kvaliteten och särarten i programutbudet.

Programstatistiken ska utformas så att jämförelser blir möjliga över tid. Redovisningen ska uttrycka olika programkategoriers andel av den totala sändningstiden, när olika programtyper sänds samt resursförbrukningen för respektive kategori. Redovisningen ska även avse omfattningen av tittande och lyssnande och publikens reaktioner samt företagets planer för kommande år.

UR ska redovisa hur det säkerställs att all verksamhet uppfyller de krav som ställs på företaget i sändningstillstånd och anslagsvillkor.

UR ska vidare beakta de övriga anvisningar för redovisning av programverksamhet m.m. som anges i proposition 2005/06:112.

17. UR ska säkerställa att företagets revisorer ges möjlighet att granska företagets redovisning enligt punkt 16, budgetunderlag och, i förekommande fall, särredovisningar av uppdrag i särskilda regeringsbeslut. Utlåtande över dessa granskningar

ska ske i särskilda revisorsintyg som tillställs Kulturdepartementet.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 7

ÖVRIGT

Vissa författningar m.m.

Lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Radio- och TV-lag (1996:844)

Lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Regeringsbeslut 1989-02-16 om bemyndigande att träffa avtal om Radiotjänst i Kiruna Aktiebolags verksamhet med uppbörd m.m. av TV-avgifter.

Regeringsbeslut 1993-12-16 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1994-03-24 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 1995-10-12 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningen för Sveriges Radio Förvaltnings AB.

Regeringsbeslut 1996-12-12 om upphörande av stiftelser och stiftelseförordnanden samt bildande av ny stiftelse och fastställande av stiftelseförordnande för Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringsbeslut 1997-06-19 om TV-sändningar via satellit.

Regeringsbeslut 1997-12-04 om bemyndigande att säga upp avtal om förvaltning av rundradiomedlen med Sveriges

Television AB samt att träffa avtal med Radiotjänst i Kiruna AB om förvaltning av rundradiomedlen.

Prop. 2008/09:195
Bilaga 7

Regeringsbeslut 2000-02-24 om godkännande av ändring av bolagsordningen för Radiotjänst i Kiruna AB.

Regeringsbeslut 2000-07-06 om godkännande av vissa ändringar i bolagsordningarna för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringsbeslut 2001-12-20 om bemyndigande att träffa avtal med Radiotjänst i Kiruna AB angående förvaltning av distributionskontot.

Regeringsbeslut 2005-10-27 om bemyndigande för Radiotjänst i Kiruna AB att underteckna avtal om upptagande av lån i Riksgäldskontoret.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 juni 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Adelson Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Adelson Liljeroth

Regeringen beslutar proposition 2008/09:195 Utveckling för oberoende och kvalitet – Radio och TV i allmänhetens tjänst 2010–2013